

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KADIN ÇALIŞMALARI
ANABİLİM DALI**

RAHİBE TERESA'NIN HAYATI VE KİŞİLİĞİ

Yüksek Lisans Tezi

Zübeyde Atmaca

ANKARA-2019

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KADIN ÇALIŞMALARI
ANABİLİM DALI**

RAHİBE TERESA'NIN HAYATI VE KİŞİLİĞİ

Yüksek Lisans Tezi

Zübeyde Atmaca

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Nahide BOZKURT

ANKARA-2019

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KADIN ÇALIŞMALARI
ANABİLİM DALI

Zübeyde ATMACA

RAHİBE TERESA'NIN HAYATI VE KİŞİLİĞİ

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Nahide BOZKURT

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı

Prof. Dr. Nahide BOZKURT
Prof. Dr. Mualla SELÇUK
Doç. Dr. Emel MEMİŞ

İmzası

N. Bozkurt
U. Selçuk
E. Memiş

Tez Sınavı Tarihi 14.06.2019

BİLDİRİM

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE**

Bu belge ile, bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim. (14./06/2019.)

Tezi Hazırlayan Öğrencinin

Adı ve Soyadı

..... Zübeyde ATMACA

İmzası

.....
.....

ÖNSÖZ

Bu çalışmada, önemli bir dini kadın figür olarak dünya çapında tanınmış Rahibe Teresa'nın hayatı ve kişiliği ele alınmıştır. Rahibe Teresa'nın ataerkil sınırlara hakim Katolik mezhebinde bir kadın olarak ön plana çıkabilmesi ve kendi kurduğu cemaatiyle tüm dünyada yankı uyandırabilmesinin nedenleri ve sonuçları üzerinde durulmuştur.

1910 yılında Arnavut kökenli bir ailenin üçüncü çocuğu olarak dünyaya gelen ve 18 yaşına geldiğinde ailesini geride bırakarak Hindistan'ın Kalküta şehrine giden Agnes Ganxhe Bojaxhiu, rahibe olduktan sonra Rahibe Teresa olarak tanınmaya başlamıştır. Tanrı'dan geldiğine inandığı bir çağrı ile Hayırsever Misyonerler Kurumu'nu kurmuştur. Rahibe Teresa bu kurumda kendisine yardımcı olan rahibelerle birlikte fakirlerin en fakirine hizmet etmiştir. Yaptığı faaliyetler, bu çalışmanın odak noktalarından birini oluşturmaktadır.

Rahibe Teresa'nın kişiliği, insanlar üzerinde bıraktığı etki ve onu Nobel Barış Ödülü'ne götüren süreç bu tezde incelenmiştir. Yaptıkları faaliyetler önce Hindistan daha sonra tüm dünyada yankı bulmuştur. Yirminci yüzyılda hakkında en çok yazı yazılan ve reklamı yapılan ünlü bir dini kadın karakter olarak karşımıza çıkan Rahibe Teresa, yaşarken olduğu kadar ölümünden sonra da dünya çapında ilgi çekmeyi başarmıştır. Kendisini öven ya da eleştiren birçok hararetli tartışmalara neden olmuştur.

Hayatı filmlere, belgesellere, kitaplara, oyunlara, Őiirlere konu olmuştur. Ölümünden sonra azizeliğe layık görülmesi, insanların hayatına getirdiği farklı bakış açısı ve bir kadın olarak dini bir g simgesi haline gelebilmesi bu tezin odak noktalarından bir diğeri olarak ele alınmıştır.

Bu çalışmada yoğun tempom içinde bana verdiği destekten dolayı sevgili eŐim Dr. Mete Emin Atmaca'ya ve beni anlayıŐla karŐılayan sevgili kızlarım Sahra Atmaca ve Nil Atmaca'ya, tez konumla ilgili bana kazandırdığı farklı bakış açısı için Prof. Dr. Felix Körner SJ'e, konunun tespitinden bitiŐine kadar benden desteğini esirgemeyen ve bilgi birikimiyle önemli katkı sağlayan danıŐman hocam Prof. Dr. Nahide Bozkurt'a teŐekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR.....	viii
GİRİŞ	1
ARAŞTIRMANIN KONUSU, AMACI VE ÖNEMİ	1
SINIRLILIKLARI VE YÖNTEMİ	2
BİRİNCİ BÖLÜM.....	3
1. RAHİBE TERESA'NIN HAYATI	3
1.1. Rahibe Olmadan Önceki Yılları	4
1.2. Rahibelik Yılları	7
1.2.1. Hayırsever Misyonerler Kurumu	11
1.2.2. Hayırseverlik Faaliyetleri	21
1.3. Rahibe Teresa'nın Vefatı	33
1.3.1. Azize İlan Edilmesi	34
İKİNCİ BÖLÜM	36
2. RAHİBE TERESA'NIN KİŞİLİĞİ	36
2.1. İleri Görüşlülüğü	39
2.2. Sabrı ve Fedakarlığı	42
2.3. Cesareti ve Kararlılığı	44
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	48
3. HAKKINDA ÇIKAN TARTIŞMALAR	48
3.1. OLUMLU YAKLAŞIMLAR	50
3.1.1. Rahibe Teresa'nın Tanınırlılığı	53
3.1.2. Basında Rahibe Teresa	58
3.2. OLUMSUZ YAKLAŞIMLAR	71
3.2.1. Kürtajla İlgili Eleştiriler	81
3.2.2. Mektupları	84
4. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	94
KAYNAKÇA	98
EKLER	104
ÖZET	111
ABSTRACT	112

KISALTMALAR

A.g.e.	: Adı geçen eser
Ank.	: Ankara
bkz.	: bakınız
bs.	: baskı, basım
C	: Cilt
Dr.	: Doktor
ed.	: editör
İst.	: İstanbul
Prof. Dr.	: Profesör Doktor
s.	: sayfa
S	: Sayı
vb.	: ve başkası, ve başkaları, ve benzeri, ve benzerleri, ve bunun gibi
vd.	: ve devamı, ve diğerleri
Yay.	: Yayını, yayınları
yy.	: yüz yıl

GİRİŞ

ARAŞTIRMANIN KONUSU, AMACI VE ÖNEMİ

Bu çalışma, tüm dünyada önemli bir dini kadın figür olarak adından söz ettiren Rahibe Teresa'nın hayatını konu edinmiştir. 1910 ve 1997 yılları arasında doğumundan ölümüne kadar olan süreçte Rahibe Teresa'nın yaptığı faaliyetler, kurduğu cemaat ve kurumlar incelenerek dünya çapında kazandığı başarıyı anlamayı amaçlamaktadır. Fakirlerin en fakiri, hastalar, cüzamlılar, kimsesiz çocuklar ve ölmek üzere olanlar için açtığı evler, onlar gibi yaşayarak ve onları anlayarak hayata getirdiği farklı bakış açısı incelenmeye değer görülmüştür. Bu anlamda Rahibe Teresa'nın sıradışı hayatının, güçlü bir kadın örneği olarak ele alınması amaçlanmaktadır.

Tek başına ailesinden uzakta fakirlerin en fakirine yardım etmek için, onların arasında yaşayarak tüm dünyaya onların sesini duyurmayı başarmıştır. Asıl fakirliğin manevi fakirlik olduğunu vurgulayarak, zenginler arasında daha çok fakir olduğunu belirten Rahibe Teresa'nın bir kadın olarak verdiği bu mücadele sonunda elde ettiği başarı, çok dikkat çekicidir. Rahibe Teresa'nın kurduğu Hayırsever Misyonerler Kurumu, ölümünden sonra bile 4500 rahibe ile yaklaşık 130 ülkede faaliyetlerine halen devam etmektedir. Rahibe Teresa'nın bu başarıyı elde edene kadar verdiği mücadele, hakkında çıkan olumlu ve olumsuz eleştiriler ve bu süreçlerde kendi içinde yaşadığı manevi boşluk bu tezin konusunu oluşturmaktadır.

1979 yılında Nobel Barış Ödülü'ne layık görülmesi, ölümünden sonra bile kendisinden söz ettirebilmesi ve azize ilan edilmesi aşamaları, rahip, piskopos, kardinal

ve papa şeklinde hiyerarşik ataerkil bir yapıya sahip katolik mezhebinde bir kadın figür olarak öne çıkabilmesi açısından oldukça büyük önem arz etmektedir. Bu anlamda Rahibe Teresa'nın hayatının incelenmesi, bir kadın olarak aşabildiği sınırlara ışık tutacaktır.

SINIRLILIKLARI VE YÖNTEMİ

Bu çalışma, dünya çapında önemli bir dini kadın figür olan Rahibe Teresa'nın hayatı, kişiliği, hayırseverlik faaliyetleri için kurduğu kurumlar ile hakkında çıkan olumlu ve olumsuz eleştirilerle sınırlıdır.

Bu araştırmada geçmişte olan bir durumu olduğu gibi tanımlamak amacıyla *Tarama Modeli* kullanılmıştır. Rahibe Teresa'nın ailesi, rahibe olmadan önceki yılları, rahibelik yılları, kişiliği, ölümü ve azize ilan edilme süreçleri ele alınmıştır. Rahibe Teresa'nın hayatı hakkındaki bilgiler önceden tutulmuş çeşitli yazılı belgelere başvurulmuş ve elde edilmiştir. Bu bilgiler kendi zaman ve mekanları göz önünde bulundurularak sistematik olarak bir araya getirilerek yorumlanmıştır. Elde edilen veriler, geçerlilik, güvenilirlik ve önem açısından tenkit edilerek tarafsız bir şekilde sunulmuştur.

Rahibe Teresa hakkında çıkan kitaplar, makaleler, basında çıkan haberler, olumlu ve olumsuz eleştiriler, hakkında yapılan filmler ve belgeseller incelenerek elde edilen bilgiler, Rahibe Teresa'nın tüm dünyada dikkatleri üstüne çekebilmiş önemli bir kadın figür olması açısından yorumlanarak değerlendirilmiştir. Bu çalışma ile Rahibe Teresa'nın biyografik hayatı ve kişiliği eldeki veriler ışığında ortaya çıkartılarak, dini bir kadın figür olarak önemi belirlenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. RAHİBE TERESA'NIN HAYATI

Rahibe Teresa olarak bilinen, Agnes Gonxha Bojaxhiu, Şu anda Makedonya'ya bağlı olan ama 1910'lu yıllarda Yugoslavya sınırlarındaki Üsküp kentinde, Arnavut kökenli Kole Bojaxhiu ve Drane Bernai'nin üçüncü çocuğu olarak 29 Ağustos 1910 yılında dünyaya gelmiştir (Morgan,1998). Bojaxhiu ailesi Arnavut vatandaşlarıydı ve koyu Katolikti¹. Kole isimli babası başarılı ve varlıklı bir tüccardı. Annesi, Drane Bernai Novorile'de, Yakova (Kosova) yakınlarında asil ve varlıklı bir aileden geliyordu. Yirmi yaşındayken Kole Bojaxhiu ile evlenmiŐ ve 1904'de Age, 1907'de Lazer ve 1910'da ailede Arnavutça gonca anlamına gelen Ganxhe (Gonça diye okunur) adıyla çağrılan Agnes isimlerinde üç çocuk dünyaya getirmişti (Lorenzo, 2009:15-16).

Agnes, koyu bir Katolik olan ailesinin yanında dini bir disiplinle yetiŐmiŐti. Politika ve ticaretle uğraŐan babası sayesinde varlıklı bir aileye sahip olması ve annesinin yardımsever bir dindar olması nedeniyle evlerine sürekli ihtiyaç sahiplerini davet ederlerdi. Aç insanlara yardım etmeyi anne ve babasından öğrenmişti. Aile içinde aldığı eğitimine daha sonra kilisede devam etmişti. Altı yaşına geldiğinde yaşadıkları Vlaska Sokağı'ndan çok uzakta olmayan Kutsal Yürek Kilisesi'nde okula başladı.

¹Hristiyanlıęın Roma kilisesine bağlı olduğu bir mezheb. Hristiyanlık 1054'de büyük bir sarsıntı geçirdi. Roma Papa'sı Fotyüs ile Patriği Bizans Mihael Serularyüs karŐılıklı birbirlerini afaroz ettiler. Zahirde Kutsal Ruh'un "Baba"dan mı, yoksa hem "Baba" hem "Oğul" dan mı çıktığı başta olmak üzere bazı teolojik meselelerin bölünmeyi hazırladığı görölmekte ise de, geri planda, üstünlük, Kilise anlayışı ve diğer bazı siyasi sebepler bulunmaktaydı. Roma Kilisesi kendine bir ad buldu: "Katolik". Bugün dünyada yarım milyarı geçen insan Katolik'tir. Katoliklerin dini başkanı Papa lakabını alır. Papa bugün aynı zamanda Vatikan devletinin baŐkanıdır. İbâdet dilleri Latince olan bu kitlenin dini geleneği, merkezleri Roma'dan kaynaklanır. (bkz. <https://sorularlailamiyet.com/kaynak/katolik>, erişim 30.01.2019)

Anneleri çocuklarını her sabah buraya ibadet etmeye götürürdü. Bu okulu Peder Toma Glasnovic yönetirdi. İlk dört yıl Arnavutça daha sonra ise Sırp Hırvat dili öğretilirdi (Wellman, 2007).

Ülkesi dini inanç ve kültür açısından oldukça karmaşık bir dönem içindeydi.² Büyük bir politik kargaşa yaşanmaktaydı. Agnes sekiz yaşındayken, babasını böyle bir dönemde kaybetmişti. Bütün bunlar göz önünde bulundurulduğunda tanınmış ve nüfuz sahibi tüccarlardan biri olan babasının ani ölümü bir şüphe içerisinde karşılanmıştı. Çalkantılı bu dönemin ardından dindar olan annesi, çocuklarını kendi inancını onlara aktararak yetiştirmeye çalışmıştı (Chidiac,2016:470). Çocuklarını büyük bir sevgi ve şefkat içinde yetiştiren annesi, kızı Agnes'i, hem kişiliği hem de ileride yapacağı işi konusunda etkilemişti (<http://www.motherteresa.org/biography.html>, erişim 30.01.2019).

1.1. Rahibe Olmadan Önceki Yılları

Çocukluğunda ailesinin yönlendirmesiyle sürekli kiliseye giden Agnes, kız kardeşi ile birlikte Kral Mesih Kilisesi'nde "Meryem'in Kızları" adlı gençlik kollarına yazılmıştı. Bu kilisede bulunan *Sodalizio* isimli bir dua grubu aynı zamanda misyonerlere yardım etmekteydi. Hem bu grubun etkisi hem de Hindistan, Kalküta'daki piskoposlukta çalışan Yugoslav Cizvitler'in³ misyonerlik çalışmalarıyla ilgili gönderdikleri mektupların etkisiyle, Tanrı tarafından kendisine bir çağrı geldiğini hissettiğini ifade etmişti (Lorenzo, 2009). 12. yaş gününden hemen önce, 1922 yılında Tanrı'nın ona fakirlere hizmet etmesi için bir çağrıda bulunduğunu iddia etmişti

²Balkan bölgesi o dönem savaşlarla harap edilmiş bir terör yuvasıydı. Yirmi yıl boyunca, Osmanlı'ya karşı aşırı milliyetçiler tarafından Makedonya'da yaşam kargaşaya itilmişti. 1912-1913 yıllarında, Sırbistan, Bulgaristan, Yunanistan ve Karadağ'dan oluşan Balkan Birliği Osmanlı'nın Avrupa'daki topraklarını ele geçirerek aralarında paylaşmışlardı.En dezavantajlı ülke Arnavutluk olmuştu. 1912'ye kadar devletlerini kuramamışlardı. 1914'de I. Dünya Savaşı patlak verdiğinde bu bölge daha da karışmış ve sonuçları tam bir felaket olmuştu (Schwartz,2016:18).

³1534 yılında Ignatius Loyola tarafından kurulan ve Türkiye'de İsa'nın askerleri adıyla bilinen katolik tarikatın adıdır ve üyelerine **cizvit** denilmektedir.

(Gjergji,2000:64). Bu durumu şöyle ifade etmekteydi. "Tanrı'ya tamamen ait olmayı arzuladığımda henüz gençtim, on iki yaşındaydım ve ailemleydim. Altı yıl boyunca dua edip düşündüm! Bazen böyle bir çağrının olmadığı izlenimine kapılıyordum. En sonunda Tanrı tarafından çağrıldığıma ikna oldum." (Lorenzo, 2009:18).

Rahibe Teresa, gençlik yıllarında gelen bu çağrıdan emin olabilmek için Letnice Meryem'in mabedinde iki ay kadar tefekkür inzivasında bulundu. "İlahi çağrıyı dinleyişim Letnice Meryemi'nin ayaklarında, Üsküp yakınlarında bulunan bir mabette oldu. Gayet iyi hatırlıyorum: Meryem'in göğe alınışı bayramının evvelsi akşamıydı. İçsel neşeye dolu bir halde dua edip ilahiler söylüyordum... Beni tamamen O'na ait olmaya, O'na ve başkalarına hizmet etmeye adanmaya davet eden Tanrı'nın sesini dinleyişim orada oldu." (Lorenzo, 2009: 19).

Agnes, Tanrı'dan geldiğine inandığı bu iç sesi, kendisi için bir yol gösterici olarak görmüştü. Bu sesi duymasının bir nedeni olması gerektiğine inanmıştı. Misyonerlerin yaşamları ve hizmetleriyle ilgili anlatılan hikayelerden çok etkilenmişti ve 12 yaşına geldiğinde, kendisini dini bir hayata adanması gerektiğine karar verdi (Clucas, 1988:24). Artık evinden ayrılıp, tüm dünyaya Mesih'i tanıtmak için elinden gelen her şeyi yapacaktı. Ama en zor olan kısmı, hiç şüphesiz, ailesini geride bırakmak olacaktı.

Misyoner olmayı çok isteyen Agnes, artık yola çıkarak Mesih'i tanımayan kişilere O'nu anlatmayı ve herkese O'nu tanıtmayı hedef edinmişti. O dönemde bazı Cizvit misyonerler Yugoslavya'dan Hindistan'a giderek Kalküta başta olmak üzere Hindistan'ın birçok yerinde çalışmaya başlamışlardı. Agnes de hedefine ulaşabilmek için onlara katılmayı çok istiyordu. Annesi başlarda misyoner olma fikrine karşı çıksa

da, daha sonra Agnes'in Manastıra gitmesine izin verdi (Lorenzo, 2009:19). Bu durum hem kendisi, hem de ailesi için çok zor olmasına rağmen Agnes, 25 Eylül 1928'de XVI. yüzyılda Mary Ward⁴ tarafından kurulan Loreto Kurumu'nun evinin bulunduğu İrlanda, Dublin yakınlarındaki Rathfarnham'a gitmek üzere Üsküp'ten ayrıldı.

O zamanlar, Loreto Kurumu (diğer adıyla Loreto Kız kardeşleri), Kutsal Bakire Meryem Enstitüsü'nün bir şubesiydi. İngiliz Mary Ward tarafından 1609'da kurulmuştu. İrlanda'daki şubesi 1822'de açılmıştı. Burası daha sonra Loreto Manastırı olarak tanınmaya başlamıştı. Mary Ward, kadınlar için farklı bir dini yaşam vizyonuna sahipti. Kadınları, Hıristiyanlığın esaslarından ilham alarak yoldaşlık ve basiret içinde bir yaşamı ve geleneksel biçimde manastıra kapanmanın ya da kadınları erkek egemenliği altına yerleştiren kurulu düzenin sınırları olmadan yaşamayı tasavvur etmişti. Ayrıca kadınların erkeklerle zihinsel anlamda eşit olduğuna ve buna göre eğitilmeleri gerektiğine inanmıştı (Sharn,1997).

Loreto Kurumu, bazı konularda Cizvitlerin etkisi altında kalmıştı. Bunlardan en çok vurguladığı iki önemli nokta; eğitim, yoksulların bakımı ve her şeyde Tanrı'yı bulmaktı. Mary Ward'ın mezar taşında yazanlar da bunları bir nevi özetlemektedir: "Mary Ward'ın amacı yoksulları sevmek, aynı şeye dayanmak için, onlarla yaşamak, onlarla ölmek ve onlarla dirilmektir." (Wellman, 2007:32). İşte bu sözlerden Agnes çok etkilenmişti ve bunların rehberliğinde Cizvitlerden Aziz Francis Xavier'i⁵ örnek alarak Hindistan'a gitmeye karar vermişti (Wellman, 2007).

⁴23 Ocak 1585-30 Ocak 1645 tarihleri arasında yaşamış bir katolik rahibedir. İsa'nın cemaatini kurmaya yönelik faaliyetlerde bulunmuştur.

⁵Cizvitlerin kurucularından biri olan portekiz imparatorluğu topraklarına ilk hristiyan misyoner olarak gelmiş kişidir.16.yy.'da Japonya'yi hristiyanlıkla tanıştıran roman katolik misyoneri olarak da bilinir.

Agnes'in Mary Ward'ın kadınların ataerkil sınırların dışında, erkeklerle eşit bir ortamda eğitilmelerine olan inancından ve fakirleri severek onlarla birlikte yaşama fikrinden etkilenmesi, onun ileriki yaşamında kazanacağı başarının en önemli basamağını oluşturmuştu. Kalbinde İsa'ya olan büyük sevgisi ve zihnindeki bu düşüncelerle rahibe olmak üzere Hindistan'a doğru yola çıkmıştı.

1.2. Rahibelik Yılları

Agnes, Paris'teki Loretto rahibelerinin başrahibesiyle görüşmek üzere önce Paris'e yola çıkmıştı. Oradan ilk rahibelik eğitimini almak üzere İrlanda'ya geçmişti. Hindistan'da iletişim kurmakta zorlanmaması için İngilizce dil eğitimini de İrlanda'da alan Rahibe Teresa, 1929 yılının Kasım ayında Marcha gemisiyle Hindistan'a gitmişti. 1912 yılına kadar İngiliz sömürgesindeki Hindistan'ın başkenti olan Kalküta'ya giden Rahibe Teresa, burada yaklaşık bir hafta geçirdikten sonra trenle Darjeeling'e geçmişti (Wellman, 2007).

Geleneksel olarak rahibeliğe aday olanlar kendilerine bir isim belirlemek zorundaydılar. Genellikle hayranı oldukları bir azizenin adını alırlardı. Rahibe Teresa, 1925 yılında azize yapılan bir Carmelita rahibesine hayranlık duyuyordu. 1927 yılında Papa onun görev hizmetlerini koruyan azize olduğunu ilan etmişti. Bu Carmelita rahibesinin adı doğduğunda Therese Martin'di. Rahibe Teresa, onun adının İspanyolca yazılışını (Therese of Lisieux) almak istedi ve böylece İsa'nın Rahibe Mary Teresa'sı olmuştu (Wellman, 2007). Therese of Lisieux, küçük çiçek anlamına geliyordu. Kendi isminin (Agnes Gonxha) de 'Gonca' anlamına gelmesi belki bu ismi seçmesinde etkili olmuştu. Ayrıca, İncil'de isim değişiklikleri çok önemliydi. Çünkü ismi değişen şahsın kişiliğindeki önemli bir değişikliğin de işaretiydi (Scott,2005:45). Artık Rahibe Teresa olan Agnes, sadece adını değil hayatını da İsa'ya hizmet etmek üzere değiştirmişti.

Rahibe Teresa 24 Mayıs 1931'de yoksulluk, sevgi ve itaat konularında ilk antlarını içmişti. Daha sonra Doğu Kalküta'daki Entally denilen bölgeye gitti. Burada Loreto rahibelerinin yaşadıkları binaların hepsine birden Loreto Entally adı verilmekteydi. Rahibe Teresa'nın Loreto Entally'deki ilk görevi İngilizce coğrafya, daha sonra da İngilizce tarih dersi vermek olmuştur. Özellikle Hindistan'daki Hıristiyanlık tarihini buradaki kızlara öğretmeye çalışmıştı. Bu iki dersi daha sonra Bengal dilinde de verecekti. Bu nedenle, Arnavutça, Sırp-Hırvatça, Latince ve İngilizcenin yanı sıra Bengal dilini de öğrenmeye başlamıştı ve aradan geçen zaman içinde Hintçeye de hakim olmuştu. 24 Mayıs 1937'de Darjeeling'te son yoksulluk, sevgi ve itaat antlarını içmiş ve sonra da buradaki lisenin yöneticisi olarak Başrahibe Cenacle'nin yerine geçmişti (Wellman, 2007).

İrlanda'da İngilizce eğitimi alan Rahibe Teresa, Hindistan'a ilk geldiğinde iki yıl acemilerin öğretmeni Rahibe Baptista Murphy ile çalışmıştı. Burada Kutsal Yazılar, teoloji, dua ve mezhebin tarihi ve kuralını öğrenmeye başlamıştı. İlk yıla Kanonik yıl denilmekteydi. Bu yılda Kutsal Kitap okunarak mezheplerin yapısı derinlemesine öğrenilirdi. Günlük Dua ve Okuma Parçaları Kitapları sayesinde Tanrısal görevler rahibeler tarafından ezberlenirdi. Kutsal Kitap'tan kısa ayetler, Mezmurlar, şehitlerin öyküleri ve ilahilerden bazıları seçilerek toplu şekilde dualar edilirdi. Acemiliklerinin ikinci yılında ise Aziz İgnatius Loyola'nın⁶ savunduğu ruhsal farkındalığı edinirlerdi. 1929'da rahibelik derslerinin yanı sıra İngilizcesini geliştiriyordu. Hint tarihi ve coğrafyası hakkında bilgiler ediniyordu (Lorenzo, 2009).

⁶Loyolalı Aziz İgnatius 1491- 1556 yılları arasında yaşamış ve İsa Mesih'e hayatını adanmıştır. Paris'te 15 Ağustos 1534 te, 6 arkadaşıyla birlikte kendilerini Papa'nın hizmetine vakfetmeye ant içerek kendilerine "İsa'nın Askerleri" (Compagnie de Jésus) adını vermişlerdir.

Aldığı eğitimin ardından, Loretto'da ders vermeye başlamıştı. Bu dönem boyunca öğrencileri tarafından çok sevilmişti. Manastırın duvarları içinde her şey çok güzel olmasına rağmen dışarıda durum tam tersiydi. 16 Ağustos 1946'da Kalküta'da toplumsal çatışmalar başladığında Rahibe Teresa, sokaklarda bıçaklanmış bir şekilde kendi kurumuş kanlarının içinde yatanları görmüştü (Egan,1986:27). Dışarıda bütün bunlar olup biterken, Manastırın içinde hiç bir şey yapmadan durmak onu rahatsız etmişti.

Hindistan, İngiltere'den bağımsızlığını kazanmış olmasına rağmen birçok sorunla baş başa kalmıştı. Altı milyon insanın Hindistan'ın bir yerinden başka bir yerine göç etmelerine neden olan, Müslüman ve Hindular arasında yoğun çatışmalar başlamıştı (Vardey,1995:21). Loretto'da bulunan diğer kız kardeşlerinin de gördüğü gibi, Rahibe Teresa "Sınıfın penceresinden dışarıdaki fakirleri bir anlık görmüştü." (Chawla,2002:34). Dışarıda açlık ve sefalet içinde olan insanlar vardı. Ne yazık ki, bu yoksulluğa bir de 1946-1947 yılları arasında Manastır dışında Hindular ve Müslümanlar arasında çıkan çatışmalar eklenmişti. Rahibe Teresa, bu çatışmalar arasında kalan çocuk, kadın ve yaşlılardan o kadar çok etkilenmişti ki, onlara yardım etmekten kendini alamamıştı. Manastırda bulabildiği birkaç yiyeceği alarak dışarı çıkmış ve açlık çekenleri doyurmaya çalışmıştı. Onun manastır dışına çıkması Baş Rahibenin dikkatini çekmişti. Baş Rahibe, ona asıl hedeflerinin genç kızları eğitmek olduğunu, dışarıdaki yoksulların hepsine yardım etmeye güçlerinin yetemeyeceğini belirterek, onu manastır rahibelerinin manastır dışına çıkamayacakları konusunda uyarmıştı. Rahibe Teresa ise "Yüce Tanrı, duvarların içindeki ayrıcalıklı kızları sevdiği gibi, duvarların dışındaki fakirleri de sever." diye yanıt vermişti (Riead, 2014).

Rahibe Teresa zamanla, Kalküta'da bulunan Loretto Manastırı'nın, ayrıcalıklı ailelerden gelen çocuklar için bir eğitim enstitüsü olarak kaldığını düşünmeye başlamıştı. Bu durumu, Loretto Manastırı'nın eski öğrencilerinden biri de doğrulamaktaydı. Hindistan'ın İngiliz yönetiminde olduğu dönemde "Loretto Evi çok az Hindistanlıyı kabul etmişti"; 1950'lerin başında öğrencilerin çoğunluğu "Kalküta'nın elit ailelerinin kızlarıydı." (Mukherjee,1999). Bütün bunlar Rahibe Teresa'da Loretto'nun artık fakirleri terk ettiği fikrinin gelişmesine sebep olmuştu. Bu durumdan rahatsızlık duyan Rahibe Teresa, Entally manastırına yine bağlı olarak sadece Loretto'dan ayrılarak dışarıdaki fakirlere yardım etmek talebinde bulunmuştu. Bu noktada Rahibe Teresa'nın gelecekteki seçimlerinde önsezisinin etkisini görmeye başlıyoruz (Perez-Chisti,2010:36).

Rahibe Teresa, 1946 senesinde verem hastalığı geçirmişti. Biraz dinlenmek ve tefekkür etmek için Darjeeling'e gitmeye karar vermişti. 10 Eylül 1946'da Darjeeling'e doğru yola çıktığında, bindiği trende Tanrı tarafından bir çağrı aldığını belirtmişti. Fakirlerin arasındaki en fakirlere yardım için bir dinsel topluluk kurmasını söyleyen Tanrı'nın çağrısını net bir biçimde duyduğunu ifade etmişti. Bu durumu "çağrının içinde bir çağrı" olarak tanımlamıştı. İsa'nın kendisiyle konuştuğunu ve O'nun isteğine boyun eğmek zorunda olduğunu söylemişti. İsa, ondan Loretto manastırında öğretmenliği bırakıp Kalküta'nın gecekondu mahallesinde çalışmasını ve fakirlerin en fakirlerine yardım etmesini istemişti (Chidiac,2016:470). "Mesaj oldukça açıktı-Her şeyi bırakıp, gecekondu mahallelerinde İsa'yı takip etmeliydim-Fakirlerin en fakirlerinde O'na hizmet etmeliydim. Biliyorum O'nu takip etmem gerektiği O'nun isteğiydi. Bunun, O'nun işi olduğuna hiç şüphe yoktu. Manastırı terk etmeli ve fakirlerle çalışmalı, onların arasında yaşamalıyım. Bu bir emirdi. Nereye ait olduğumu biliyordum ama oraya nasıl gideceğimi bilmiyordum." (Vardey,1995:20). Rahibe Teresa bunun bir emir olduğuna

inanmıştı, bunu görmezden gelmek ve başarısız olmak imanını bozmak olacaktı (Spink,1998:22). Böylece gönülden inandığı bu çağrıya itaat edebilmek için elinden gelen her şeyi yapmaya hazırdı. Önündeki en büyük engel, Vatikan'dan bu konuda izin alabilmektir.

1.2.1. Hayırsever Misyonerler Kurumu

Rahibe Teresa, Tanrı tarafından kendisine gelen bu çağrıdan önce Peder Van Exem'e bahsetmişti. Tanrı'nın açıkça şu anda yaptığı işi bırakarak Manastırın dışına çıkmasını, Fakirlerin en fakirine yardım etmesini istediğini belirtmişti. Bu konuda gereken izinleri alabilmek için Peder Van Exem⁷'in yönlendirmesiyle, Başpiskopos P rier'e bir mektup yazdı. İlk yazdığı mektuba cevap gecikince, Rahibe Teresa bu konuda ne kadar kararlı olduğunu göstererek, isteğini ikinci mektubunda şöyle belirtti:

25 Ocak 1947,

"...Burada Manastır'da Efendimizle geçirecek çok vaktim oluyor. Çoğunlukla dua ediyorum_yanılmamak ya da yanılmamak için_ ama bu iş daha önceki kadar net bir şekilde ortaya çıkıyor: Efendimize her şeyi sunma isteği ve birçok ruhun da aynı şeyi yapmasını sağlamak.

Eğer bu iş başlarsa biliyorum ki, benim için çoğunlukla aşağılanma, yalnızlık ve ızdırıp olacak_Kendi adıma, özellikle burada ben çok mutluyum_ Ama Efendimiz çağrıyı sonlandırmıyor_Bu düşünceleri durdurmaya çalıştım_ama hiç meyvesi olmadan, bir kişi bundan ne elde edebilir anlamıyorum_Biliyorum herkes tam tersini konuşacaktır_Hayır, Efendim, söylediğim için beni affedin_Bu işte, sahip olduğum her

⁷ Peder Van Exem, Kalküta bölgesindeki Loretto okulunda rahibeler ve öğrenciler için günah çıkartan papaz olarak çalışmış ve 1944 yılında Rahibe Teresa ile tanıştıktan sonra onun ruhani direktörü olmuştur (https://www.ucanews.com/story-archive/?post_name=/1993/10/04/mother-teresas-spiritual-director-dies&post_id=44070, erişim 31.03.2019).

şey ve benim için tamamen bir teslimiyet olacaktır_Kesinlikle geride hiçbir şey kalmayacaktır_⁸Şimdi ben O'nunum, sadece O'nun... " (Kolodiejchuk, 2007:71).

Rahibe Teresa, aldığı çağrıdan o kadar emindi ki kendisine verilen görevi yerine getirebilmek için tüm samimiyetiyle duygularını ifade etmişti. Bu mektubuna Başpiskopos P rier⁹ tarafından 19 Şubat 1947'de bir cevap aldı. Haziran'da Roma'ya gideceğini ve bu konuyu isim vermeden yetkililere bildireceğini belirtmişti. Bunun üzerine Rahibe Teresa hiç vakit kaybetmeden Başpiskopos P rier'e bir mektup daha yazdı:

"...Mektubunuzda bu konuyu sorunun dikkatlice inceleneceği yetkili makamlara sunacağınızı söylüyorsunuz. Kutsal Babamız ile bu konuyu konuşursanız minnettar olacağım. O, anlayacaktır. Her şeyi Kutsal Babamıza anlatmak size bağlı olacak. O'na söyleyin, kurumumuz özellikle _O'nun da çok önem verdiği_ aile yaşamının birlikteliği ve mutluluğu için olacaktır. Burada Hindistan'daki, Kalküta'daki, her yerdeki kırık dökük evlerden bahsedin O'na_ İşte bu mutsuz evleri mutlu etmek için_ Onların karanlık evlerine İsa'yı getirmek için ki Efendimiz benden ve kız kardeşlerden bu evler için kendi hayatlarımızı feda etmemizi istiyor_Yoksulluğumuz, emeğimiz ve gayretimizle her eve gireceğiz_bu mutsuz evlerden küçük çocukları toplayacağız....Çok fakirler arasında_çocukları için_kocaları için_annelerin çektiği acı_Kız kardeşlerim, onların çocuklarına bakacaklar_hasta, yaşlı ve evinde ölmek üzere olanlara hemşirelik yapacaklar_Genç eşlere evlerini nasıl mutlu edeceklerini öğretecekler. Rahiplerin bile ulaşamadığı yerler vardır. Hayırsever Misyonerler Kurumu'muz onların çalışmasıyla her

⁸ Rahibe Teresa mektuplarında duraksamalarını göstermek için cümlelerinin arasında ' _ ' işaretini kullanmıştı.

⁹Ferdinand Perier, 22 Eylül 1875'te Belçika'da doğmuş,10 Kasım 1968'de Kalküta, Hindistan'da ölmüştür.Belçikalı bir rahip, Hindistan'da bir misyoner ve Kalküta'nın üçüncü Başpiskoposu olmuştur. (<https://www.revolvy.com/page/Ferdinand-Perier>,erişim 31.03.2019)

yere girecektir_Her nerede insan yaşanı, her nerede İsa'nın ruhu varsa..." (Kolodiejchuk, 2007:74-75).

Rahibe Teresa, bu mektubuyla, ileride kuracağı Hayırsever Misyonerler Kurumu'nun amacını ana hatlarıyla belirtmişti. Hindistan'daki yoksullara, onların çocuklarına, hasta, yaşlı ve hatta ölmek üzere olanlara bu kurumun kız kardeşleri (rahibeler) ile birlikte yardımcı olmayı planlamıştı. Rahiplerin ulaşamadığı yerlere, rahibelerle ulaşmayı ve onlara İsa'yı götürmeyi amaçlamıştı.

Rahibe Teresa, Tanrı tarafından gelen çağrıya istinaden kalpten inandığı bu kurumu açabilmek için oldukça ısrarcı davranmıştı. Peder Van Exem'e, Başpiskopos Périer'e durumu açıklamaya çalışmış ve onların aracılığıyla da Papa'ya ulaşarak inandıklarını hayata geçirmek için çok çaba göstermişti. Yapmak istediklerini, açmak istediği bu kurumun amacını, nedeni ve olası sonuçlarını sürekli ifade etmekten kaçınmamıştı. 1947'deki bu mektuplaşmalar devam etmişti. Başpiskopos Périer'e 30 Mart 1947'de bir mektup daha yazmıştı:

"... Biliyorum bana gülecekler, beni budala, gururlu ve çılgın olarak görecekler. Peki ya Tanrı benim ismimi istiyorsa? Ben O'nunum sadece O'nun...Günden güne, saatten saate O, bana hep aynı soruyu sormakta "Bunu benim için yapmayı ret mi edeceksin?"(*"Wilt thou refuse to do this for Me?"*) O'na cevabın size bağlı olduğunu söylüyorum. Her şeyi bırakmanın, İsa'nın kalbine neşe getirmenin keyfine baktığımı düşünebilirsiniz. Evet bunlara çok bakıyorum ama aynı zamanda bu ikisini yerine getirmenin sonucunda çekeceğim acıya da bakıyorum. Doğam gereği hassasım, güzeli, hoş şeyleri, rahatlığı, rahatlığın verebileceğini_sevilmeyi ve sevmeyi_seviyorum. Biliyorum ki Hayırsever Misyonerlik hayatı bunlar için bir eksi olacaktır. Tam bir

yoksulluk, Hint yaşamı, en fakirlerin yaşamı kendi benliğime karşı sert bir tokat gibi gelecektir. Yine de, bu tür bir yaşam sürmeye başlamak için gerçek ve samimi bir yürekten özlem duyuyorum _İsa'nın acı çeken kalbine neşe getirmek için_ izin verin gideyim_O'na körü körüne güvenelim_O'na olan inancımızın kaybolmayacağını görecektir..." (Kolodiejchuk, 2007:80-81).

Rahibe Teresa, yapmayı planladığı işin sonuçlarının, onu hem manastırdaki rahibelerin hem de Hintli fakirlerin arasında nelerin beklediğinin çok net farkındaydı. Yaşayacağı zorlukları bilmesine rağmen, bu işi Tanrı için yapmaya gönüllüydü. Rahibe Teresa'nın bu kararlı duruşu, onun bu işe ne kadar inandığını göstermekteydi. Mektubunu hem duygusal hem mantıklı hem de dikkatlice yazmıştı. Onun bu ısrarlı isteği üzerine, Başpiskopos Périer ve Peder Van Exem, ondan yapmak istediklerini detaylıca planlandırmasını istemişlerdi. Bu işin amacı, kimleri kapsayacağı, kimlerin nasıl ve neye göre çalışacağı, kuralları, işin merkezinin nerede olacağı gibi sorulara cevap verecek şekilde ondan bir taslak istemişlerdi. Bunun üzerine Rahibe Teresa, 1947 yılında yazdığı başka bir mektubunda bu sorulara cevap vermişti. İlk olarak, detaylı bir şekilde ne yapmak istediğini açıklamaya çalışmıştı. Tanrı'nın, ondan Hint yaşamına öncülük eden, onlar gibi giyinen, fakirler, hastalar, ölmek üzere olanlar, dilenciler ve küçük sokak çocukları arasında Tanrı'nın ışığı olup O'nun sevgisini yayacak olan, O'na bağlı Hintli rahibeler istediğini belirtmişti. Bunu yapabilmek için her şeyi bırakıp, fakir olmaları gerektiğini, böylece fakirlerde Tanrı'yı görebileceklerini ifade etmişti. Önce Kalküta fakirlerinin gecekondularındaki mutsuz yuvalarına daha sonra da başka yerlere İsa'yı getirmeyi arzuladıklarını vurgulamıştı (Kolodiejchuk, 2007:87).

Bu isteğini hangi yollarla gerçekleştireceğini de mektup yoluyla bildirmişti. Rahibe Teresa fakirlere yardım edebilmek için onların arasına girmeyi, hasta olanlara

evlerinde sağlık hizmeti vermeyi, ölmek üzere olanları Tanrı'yla huzura kavuşturmayı, küçük çocuklara ücretsiz eğitim vermeyi ve sokak dilencilerine saygıdeğer bir yaşama kavuşabilmelerine yardım etmeyi, mutsuz insanları İsa ile mutluluğa kavuşturmayı, böylece O'nu tanımalarını ve istemelerini sağlayabilmeyi hedeflemektedir. Kız kardeşlerin sayısı yeterli olduğunda ise, topal, kör ve toplumdan dışlanmışlar için bir ev açılabilceğini, kız kardeşlerin özgür olabilmeleri ve bu işi başka yerlerde yapabilmeleri adına herhangi bir yerde kalıcı olmamaları gerektiğini belirtmişti (Kolodiejchuk, 2007:88).

Rahibe Teresa'nın hayatına baktığımızda, yukarıda planlanan işlerin aynen uygulandığını söyleyebiliriz. Hatta, gördükleri destek arttıka, daha fazlasını yaptıklarını ifade etmek yanlış olmaz. Dünya çapında yardıma muhtaç olanlar için açılan evleri de göz önünde bulundurduğumuzda bunun iyi planlanmış bir hayırseverlik ve misyonerlik eylemi olduğunu vurgulamak gerekir.

Rahibe Teresa, yapacağı bu faaliyetler için öğrencilerini nasıl eğiteceği konusunda da bilgi vermişti. Manevi hayat konusunda onlara kapsamlı bir şekilde eğitmeyi planlıyordu. Böylece sokakta ya da fakirlerin yuvasında, ya da manastırdaki evlerinde Tanrı ile yakın bir bağ kurarak hayatlarını sürdürecektlerdi. İç dünyaları onların dış dünyadaki gücü olmalıydı. Bu seviyeye ulaşmak için, kız kardeşler, dini yaşamlarının ilk yılını tam bir tefekkür ve inziva içinde geçirecektlerdi. Bu uğurda verdikleri yeminlerini, altı yılda bir yenileyecektlerdi. Aynı zamanda, ruhani yaşamlarında, kutsal rahiplerden mümkün olduğunca çok yardım alabileceklerdi (Kolodiejchuk, 2007:88).

Rahibe Teresa'nın kurmayı planladığı Hayırsever Misyonerler Kurumu için her şeyi ayrıntısıyla düşündüğünü görmekteyiz. Bu kurumdaki faaliyetlerin sürdürülebilmesini sağlayacak olan rahibelerin (kız kardeşlerin) bu konudaki eğitimine çok önem vermesinin yanı sıra onların manastırdan kopmamaları için kilisedeki rahiplerden yardım almalarını da sağlamaya çalışmıştı.

Rahibe Teresa, bu kurumda çalışabilecek olan rahibelerin özellikleri konusunda da mektubunda detaylı açıklamalarda bulunmuştu. Rahibe Teresa, sağduyuya sahip, güçlü bir bedeni ve akli olan, 16 yaşından büyük kızları bu kurumda işe almayı düşünmüştü. Bu kızların cömert, neşeli ve zeki yaradılışı olması gerektiğini, özellikle de ellerini insan doğasına aykırı her türlü çalışmaya koyabilmeleri gerektiğini vurgulamıştı. Çok özel bir nitelik aramamakla birlikte, ülkenin dilini güzelce öğrenip, bilmeleri gerektiğini belirtmişti. Herhangi bir ulusun kızları olabilirdi ama hangi millete girerlerse o milletin dilini ve yaşam biçimini benimseyebilme yetenekleri olmalıydı. Yüksek nitelikli kızlar işe girmek isterlerse işe girebilirlerdi ama bu onları diğerlerinden farklı yapmayacaktı. Onlar da kız kardeşlerden biri olmak zorunda kalacaklardı. Tefekkür ve inziva yıllarında, kefarete ödemeye ve çok dua etmeye hazır olmaları da gerekmekteydi (Kolodiejchuk, 2007:89).

Rahibe Teresa'nın Hayırsever Misyonerler Kurumu ile gerçekleştirmek istediği faaliyetler herkesin yapabileceği türden değildi. Fakirlerin, hastaların, kimsesizlerin yanına gitmek, onlarla yaşayabilmek, maddi ve manevi hiç bir ayrıcalık edinmeden onlarla aynı şartlardayken onlara yardım edebilmek, fiziksel ve ruhsal anlamda büyük bir güç gerektirmekteydi. İşte bu zorlu çalışmaları kaldırabilecek rahibelerin seçimi de önemliydi. Bütün bu zor şartlara dayanabilecek aynı zamanda da ihtiyaç sahiplerine

yardımcı olabilecek güce sahip olabillerler 'Hayırsever Misyonerler Kurumu'nda çalışmak için kabul edilebileceklerdi.

Rahibe Teresa yapmak istediği faaliyetlerin merkezi olarak Kalküta'nın sokaklarını ve gecekondularını seçmişti. Zamanla başka yerlere de gidebileceklerini belirtmişti. Hayırsever Misyonerler Hindistan'ın büyük kasabalarında gelişme gösterirken, Piskopos ya da bir peder tarafından herhangi bir işi yapmalarını ya da istemelerini beklemeyeceklerdi. İhtiyaç sahiplerini tespit ettiklerinde, orada hizmetlerini sunabilmek için o mekanın piskoposuna bilgi vereceklerdi. Bununla birlikte, kız kardeşlerin eğitimi için sessiz ve sakin bir yer olan 'Cossipore' seçilmişti. İkinci yıl eğitimi için kız kardeşlerin annelik, doğum ve diğer hemşirelik eğitimine katılabilecekleri yer olan 'Sealdah' düşünülmüştü (Kolodiejchuk, 2007:89).

Bütün bunlar planlanırken, Rahibe Teresa'ya en çok sorulan sorulardan biri de hedeflerini var olan cemaatlerle gerçekleştirmenin mümkün olup olmadığı olmuştu. Rahibe Teresa, bunun mümkün olmadığını çünkü o cemaatlerin Avrupa'dan olduğunu belirtmişti. Hintli kızlar, bu emirler altına girdiğinde yaşamlarını aynı şekilde Hintli olarak devam ettireceklerdi. Onlar gibi yiyecek, onlar gibi uyuyacak, onlar gibi giyineceklerdi. Avrupa'daki cemaatlerden gelenlerin Hindistan'da yaşananları anlama şansları olmayacaktı. Ayrıca, bu kız kardeşler, ülkeye kendilerini ne kadar çok adapte etmeye çalışsalar da, insanlar için hep bir yabancı olarak kalacaklardı. Bu durumda, bu insanlardan biri olduklarını söylemelerine izin verilmeyecekti. Hayırsever Misyonerler, araştırma yaparken, sokaklarda, gecekondularda günlerini geçirirken, İnsanların kalplerine yakın, evlerinde, sokak dilencilerinin kirli ve karanlık yuvalarında onlar gibi yaşayarak onlara yardımcı olacaklardı. Bütün bunlara ilaveten, Rahibe Teresa, Tanrı'nın kendisine söylediği cümleyi ifade etmişti: "*Zenginlere bakabilecek birçok rahibe var.*"

Ama benim fakirlerim için kesinlikle hiç yok. Onlar için istiyorum, onlar için seviyorum." Rahibe Teresa'ya göre, İsa, Hint yaşamına öncülük edecek, Hintli kıyafetler giyinen, Hintli rahibeler istiyordu. Hayırsever Misyonerler Kurumu'nda çalışmak isteyen her kim olursa, Hintli olmalı, onlar gibi giyinmeli, onlar gibi yaşamalıydı (Kolodiejchuk, 2007:90).

Hayırsever Misyonerler Kurumu'nun başarılı olabilmesi için bu detaylar önemliydi. İhtiyaç sahiplerinin gönüllerini kazanabilmenin en önemli yolu, onlardan biri olabilmektir. Yardım tek taraflı değildir. Yardım etmeyi istemek kadar yardım edilmeyi de istemek önemlidir. Bunu başarabilmenin tek yolu iyi gözlemleyebilmek, keskin bir öngörüye, iyi bir planlama yeteneğine ve cesarete sahip olmak gerektirir. Rahibe Teresa atacağı bu önemli adımı başarıya götürebilecek bütün bu yeteneklere sahipti.

Rahibe Teresa, bir çeşit dernek ya da kurumu kullanmanın daha elverişli olup olmadığına dair soruya da açıklık getirmişti. Yaşamak zorunda kaldıkları hayatla ilgili olarak, manastıra bağlı olmayanların böyle bir hayatı sürdüremeyeceklerini ifade etmişti. Ona göre, kendini unutarak başkaları için sürekli fedakarlık gerektiren bir iş için Tanrı'nın aşkıyla yanan içsel ruhlara ihtiyaç vardı. Fakirlerde Tanrı'yı arayan, gören saf ruhlara ve özgür ruhlara gerek vardı. Bu çalışma her şeyi feda edebilecek, derinden dua edenlere ve çok fazla kefarete ihtiyaç duyacaktı (Kolodiejchuk, 2007:91).

Bu çalışmanın başarı olanaklarını ise Rahibe Teresa şöyle açıklamaya çalışmıştı:

"Rabbimiz şöyle diyor 'Korkma her zaman yanında olacağım....Bana sevgiyle güven_körü körüne bana güven" . Fakirler çocuklarını nasıl günaha bırakıyorlar, masum hayatlarını nasıl sokaklarda geçiriyorlar, kaç tanesi Tanrı'yı bilmeden ölüyor. Çünkü,

onlara Tanrı ve O'nun merhametini anlatacak hiç kimse yok...Başarının ne olacağını bilmiyorum ama Hayırsever Misyonerleri tek bir mutsuz eve neşe getirirlerse, sokaktaki tek bir masum yavruyu İsa için saf, temiz tutarlarsa, ölen tek bir kişinin Tanrı'nın huzuruyla ölmesini sağlarlarsa, sizce buna değmez mi?" (Kolodiejchuk, 2007:91).

Rahibe Teresa, elinden geleni yapıp, Tanrı'ya tamamen güvenerek başarıyı yakalayacağından emindi. Çünkü, bütün bunların olmasını ona göre Tanrı istemişti. Bu nedenle yapacağı her çalışmada Tanrı'nın onunla olacağını biliyordu.

Mektuplarında cevapladığı son soru, kız kardeşlerin kendilerini nasıl destekleyecekleri olmuştu. Rahibe Teresa bu konuda da Tanrı'ya güveniyordu. Hayırsever Misyonerler Kurumu için çalışacak kız kardeşlerin, yiyeceklerinin çoğunu tarladan elde edeceklerini, tarladan çıkan fazla yiyecekleri satarak diğer ihtiyaçlarını karşılayacaklarını, ayrıca, oyuncak, resim gibi el yapımı eşyalar yaparak bunları satacaklarını ve bu parayla başka gerekli şeyleri satın alacaklarını belirtmişti. Tanrı'ya inandığını ve O, onlarla olduğu sürece bir şeye ihtiyaçları olmayacağını vurgulamıştı (Kolodiejchuk, 2007:91).

Hayırsever Misyonerler Kurumu'nun ana hatları bu şekilde belirlenmiş oldu. Rahibe Teresa'nın bu konudaki çabası, dikkati ve özverisi bu kuruma olan inancının bir göstergesiydi. Rahibe Teresa, 7 Şubat 1948'de Dinsel Topluluklar Kardinaline de bir mektup göndermişti. Vatikan arşivlerinde 3630/48 Kalküta Piskoposluğu yazılı bu mektupta şu satırlar yazmaktaydı: "...Fakir Hintlilere, onlar gibi yaşayarak hizmet etmem için bana izin verilmesini rica ediyorum. Bu nedenle 1928 yılının Ekim ayında girdiğim ve rahibelik yeminimi verdiğim bu kurumda kalmam olanaksız. Özel hiçbir meziyetim olmadığına tüm içtenliğimle inanıyorum. Tanrı'nın bana bu çağrıda

bulunmuş olması benim için bir sır olarak kalıyor. Bu durumda kaldığım tüm seneler boyunca, çok mutlu ve şen hissettim kendimi. Bu nedenle Loreto rahibelerini bırakmak benim için acı, ama benden radikal bir yaşam değişikliği isteyen Tanrı adına bu adımı atmalıyım. Her ne pahasına olursa olsun O'nun istemini yerine getirmek ve fakirleri aramaya gönüllü olan kişileri etrafımda toplamak istiyorum. Burada, Hindistan'da kötü şartlarda ve Tanrı, Mesih lütfundan uzak yaşayan milyonlarca kişi var. Ben basit bir rahibeyim ve kendimi nasıl ifade edeceğimi bilemiyorum ama çağrıma itaat etmem için yardımlarınızı rica ediyorum..." (Lorenzo, 2009:30).

Rahibe Teresa bu isteğini 1948 yılının Şubat ayında resmi olarak yineledi. Başrahibe, Rahibe Teresa'nın bu isteğini Başpiskopos Périer ve Peder Van Exem'e belirtmişti. Alışılmadık bu talep karşısında, Rahibe Teresa, çeşitli itirazlarla karşı karşıya kaldı. Özellikle Baş Rahibe iki şey üzerinde durdu. Birincisi, Manastır'dan bir rahibe bu şekilde ayrıldığında bu durumun Manastır'da bulunan diğer kız kardeşleri çok olumsuz etkileyeceği, İkincisi ise bu ayrılışın nedeni olarak Tanrı'nın kendisiyle konuşmasını söylemesiydi. Bazı sesler duyup, görüntüler gören rahibe imajı öğrenciler açısından tuhaf karşılanabileceği ihtimaliydi (Connor,1997). Bütün bu tartışmalar içinde, 8 Ağustos 1948'de Papa XII. Pio, Rahibe Teresa'ya Entally'den ayrılıp Kalküta varoşlarına gidip fakirlerin en fakirlerine yardım etmesi için izin verdi. Böylece 16 Ağustos 1948'de, otuz sekiz yaşındayken Loretto kurumunu bıraktı.

Rahibe Teresa, kendisini Loretto rahibesi olarak tanımlasa da, işte o an Loretto kız kardeşlerinden ayrılacağını biliyordu. Geleneksel Loretto alışkanlığını, mavi çizgili basit beyaz pamuktan bir sari¹⁰ giyinerek bırakmış, gecekonduların içine doğru

¹⁰Hindistan'da ve Pakistan'da kadınların giydiği, ipek ya da pamuktan, belirli boyutlarda dokunmuş, dikiş ya da iğne kullanılmaksızın gövdeye uydurulan, tek parçalı ulusal giysi.

kendisini tehlikeye atarak 1948'de fakirlerle misyonerlik işine başlamıştı (Clucas,1988:39).

1.2.2. Hayırseverlik Faaliyetleri

Rahibe Teresa, Loretto Manastırı'nda ayrıldıktan sonra Darjeeling sokaklarında yürümeye başladı. Burada başı boş gezen çocuklar dikkatini çekmişti. Öncelikle Rahibe Teresa, Darjeeling'teki çocuklara eğitim vermek için kolları sıvadı. Okuma yazma bilmeyenleri yanına topladı ve bir ağaç dalıyla toprak zemin üzerine harfleri çizerek onlara okuma ve yazma öğretmeye başladı (Riead, 2014).

Bir kaç gün geçtikten sonra, bir ağaç gölgeğinde okul açan Rahibe, okulunu şu şekilde ifade etmişti: "Tahta olarak üzerine ufak bir değnekle harfler yazdığım tozlu toprağımız vardı. Hep kirli olan çocukları yıkıyordum. İçlerinden çoğu hayatta ilk kez yıkınyordu. Onlara temizliği, adabı muhaşeretini, dini ve okumayı öğretiyordum. Çocukların hepsi sevinçliydi. Başta sadece beş kişiydiler, sonra sayıları artmaya başladı. Okula sürekli gelenler sebatlarının ödülü olarak sabun kazanıyordu." (Lorenzo, 2009:35).

Rahibe Teresa'nın tek başına bir kadın olarak başladığı bu iş, tam bir cesaret örneğiydi. Çünkü onu yanlış anlayıp o bölgeden uzaklaştırmak isteyenler olmuştu. Zaman geçtikçe, Rahibe Teresa'nın bu bölgedeki çocukları kendi dinine çevirmek için değil de gerçekten oraya kendilerine yardım için geldiğini anlayan halk, onu desteklemeye başlamıştı. Onun orada olmaması gerektiğine inananlar da gerçeği görmüşlerdi ve çocuklarını Rahibe Teresa'nın açtığı okula göndermeye başlamışlardı. Bir süre sonra sınıftaki çocuk sayısı otuz beşe çıkmıştı. Bunun üzerine, Rahibe Teresa,

Sirk Parkı bölgesinden bir mahalle rahibinin kendisine yüz rupi vermesi sayesinde, Tiljala'da ikinci okulu açmayı başarmıştı (Lorenzo,2009).

"Hindistan'da doğmadım ama ruhumun en derinliklerinde kendimi Hintli hissediyorum." (Lorenzo, 2009:34) diyen Rahibe Teresa, Hindistan vatandaşlığını 1949 yılında aldıktan sonra Petna'ya giderek 'Medical Sisters'in yanlarında ilk temel tıp bilgilerini yoğun bir eğitim ile üç ayda aldı. Rahibe Rozario'nun kilisedeki bir sınıfı ders saatlerinden sonra kullanmasına izin vermesiyle, Rahibe Teresa yoksulların en yoksulları için burada bir dispanser açmıştı. "Kliniğin asıl amacı verem taraması yapmaktı. Ama ucuz tütün kutularında ilaç da dağıtıyorlardı. İlaçlar, üzerine "Baş ağrıları", "mide ağrıları", "ishal" ve diğer belli rahatsızlıkların etiketleri yapıştırılmış, tahta sandıklarda saklanıyordu." (Wellman, 2007:86). Olanaksızlıklar içinde buldukları en küçük şeylerden bile olanaklar yaratmaya çalışmışlardı. Çocukları eğitmek, hastaları iyileştirebilmek için her türlü sınırı zorluyorlardı.

21 Aralık'ta Kalküta'nın en kötü varoşlarından olan Motijhil'e gitmişti. Burada gerçekten zor durumdaki çocuklara, yaşlılara ve hastalara yardım etmeye çalışmıştı. Onları temizlemek, doyurmak ve iyileştirmek için elinden geleni yapmış, tıbbi yardıma ihtiyacı olanlar için gerekli malzemelerin temin etmeye çalışmış ve hatta bulamadığı malzemeler için ise dilenmişti (Lorenzo, 2009).

Böylesine bir ortamda, her şeyden vazgeçmiş ve fakirleri daha iyi anlayabilmek için onlarla yaşamayı seçen Rahibe Teresa, o dönemi şöyle ifade etmişti: "Terk edilmişleri ağırlayabileceğimiz bir dama gereksinimimiz vardı. Orayı bulmak için harekete geçtim... Yürüdüm, durmaksızın, takatsiz kalana dek yürüdüm, o zaman hep

bir lokma aşın, ilacın, her şeyin arayışında olan gerçek fakirlerin ne denli bitkin düştüklerini daha iyi anladım." (Lorenzo, 2009:36).

Rahibe Teresa, fakirlerle empati kurabilmek ve onlara daha fazla yardımcı olabilmek adına Manastırı arkasında bırakmıştı. Onların yaşadığı fiziksel ve bedensel zorlukları kendisi de yaşamaya çalışmış ve manevi yokluklarının da farkına varmıştı. Fakirlerin en fakirinin karşı karşıya kaldığı engelleri nasıl aşabilecekleri üzerinde düşünmüş ve çözüm yolları bulmaya çalışmıştı. 'Bu, fakirlerin en fakiri için tüm kalbiyle ücretsiz bir hizmetti' (Spink,1998b:6). Bütün bunları yaşarken içinde bulunduğu her türlü güçlükle baş edebilmek için sürekli dua etmişti. Yaşadığı zorluklara kararlı bir şekilde göğüs gerebilmek için Tanrı'ya nasıl sığındığını şöyle ifade etmişti: "Manastır'da sahip olduğum maddi rahatlığın hatırası bir ayartma olarak karşımda belirdi. Şöyle dua ettim: "Tanrım, kendi öz irademle ve Senin adına, burada kalmayı ve senin isteminin benden istediklerini yerine getirmeyi arzu ediyorum. Hayır, geri dönmeyeceğim. Benim cemaatim fakirlerdir. Onların emniyeti benim emniyetimdir. Onların sağlığı benim sağlığımdır. Evim fakirlerin evidir. Fakirlerin değil, fakirler arasındaki en fakirlerin evidir evim. Mikrop ve böcek kaplı oldukları için insanların hastalanmaktan ve kirlenmekten korkarak, yanaşmamaya dikkat ettiği kişilerin evidir evim. Evden çıplak çıkamayacakları için duaya gidemeyenlerin, yiyecek güçleri kalmadığından dolayı yiyemeyenlerin evidir evim. Ölmekte olduklarını bilerek, yolda düşenlerin ve yanlarından geçerken kimsenin bakmadığı kişilerin evidir evim. Gözyaşları kalmadığı için ağlayamayanların, dokunulmayanların evidir evim." (Lorenzo, 2009:37).

Rahibe Teresa'nın içine düştüğü ikilemi burada rahatlıkla görebilmekteyiz. Hayatını tamamen değiştirerek, alışıktığı yaşam standartlarının altında yeni bir

hayat onu oldukça zorlamıştı. Buna rağmen dua ile kendisini teselli ederek yoluna devam etmişti.

7 Ekim 1950'de Sevgi Görevlileri diğer adıyla Hayırsever Misyonerler, Kalküta bölgesinde resmi bir hizmet grubu haline gelmişti. Rahibe Teresa, on iki rahibe ile beraber Gomes'lerin evinin üçüncü katına yerleşmişti. Geniş olan odanın bir bölümü bir şapele dönüştürülmüştü (Wellman, 2007:100). 7 Ekim 1950'de Sevgi Görevlileri dinsel topluluğu piskoposluğun onayını alarak ilk kez tanınmıştı. Bu tarih, Tespih Meryem'i Bayramı olması nedeniyle özellikle seçilmişti. Sevgi Görevlilerinin ilk tüzüğünde de belirtildiği gibi: "Topluluğumuz dünyanın Kraliçesi, bizim neşemiz olan Meryem'in Lekesiz Kalbine adanmıştır, çünkü topluluğumuz onun talebiyle doğmuş ve onun aracılığıyla büyümüş ve büyümeye devam etmektedir." (Lorenzo, 2009:40).

Artık Papa tarafından tanınan resmi bir kurum olan Hayırsever Misyonerler, yaptıkları faaliyetlere karşı daha büyük bir sorumlulukla hareket edeceklerdi. Her türlü ayrıntı üzerinde dikkatlice duruluyordu. Hayırsever Misyonerler Kurumu'na dışarıdan bakıldığında yanlış anlaşılmaları engellemek için yedikleri, içtikleri ve giydikleri her şey için büyük bir titizlik gösteriyorlardı.

Dinsel topluluğun elbisesi vücudu el, ayak ve boyuna kadar örten sade ve mütevazı bir elbise, başı ve bedenin büyük kısmını saran ve kenarlarında gök mavisi çizgiler olan beyaz bir sarı, sol omuzdan sarkan bir haç ve sandaletlerdi. Rahibe Teresa rahibelerine "Giyindiğimizde giydiğimiz her şeyin anlamının ayırıcılığına varmalıyız, derdi, Gök renkli çizgileri bulunan sarımız Bakire Meryem'in mütevazılığı anlamına geliyor, sicimden yapılmış kuşağımız saflık, sandaletlerimiz özgür iradeyle bulunduğumuz seçimi işaret ediyor, haç ise sevgi sembolü." (Lorenzo, 2009:41). Sevgi Görevlileri için bu

kıyafetteki çizgiler, fakirlik, itaat, bekaret ve fakirlere hizmeti temsil etmekteydi. Burada hem Bakire Meryem hem de rahibeler için yapılan mütevazilik vurgusu, başkaldırmama, boyun eğme ve dikkat çekmeme anlamlarında kadınlara yönelik bir tanımlama olarak da karşımıza çıkmaktadır.

11 Nisan 1951'de Rahibe Teresa rehberliğinde, genç kadınlardan oluşan ilk grup rahibe olmaya ilk adımlarını atmışlardı. Creek Lane'deki beş oda yirmi sekiz rahibe için dar gelince 1953 yılının Şubat ayında Rahibe Teresa ve rahibeleri Creek Lane'den Lower Circular Road 54/A' ya taşınmışlardı. 12 Nisan 1953'te, Kalküta Kutsal Tesbih Katedrali'nde, Rahibe Teresa ve ilk Sevgi Görevlileri grubu yeni dinsel topluluklarında rahibelik yeminlerini etmişlerdi (Lorenzo, 2009:48-49).

Rahibe Teresa, her yaşamın kutsal olduğuna inanırdı. Bu nedenle, ölüm döşeginde olanların hak ettikleri onurla hayata veda edebilmeleri için onlara yardım etmeye karar verdi. Kalküta kaldırımlarından aldığı ölmek üzere olanları ağırlamak için belediyeden yardım istedi. Belediye ona, Kalighat Road'da siyah tanrıça Kali'nin tapınağının hacıları için yapılmış olan hostelin boş olan iki odasını verdi. Buraya *Saf Kalbin Evi* (*Nirmal Hriday Ashram*)adını vererek, 22 Ağustos 1952'de burayı rahibe kardeşleriyle birlikte temizleyerek ölüm döşegindekiler için hazır hale getirmişlerdi (Lorenzo, 2009:51). Hiç bir hastanenin kabul etmediği, verem, kolera, kanser, yaşlılık gibi sebeplerle ölüme çok yakın ama hayatta da yer bulamayanların geldiği yerd burası. İlaç ve ölen insan kokusu ağır olsa bile, rahibeler buna bir kez alışınca ölümün verdiği huzurla gelenleri temizliyorlar, doyuruyorlar ve teselli ediyorlardı (Wellman,2007:112). Rahibe Teresa,"Bir insan ölüme mahkumsa, ona yaşam verilemez ama haysiyeti verilebilir " diyerek onlara yardım ediyordu. "Kalküta'daki Ölmek Üzere Olanların Evi tam da her insana, ırkına, ait olduğu kasta, dinine bakmaksızın haysiyetini geri vermek

amacıyla açıldı çünkü hiçbir insan, yüzünde ve kalbinde yaradan Tanrı'nın izlerinin seçilemeyeceği kadar itici değildir." (Lorenzo, 2009:51).

Rahibe Teresa, ölmekte olanların yanı sıra, çok kötü şartlar altında doğan, sokakta büyümüş, çöplerin arasında çok kötü beslenen, fiziksel ve zihinsel olarak yetersiz kalmış, terk edilmiş çocuklar için de çalışmalar yapmıştı. Onları hayatlarının ilk anından itibaren koruyabilmek için *Shishu Bhavan, Terk Edilmiş Çocuğun Evi*'ni kurdu (Lorenzo,2009). Bu çocuklara bu evde temiz kıyafet ve temiz yiyecekler veriliyor, rahibelerin kucaklarında dualarla, onların daha sağlıklı şartlarda büyümeleri sağlanıyordu.

Hayırsever Misyonerler Kurumu çalışmalarına aralıksız devam ediyordu. Nerede ihtiyaç sahibi birileri varsa, onlara yönelik planlamalar yapıp, ihtiyaçlarını giderecek şekilde evler açılıyordu. Rahibe Teresa 1953 yılında Hasta ve Acı Çeken Yardımcı İşçileri Uluslararası Kuruluşu'nu (*Link of Sick and Suffering Co-Workers*) kurmuştu. Burada hizmet edenler, kendilerini Tanrı'ya adayacak olan hasta ve acı çekenler olmuştu. Bu kişiler, Sevgi Görevlileri'nin fakirlerin en fakirlerine hizmet etmek için yaptıkları bütün çalışmaları desteklemekteydiler. Bu kuruluşun başına ise, Rahibe Teresa'nın 1948 yılında hemşirelik kursu almak için gittiği, Ganj'ın kıyılarındaki Patna'da tanıştığı, kendisini Tanrı'ya adamayı çok isteyen fakat yakalandığı hastalık nedeniyle ülkesine geri dönmek zorunda olan Belçikalı Jacqueline Decker getirilmişti. (Lorenzo, 2009:57).

Rahibe Teresa, yoksulların en yoksullarına daha çabuk yardım ulaştırabilmek için gezici bir kliniğin uygun olacağını düşünmüştü. New York'taki Katolik Yardım Hizmetleri'nin ve Delhi'deki saygıdeğer Schneider'in sağladığı maddi yardımla bir

kamyon alınıp Tıp kliniğine dönüştürülmüştü. "Ana ve Çocuk Kliniği" adı verilen bu kamyon Kalküta ve çevresindeki altı mahalleye hizmette bulunmuştu. (Wellman,2007:129).

Bütün bu çalışmalar zaman içinde amacına ulaşıyordu. Hayırseverlerden alınan bağışlarla ihtiyaç sahiplerinin mağduriyetleri gideriliyordu. Bir kadın olarak Rahibe Teresa'nın bu kadar güçlü duruşu, belki de ataerkilliğin hakim olduğu Katolik mezhebinde ve Hindistan'da tüm sınırları görünmez kılıyordu. Kimsenin yapamaya cesaret edemeyeceği bu fedakarlıklar, Rahibe Teresa'nın takdir görmesini sağlarken erkek hakimiyeti olan bir toplumda bir kadın olarak yükselmesine de sebep oluyordu.

Rahibe Teresa'nın yardım etmeye çalıştığı diğer bir grup ise cüzamlılar olmuştu. İnsanların yanaşmaya ve dokunmaya korktuğu bu insanlar için ilk olarak 1957'de bir kamyoneti yürüyen kliniğe çevirmişti. Uzman doktor ve hemşireler bu kamyonetle hastaların yanına ulaşip onları yerlerinde iyileştirmeye çalışıyorlardı. Bu teşebbüs, Psikopos Périer tarafından eylül ayında kutsandıktan dört ay sonra buradan faydalanan cüzamlı sayısı altı yüzü bulmuştu. Bu gelişmelerin ardından Rahibe Teresa, 1959 yılında Kalküta ve Darjeeling arasındaki Kuzey semti Titagarh'da, dünyanın en iyi çayının yetiştiği tarlalarda ilk yerleşik cüzam kliniğini kurdu. Burayı Mahatma Gandhi'ye adanarak, buraya Gandhi'nin Sevgi Rıhtımı (*Gandhiji Prem Nivas*) adını verdi (Lorenzo, 2009:59). 1961'in sonunda Hükümetten alınan, Kalküta'ya iki yüz mil, Asansol'a on beş mil uzaklıkta olan otuz beş dönümlük arazi üzerine kurulan cüzamlılar kliniği, cüzamlılar kasabasına dönüştürüldü ve buraya ise Rahibe Teresa "Shanti Nagar" ismini verdi (Wellman, 2007:146). Rahibe Teresa bu kasabayı daha sonraki yıllarda gelen yardımlar sayesinde, sebze ve meyve yetiştirilebilen tarla, bahçeler, okul, dükkan ve posta ofislerinin de bulunduğu bir cüzamlılar şehrine dönüştürmüştü.

Sevgi Görevlileri'nin Erkek kolunun ilk adımları 7 Ekim 1961'de kutsanmıştı. Bu çalışmaya ise Avustralyalı bir cizvit peder Ian Travers-Ball görevlendirilmişti. Sevgiyi yaymakla görevli Rahiplerin eğitimleri rahibelerinkine benzese de daha çok fiziksel güç gerektiren işlerde hizmet vereceklerdi. Rahip Andrew başta olmak üzere ilk acemi rahipler Kidderpore'de bir ev edinebildiler. Özellikle, Titagahr'da cüzamlılara ve Ölmek Üzere Olanların Evi'nde erkek koğuşunda rahibelere yardımcı oluyorlardı. Ayrıca, sokak kabadayıları, terk edilmiş erkeklere de hizmet veriyorlar, onların acımasız gundalara dönüşmelerini engellemek ve onları topluma kazandırmak için tamir işlerini onlara öğretmeye çalışıyorlardı (Wellman,2007:151).

29 mayıs 1959'da Kalküta dışındaki ilk Sevgi Görevlileri Topluluğu Bihar bölgesi Rançi'de, daha sonra ise Yeni delhi ve Bombay'da kurulmuştu. 1961 yılında biri Delhi'nin kuzeyinde bulunan Pencap'ın Ambala kasabası, diğeri Bihar'ın doğusunda Ganj Irmağının güneyinde yer alan Bhagalpur'da olmak üzere Sevgi Görevlileri'nin iki evi daha açılmış oldu. 1962 yılında Bombay'de açılan ev Hindistan'ın batısında Maharashtra eyaletinde, Amaravati'nin iç bölgelerindeydi ve Kalküta'nın dışında atılmış önemli bir adım olarak görülmekteydi. 1963 yılında, Sevgi Görevlileri, Hindistan'da Patna, Raigahr ve Bombay'da üç ev daha açmıştı (Wellman,2007). Hindistan sınırlarına çıkabilmek için gereken Vatikan onayı 1 Şubat 1965'te Papa VI. Pavlus tarafından verilmişti. Böylece dışarıda da evler açabilme iznine sahip olan Rahibe Teresa, aynı yıl içinde Venezuela'da; 1965 ile 1970 yılları arasında Sri Lanka adalarında, Kolombo'da, Avustralya'da, Melbourne'de, Londra ve Ürdün'ün Amman kentinde yeni evler açmıştı (Lorenzo, 2009:61).

Burada dikkat çekici olan, bir kadın olarak Rahibe Teresa'nın yaptığı bu denli önemli işlerin uluslararası ortamda da kabul görmesi bir erkek olan Papa'nın iznine

bağlı olarak gösterilmiş olmasıdır. Her ne kadar, Rahibe Teresa öncü bir kadın figürü olarak ön plana çıksa da, bir kadının ilerleyebilmesi bir erkeğin onay verdiği ölçüde mümkün kılınabileceği vurgulanmıştır.

Rahibe Teresa, 1968 yılında Londra'da, din insanları olmayan hatta Hıristiyan olmasına bile gerek olmayan yalnızca rahibe ve rahiplerle aynı amaca sahip, yoksulların en yoksullarına gönülden hizmet etmek için ortak bir amaçla birleşen insanlardan oluşan "Birlikte Çalışanlar" grubunu kurmuştu. Kalküta'da bulunan bir İngiliz iş adamının eşi olan Ann Blaikie, Rahibe Teresa ile birlikte bu grubun tüzüğünü oluşturmuştu. Tüzük, Papa VI. Paul tarafından onaylanmıştı. Ann Blaikie, Birlikte Çalışanlar'ın ilk başkanı olmuştu. Bu grup ihtiyaç sahipleri için ilaç, vitamin, şırınga, iğne, sargı bezi, konserve, süt, bebek maması, giyim eşyası, yatak örtüsü vb. gereçleri topluyordu (Lorenzo, 2009:64-65).

VI. Paul, 1968 yılının Mart ayında Rahibe Teresa'dan Roma'da bir ev açmasını istemişti. Rahibe Teresa, beş rahibeyle beraber 22 Ağustos'da Roma'nın kenar mahallesi olan Tor Fiscale'de ve bir ay sonra da Afrika, Tanzanya'da ilk evini açmıştı (Lorenzo, 2009).

19 Haziran 1971'de Amerika'da ilk defa New York, Bronx'ta bir ev açıldı. 1973 yılının Mart ayında Sevgi Görevlileri Filistin'deki binlerce mülteciye yardımcı olmak için Gazze sınırına, 22 Ağustos 1973'de ise uzun zamandır topraklarında Hıristiyanların olmadığı Yemen'e yerleşmişlerdi. 1973 yılının Ekim ve Kasım aylarında Peru'nun Lima kentinde ve Etiyopya'nın Addis Ababa şehrinde evler açmışlardı. Rahibe Teresa, 1974 yılında hem Sicilya'nın Palermo kentinde hem de Yeni Gine'de de evler açmıştı. 1976'nın sonlarında altmış sekizi Hindistan'da olmak üzere dünyanın birçok yerinde

açılmış yüz kadar eve, 1343 rahibeye, bakılan altı buçuk milyon yetim, cüzamlı, ölmek üzere olanları içeren ihtiyaç sahiplerine ve okul, cüzamlılar evi, dispanser, yuva gibi 729 yardım kurumuna ulaşılmıştı (Lorenzo, 2009:74).

Bu kadar kısa sürede dünyanın birçok yerinde elde edilen bu başarı, Rahibe Teresa'nın hem kendisine hem de Tanrı'ya olan inancı ile verdiği büyük mücadelenin sonucuydu. Hayırsever Misyonerler Kurumu'nda çalışanların, yardım edilen ihtiyaç sahiplerinin ve dört bir yanda açılan evlerin sayısı, Rahibe Teresa'nın önemli bir dini kadın figür olarak yükselmesine sebep olmuştu.

"Rahibe Teresa manevi evlatlarına "Her şeyde, herkeste, her yerde, her an Tanrı'nın çehresinin arayışında olmak ve gerçekleşen her şeyde O'nun elini hissetmek, işte dünyanın bağrında temaşa budur." diyordu." (Lorenzo, 2009:78). 26 Haziran 1976'da New York'ta Sevgi Görevlilerinin temaşa dalının ilk evini, Kardinal Cooke South, Union Street'teki eski Saint Antoin manastırında resmi olarak açmıştı. Bu topluluk, Sevgi Görevlileri'nin düşünme kolunu oluşturuyordu. Rahibeler, günde iki saat kadar hasta ve mahkumları ziyaret ediyor ve onlara yardım etmeye çalışıyorlardı. Sarhoşları, uyuşturucu bağımlılarını, kimsesizleri ya da yaşlıları, Tanrı'ya danışarak teselli etmeye çalışıyorlardı. Yoksullara bir nevi manevi hizmette bulunuyorlardı (Wellman,2007:181).

Rahibe Teresa'nın önderliğinde kurulan bu hizmet, günümüzde de halen devam etmektedir. Her fırsatta asıl yoksulluğun manevi yoksulluk olduğunu vurgulayan Rahibe Teresa, bu yoksulluğu çekenlere de yardımcı olmaya çalışmıştı. Manevi anlamda insanların ihtiyaçlarını karşılayarak onların huzur bulmalarını sağlıyorlardı.

3 Haziran 1977'de Rahibe Teresa, Peder Angelo Devananda Scolozzi ile birlikte çalışmalarında bulunmuş ve "Söz'ün Kardeşleri" adında başka bir temaşa kolu kurmuşlardı. Rahibe Teresa'nın direktiflerine uygun olarak kurulan kardeşlik Söz'ün Evrensel Kardeşliği, günümüzde Sevgi Görevlileri Üçüncü Dinsel Topluluğu adını almıştı. Tanrıya adanmış herkesi kapsayan ve misyonerliği amaçlayan bir hareketti (Lorenzo, 2009:79).

Hinduizm'den Katoliklik'e geçen Nepalli Rahibe M. Nirmala Joshi, Shantivanam Benedikten keşiş kulübesinde, Peder Beda Griffith'in rehberliğinde bir hazırlanma dönemi geçirdikten sonra temaşa dalının başrahibi seçilmişti. Üç yıl sonra ise, 19 Nisan 1979'da Peder Sebastian Vazhakala başkanlığında aynı topluluğun erkek dalı olan Sevgi Görevlileri Temaşa Erkek Kardeşleri kurulmuştu (Lorenzo, 2009:78).

Ufak tefek ve çok dikkat çekici olmayan bir kadının önderliğinde kurulmuş bu toplulukların erkek pederler tarafından benimsenmesi ve erkek pederlerin bir kadının direktiflerine uygun hareket etmeleri, erkek hiyerarşisine dayalı Katoliklik mezbinde, Rahibe Teresa'nın kazandırdığı önemli bir bakış açısı olmuştu.

13 Ekim 1984'de Peder Joseph Langford önderliğinde New York'ta resmi olarak Sevgi Görevlileri Pederler Dinsel Topluluğu açıldı. 13 Aralık 1985'te New York'ta AIDS hastaları için "Gift of Love" (Sevgi Armağanı) adında ilk ev açıldı. Rahibe Teresa, ölmek üzere olan hastaları teselli ederek onların huzur içinde ölmesini amaçlamıştı. AIDS'li hastalar için açılan bu ilk evin ardından, çeşitli batı ülkelerinde ve Hindistan'da da bu evlerden açılmıştı. Rahibe Teresa, 1986 yılında Küba'da, Aralık 1988'de SSCB'de Moskova'da, 6 Haziran 1991'de Bağdat'ta, 29 Mart 1994'te Vietnam'da bir ev açtı. Hayırsever Misyonerler, 1998'de Vatikan sınırları içinde, Saint

Pierre Bazilikası'na çok yakın bir ev açtı ve bu eve 'Meryem'in Hediyesi" adı verildi (Lorenzo, 2009:91).

Rahibe Teresa, Enver Hoca'nın diktatörlüğü altında komünist rejimi benimsemiş kendi ülkesine, Arnavutluk'a, yıllarca gidememişti. 12 Temmuz 1972'de annesi Anne Drane'nin ve bunu izleyen yılda ablası Age'nin vefatından sonra bile vatanına geri dönmesine izin verilmemişti. 1928'de Dublin'deki manastıra gitmek üzere yola çıktığında anne ve ablasını bir daha hiç göremeyeceğini bilmiyordu (Lorenzo,2009:88). Ancak yaklaşık 60 yıl sonra, 1989 yılında Arnavutluk'un başkenti Tiran'a gidebilmiş, anne ve ablasının mezarlarını ziyaret etmiş ve burada Hayırsever Misyonerler Erkek Kardeşler Evi'ni açmıştı (Endresen,2015).

Fakirlerin en fakirine yardım etmek için çıktığı bu yolda Rahibe Teresa, büyük başarılar imza atmıştı. Kendini vermenin güçlü hareketi olarak dünyaya kendini duyurabilmiş ve 130 ülkede açılan 600'ün üstündeki yardım evleri Rahibe Teresa'nın ölümünden sonra bile aynı hızla yayılmaya devam etmişti. Çoğu cemaatin sayısının düşüşe geçtiği düşünüldüğünde bu gelişim oldukça etkileyici olmuştu (Johnson,2011:35).

İnandığı her şey için büyük bir mücadele veren Rahibe Teresa, titizlikle yaptığı çalışmalar sonucunda hedeflerine ulaşmıştı. Mümkün olan en çok ihtiyaç sahibine yardım elini uzatabilmiş ve büyük kitleleri bu sayede etkilemeyi başarmıştı. Bu nedenle kendisi tarafından kurulan Hayırsever Misyonerler Kurumu, günümüzde de faaliyetlerine sayılarını düşürmeden devam etmekte.

1.3. Rahibe Teresa'nın Vefatı

Çok katı kurallara göre yaşayan Rahibe Teresa, sabah dörtte kalkıp şapele giderdi. Çok az yiyip, günde sadece üç saat kadar uyurdu. Vantilatörü bile olmayan küçük bir odada kalırdı. Gün boyu dua ederdi, rahibelerini eğitirdi, gece geç saatlere kadar çalışır ve kendisine gelen mektuplara cevap yazardı (Lorenzo, 2009:88). Hayırsever Misyonerler Kurumu'nun faaliyetleri uluslararası boyutlara ulaştığında, yeni evler açmak için ülke ülke seyahat ederdi. Bu yoğun çalışma temposu artık onu çok yormaktaydı.

1991 ve 1993 yıllarında iki operasyon geçirmişti. 1996 yılında geçirdiği kalp krizi ise yaşamını ciddi tehlikeye sokmuştu. Hindistan'da bir hastaneye yatırılarak yoğun bakıma alınan Rahibe Teresa, kendisini hayatta tutmak için yoğun çaba sarfeden doktorlara: "Bırakın da böylece, baktığım fakirler gibi vefat edeyim, bana başka türlü davranmak için hiçbir neden yok"dedi (Lorenzo,2009:92).

Rahibe Teresa, 5 Eylül 1997'de kalp yetmezliğinden Kalküta'daki Sevgi Görevlileri'nin ana merkezinde, seksen yedi yaşında vefat etti. Kalküta'nın anaevine gömülmeden önce naaşı bir hafta Saint Thomas Kilisesi'nde tutuldu. Hindistan'ın ve dünyanın birçok yerinden binlerce insan ona veda etmek için kiliseye geldi. 13 Eylül 1997'de Netaji Stadyumu'nda her ülkeden politik ve dini liderlerin, cumhurbaşkanlarının, başkonsolosların ve kraliçelerin katıldığı bir devlet töreni yapıldı. Cenaze merasimi sırasında İncil'den, Veda Dininden, Sutra Budist dininden ve Kur'an-ı Kerim'den Rahibe Teresa'ya hürmet sunacak kutsal metinler okunmuştu. "Meracimin belki de en dokunaklı ve canlı anı ayin alayı halinde Rahibe'yi anmak üzere mihraba kalem götürüldüğü an oldu; Rahibe Teresa hayattayken kendini defalarca şu şekilde tanımlamıştı: "Ben Tanrı'nın küçük bir kalemiyim." (Lorenzo,2009:92-93). Rahibe

Teresa'nın naaşı gömülmek üzere Lower Circular Road'da bulunan evine getirildi, daha sonra burası hac ziyaretine açıldı.

1.3.1. Azize İlan Edilmesi

Rahibe Teresa hayatını fakirlerin en fakirlerine hizmet etmeye adanarak yirminci yüzyılda Hıristiyanlığın manevi düşünce yapısı üzerinde önemli bir etkiye sahip olmuştu (Chidiac,2016). Hayatı boyunca yaptığı insancıl faaliyetler tüm dünyada yankı bulmuştu. Kendisini, yetim çocuklara, hastalara, cüzamlılara, ölmek üzere olanlara, kısaca yardıma muhtaçlara büyük bir sevgiyle adanması daha ölmeden önce çoğu insan tarafından Azize olarak görülmesine neden olmuştu.

23 Ekim 1997'de Kalküta başpiskoposu Henry Sebastian D'souza, Azizler ile ilgili Dinsel Kurum'a kutlu kişi ve azizlik mertebesine layık olup olmadığına dair yapılan araştırmaların başlatılması için kişinin vefatından beş yıl geçmesi gerektiğini ifade eden bildiriden Rahibe Teresa'nın muaf tutulması talebinde bulunmuştu. Bunun üzerine 26 Temmuz 1999'da Papa John Paul II'un verdiği özel bir kararla, Rahibe Teresa'nın kutlu kişiliği olup olmadığına dair araştırma süreci başlatılmıştı (Lorenzo, 2009:94). 12 üyeden oluşan piskoposluk soruşturma ekibi, yaklaşık 35,000 sayfa dokümanı hazırlayıp Vatikan'a yollamışlardı (The Christian Century, 2001:11).

Vefatından yaklaşık dört yıl sonra, Hayırsever Misyonerlerin Kurucusu Rahibe Teresa (Teresa Ana), hayatındaki erdemler ve kutsallık ile ilgili ününe dair iki yıl boyunca yapılan piskoposluk araştırması Kalküta'da Azize Mary Kilisesi'nde dini bir törenle sona ermişti.

Kilisenin birisini azize ilan edebilmesi için o kişinin kutsal bir yaşam sürmesi ve Tanrı'nın aracılığıyla en az iki mucize gerçekleştirmesi gerekmektedir. Araştırma sonucunda önemli bir mucize gözler önüne serilmişti. Rahminde çok büyük bir tümör bulunan Hintli bir kadının, Sevgi Görevlileri Dinsel Topluluğu'nda Rahibe Teresa'ya dua edip, Rahibe Teresa'nın resminin bulunduğu 'mucizevi madalyon' hastanın karnına konulduktan sonra bilimsel olarak açıklanamadan, aniden iyileşmesine dayanarak Rahibe Teresa'nın 19 Ekim 2003'te kutlu kişi ilan edilmesine karar verilmişti (Lorenzo, 2009:96).

Diğer bir mucize, Kutsal Papa Francis tarafından 2015 Aralık ayının başında fark edilmişti. İtalyan Piskoposlar Konferansı bu haberi doğrulamıştı: 2008'de beyindeki bir rahatsızlığından dolayı komada bulunan Brezilyalı bir adamın, karısının Rahibe Teresa'ya dua ettikten sonra uyanması ikinci mucize olarak kabul edilmişti (Schwartz,2016:17).

Hayat felsefesi haline gelen 'Büyük bir sevgiyle küçük şeyler yapmak' (Gray,1988:20) sayesinde yaptığı işlerden ne fayda edeceğinden çok yaptığı işe ne kadar çok sevgi koyabildiğiyle ilgilenmişti. "Var olmak ve sevmek yeterlidir. En önemli olan şey, olduğumuz gibi, sahip olduklarımızla sevmek, cesaretimizi kırmadan ya da yenilmeden sevmektir (Gauthier,2005:13). "İnanıyorum ki, büyük sevgi ilk önce kendi kalbimizde, kendi evimizde, kapı komşumuzda, yaşadığımız sokakta başlar." (Teresa,1976: Congress Cassettes). Bu bakış açısıyla sıradan bir yaşam sürerken, hayatı boyunca yaptığı faaliyetler, yardım ettiği yoksullar, kimsesizler, hastalar, cüzamlılar ve ölmek üzere olanlar için açtığı kurumlarla toplumdaki birçok sınırı yıkarak, yirminci yüzyılın en popüler azizelerinden biri haline gelmişti.

İKİNCİ BÖLÜM

2. RAHİBE TERESA'NIN KİŞİLİĞİ

Hayırsever Rahibe Teresa, aslında hayırsever anne ve babanın kızlarıydı. Annesi Drane ve babası Kole (Nikolle), Üsküp'te ihtiyaç sahiplerine dini ve etnik kökeni ne olursa olsun yardım etmeleriyle tanınır ve çok sevilirdi. Daha küçükken annesiyle birlikte fakirlerin evine giderek onlara yiyecek ve kıyafet götürürdü. Annesinin bu hayırsever işlerine tanıklık ederek büyümesi onun kişiliğinin önemli bir parçası olmuştu (Alpion,2014:27).

İhtiyaç sahiplerine yardım etmek gerektiğini ailesinden öğrenen Rahibe Teresa, ailesinin onu bu yönde yetiştirdiğini şu sözleriyle vurguluyordu: "Üsküp ve civarındaki birçok fakir, evimizi biliyordu. Asla kimse eli boş dönmüyordu kapıdan. Soframızda her gün birileri oluyordu. İlk zamanlar anneme: "Bu kişiler kim?" diye soruyordum. O bana: "Kimisi akrabamız, kimisi ise gene bizim insanımız" diyordu. Büyüdüğümde onların fakir, hiçbir şeyi ve kimsesi olmayan ve annemin baktığı kişiler olduğunu sezinledim." (Lorenzo, 2009:17).

Rahibe Teresa'nın kişiliğinin oluşmasında kuşkusuz ailesinin rolü çok büyüktü. O dönemde Üsküp'te kız çocuklarının okumalarına çok gerek duyulmasa da baba Kole Bojaxhiu'nun ilerici ve açık görüşlü olması bütün çocuklarını okutmasına sebep olmuştu. Anne ve babasının onu büyütürken takındıkları tavırlar, Rahibe Teresa

üzerinde derin izler bırakmış ve bunları sonraki yıllarında kendisi de dile getirmişti. Çocuklarının fakirleri, hastaları ve acı çekenleri anlayabilmeleri için onları bu kişilere yardım etmeye götüren anne Drane, "Bir iyilikte bulunduğunuzda, bunu denizin dibine bir taş fırlatmışçasına yapın" diyordu (Lorenzo, 2009:16).

Anne Drane'nin çok güçlü bir karaktere sahip, dindar, çalışkan, cömert biri olması Rahibe Teresa'nın ileride yapacaklarına yön vermesine sebep olmuştu. Çocuklarının en başta iyi bir insan olarak yetişmesi için elinden geleni yapan anne Drane'in Rahibe Teresa üzerindeki etkisini, kendisinin şu sözlerinden anlayabiliriz. "Çocukken annemiz yalan söylediğimiz takdirde dilimizin kararacağını söylerdi. Ben bir gün yalan söylemişim ve hemen sonra aynaya bakmak için koşmuşum..." (Lorenzo, 2009:17). Anne Drane, çocuklarını yalan söylemeyen, ahlaklı ve fakirlere daima yardım eden bireyler olarak yetiştirmişti.

Ünlü bir tüccar olan babası Kole Bojaxhiu, daha önceleri eczacılık, inşaat müteahhitliği yapmıştı. "Dağların Sesi" isimli bir orkestrada çalmış, bu orkestra üyelerinin müzik aleti almalarına ve kiliseye çok yardımlarda bulunmuştu. "Başkalarıyla paylaşmak istemediğin yiyecekten tek bir lokma bile alma, kızım" (Wellman, 2007:20) diyen bir baba olmuştu. Babasının bu tavrı, Rahibe Teresa'nın kişiliğinde önemli izler bırakmıştı.

Etnik köken ve dinine göre ayrımcılığa uğrayan Arnavut Katoliklerin bulunduğu bir kasabada alışılmadık bir başarıya imza atan babası Nikolle, kızı Agnes'in, şimdiki adıyla Rahibe Teresa'nın üzerinde önemli bir etkiye sahipti. Kosova'yı Üsküp'e bağlayan demiryolunun inşaatına ve şehirdeki ilk tiyatro'nun kurulmasına yardımcı olmuştu. Üsküp Şehir Konseyi'nin tek Katolik üyesi olan Nikolle, o zamanlar çeşitli

etnik ve dini gruplardan oluşan Üsküp'de hem kendi arkadaş çevresi Arnavutlardan hem de diğer topluluklar tarafından saygı görmekteydi. Bunun en büyük ispatı olarak, Nikolle'nin kırk beş yaşında aniden ölümü sonrasında, şehirde bütün inançlardan temsilciler ona saygılarını sunmuşlardı ve bütün kuyumcular cenazenin olduğu gün saygılarını göstermek adına dükkanlarını kapatmışlardı. Bu denli saygı duyulan bir babanın kızı olarak Rahibe Teresa'nın dünya görüşü babasının yaptığı seyahatler sonrasında anlattığı hikayelerle şekillenmişti (Alpion,2014:28).

Sadece gençlerle sınırlı olmayan, yaş, din, cinsiyet ya da ırka dair bütün sınırları kaldıran bir sevgiye sahip olan Rahibe Teresa, modern dünyadaki birçok insan için, merhametin canlı bir örneğiydi (Cassidy,1993:395). Çok büyük bir görev anlayışı, sosyal adalet ve terk edilmişler için kişisel olarak hazır bulunma sağduyusuna sahipti (Devananda, 1985:55). Her an yardıma hazır olmak onun bir yaşam biçimi haline gelmişti. Nerede üşüyen birini görse elinde battaniye ile koşardı, aç birini gördüğünde koşarak yiyecek bir şeyler getirirdi (Riead,2014).

Bu kadar küçük yapılı bir şahsın dünyaya bu derece hükmedebilmesi, kesinlikle bir mucize olmalıydı. Rahibe Teresa ile daha önce tanışanlar, onun hakkında yazanlar ya da konuşanların söylediği ortak bir şey var ki, ona has bir halesi, huzuru, çekiciliği, esrarlı bir havası olduğuydu (Cassidy,1993:396). Rahibe Teresa, kendi avantajına zekice kullanabildiği kendine güvenen ve karizmatik bir kişiliğe sahipti (Chidiac,2016:476). İmandıklarına sımsıkı sarılan ve onları yaşamaktan asla korkmayan, bunları yaşarken insanların ne söylediğine aldırış etmeyecek kadar kendine güvenen bir kadın olarak görülmekteydi.

Rahibe Teresa, İsa'ya olan büyük sevgisini yaptığı her işte ifade etmiş ve yaşamını bunun üzerine kurmuştu. Toplum içinde ötekileştirilmiş ve birçok şeyden mahrum bırakılmışlara hizmet ederek aslında İsa'ya hizmet etmeye ve O'nun susuzluğunu gidermeye çalışmıştı. Bu şekilde yola çıkarak fakirlerin en fakirine büyük bir sevgiyle yaklaşabilmişti. Böylece insanlığa da hizmet etmişti. Onun bu etkili yaklaşımı onu son zamanların en çok saygı duyulan figürlerinden biri haline getirmişti (McBrien, 2001:201).

Ne yaptığını, neden yaptığını ve nasıl yapacağını bilen zeki, kararlı ve planlı bir yapıya sahipti. Hayatı boyunca, mücadele etmekten hiç çekinmeden ihtiyaç sahiplerine yardımcı olmaya çalışmıştı. Ancak güçlü bir karakter, bu kadar zorlu mücadelenin ardından başarıyı yakalayabilirdi.

2.1. İleri Görüşlülüğü

Rahibe Teresa, kendisine has bir vizyonu olan çoğu insan tarafından halen anlaşılamayacak derecede ileri görüşlü bir kişiliğe sahip bir kadın olarak tanımlanmaktaydı. Annesi ve kız kardeşinin mezarlarını ziyaret etmek için 1960'dan beri bütün taleplerini geri çeviren Enver Hoca gibi bir diktatöre, ölümünde mezarına çiçek göndermesi, çok iyi düşünülmüş bir jestti. Bütün bunlara rağmen affetme gücüne ve bilgeliğine sahip olduğu ifade edilmekteydi. Böyle yaparak, Arnavutlara, diğer balkan ülkelerine ve bütün Doğu Avrupa'ya affetmeyi öğrenmek gerektiğini vurgulamıştı. Onun bu sembolik jesti, insan doğasındaki iyiliğe, daha iyi bir gelecek için insanların fedakarlık yapmaları gerektiğine olan inancının bir göstergesiydi (Alpion,2004:242).

Rahibe Teresa, kendine has bir kişilik yapısına sahipti. Zekice bir espri anlayışına sahip olan Rahibe Teresa, bu yönüyle insanları rahatlıkla etkileyebiliyordu. Bu özellikleri sayesinde, birçok medya yıldızının yapamadığını yapmış, gazetecilerle çok iyi ilişkiler kurarak onları büyülemeyi başarmıştı. Medyayı becerikli bir şekilde idare edebiliyordu. Geldof'a göre, "Rahibe Teresa, gazetecileri güldürebiliyor ve onların muhtemel soracağı soruların koşullarını açıklıyordu. Onun gazetecilerle konuşma şekli, çok güçlü Amerikalı uzmanlar gibi, ustaca basını manipüle edebildiğini gösteriyordu." (Gray, 1990:51).

Rahibe Teresa hem fiziksel hem de manevi anlamda güçlü bir yapıya sahipti. Rahibe Teresa ve ona yardımcı olan rahibeleri Creek Lane'deki evine kabul eden Micheal Gomes, Rahibe Teresa'nın içindeki gücü şöyle ifade etmişti: "Kimi zaman sabahın sekizinde evden çıkar ve akşam üzeri dörtte ya da beşte dönene dek, ağzına bir damla su bile koymazdı. Yetmiş yaşındayken bile, aynı güçteydi ve günde yirmi bir saat çalışabiliyordu." (Gray,1996:26). Bu fiziksel güç belki de sahip olduğu manevi güçten kaynaklanıyordu. Kimsenin yapmaya cesaret edemeyeceği büyük fedakarlıklar göstererek, fakirlerin en fakiri için elinden gelen tüm gayretiyle yardımlarda bulunmuştu. Tehlikeli sokaklarda, aç, hasta ve kimsesizleri kollayabilmek, hem manevi hem de fiziksel bir güç gerektirirdi.

Rahibe Teresa'ya göre acı çekmek hayatın bir parçasıydı. Bu acı sayesinde insanlar sabra, nezakete ve iradeye sahip olabiliyorlardı (Poplin, 1999:37). İşte bu anlayış, onun manevi gücünün kaynağıydı. Acı çekmeyi olgunlaşmak olarak gördüğü için karşılaştığı her zorluk, yaşadığı her acı onu daha da güçlendiriyordu.

Rahibe Teresa, gerçekten alçakgönüllü ve itaatkar bir kişilik yapısına sahipti. Bu özelliklerin önemini her fırsatta vurgulardı. "Kendimizi bilmemiz dizüstü çökmemize neden oluyor ve bu, sevmemiz için çok gerekli. Çünkü Tanrı'yı bilmek sevgi, kendini bilmek ise alçakgönüllülük doğuruyor." "Sevmek mi istiyorsunuz? Alçakgönüllü olun. Alçakgönüllülük kitaplarla değil, aşağılanmaları kabul ederek edinilir." (Lorenzo, 2009:43). Katolik bir rahibe olmasına rağmen, hayata ileri görüşlü bakışı ve hoşgörüsü sayesinde tüm dünyada tanınmış ve saygıya değer bulunmuştu. Arnavut Başbakan Berisha'nın ifadesiyle "Rahibe Teresa, Hıristiyanlığın ve insanlığın en insancıl ve kutsal kadınıdır." (Berisha,2012).

Tarafsız olmak aslında ileri görüşlü ve hoşgörülü olmakla yakından ilgilidir. Rahibe Teresa herkese karşı tarafsız hizmet edebilmişti. Çünkü ona göre her birey Tanrı'nın bir görüntüsüydü. Rahibe Teresa bu özelliğini şu sözlerle ifade etmişti: "Eğer bir Budist, iyi bir Budist ise, bir Hindu, iyi bir Hindu ise, bir Hıristiyan iyi bir Hıristiyan ise ve bir Müslüman, iyi bir Müslüman ise bundan mutluluk duyarım." Onun sözleri ve yaşamı, hoşgörü ve diyalogun aslında mümkün olduğunun bir örneğiydi (Massafra, 2009). Rahibe Teresa'nın sahip olduğu, tüm insanlığı kucaklayan bir anlayıştı. Ona göre, bir insanın dini, ırkı, milleti ya da inancı onun insan olmasının önüne geçemezdi, her birey sevgiyi ve saygıyı hak ediyordu.

İnsanlar bir sembole baktıklarında çok farklı şeyler okuyabilirler ama sonuçta o sembolün biçimi aynı kalır (Cohen,2003). Sembolün temsil ettiği anlama karşı çıkmak aslında o sembolün kendisine meydan okumak anlamına gelmez. Bu anlamda Rahibe Teresa çok yönlü bir sembol olarak yorumlanmıştı (Endresen,2015). O, sadece fedakarlığın, manevi gücün, insancıl ve yardımsever olmanın değil, aynı zamanda güçlü bir kadının da sembolü olmuştu.

2.2. Sabrı ve Fedakarlığı

Popüler ve Karizmatik bir figür olarak karşımıza çıkan Rahibe Teresa, aslında Loretto'da geçirdiği yıllarda bunun tam tersi bir durumdaydı. Popüler olmayan hatta nefret edilen bir figür olarak görülüyordu (Alpion,2014:32). Rahibe Teresa'nın ölümünden on yıl sonra ortaya çıkartılan mektupları, ilk olarak açıkça gösteriyor ki, Loretto'daki bazı kıdemli kız kardeşler de sadece kendi içlerinde değil, dışarıda Kalküta Başpiskoposu dahil önde gelen kilise şahıslarının arasında da Rahibe Teresa hakkında aşağılayıcı sözler söyleme hakkını kendilerinde görmüşlerdi (Gray,1990:53) ve (Joly,1977:18). Bütün bu olumsuz yaklaşımlara rağmen inandığı şeyler uğruna sabırlı bir şekilde yoluna devam etmişti.

1940'ın sonlarına doğru artık bir değişiklik gerektiği konusunda çağrıda bulunduğunda, geleneksel, yasal ve mantıklı olduğu düşünülen otoriteyi tasvip etmeyen biri olarak başarısız olma ihtimali çok yüksekti. Loreto'da onun tuhaf ve şeytanla ilişkisi olduğunu düşünen üst kademedeki rahibeler, Loreto'dan ayrıldıktan sonra geçici olarak yeni bir yer bulana kadar Loreto binalarından birini kiralama isteğini ret etmişlerdi. Bütün bunlara rağmen Rahibe Teresa başarılı olabildi (Alpion,2014:43-44). Onun bu başarısı sabrına, inandıkları uğruna yaptığı fedakarlıklara ve Karl Jasper'ın adlandırdığı gibi 'İçsel bir güce' bağlıydı (Jasper, 1919).

Rahibe Teresa, elde ettiği başarının sabrına ve fedakarlığına borçlu olduğunu başka örneklerde de görebiliriz. Gerçekten yardıma ihtiyacı olanlar için, çok zor şartlar içerisinde, elinden geleni yapmaya çalışmıştı. 1943 yılında kıtlık yüzünden yaklaşık beş milyon kişi ölmüş, Kalküta'ya kaçanlardan bazıları da sokaklarda ölmüştü. II. Dünya Savaşı baş gösterdiği bu zamanlarda, Japonlar Burma adasını ele geçirmiş ve Entally

bölgesi Japonlar tarafından bombalanıyordu. Böyle bir ortamda, rahibeler öğrencilerini boşaltarak Loreto Manastırını buraya sığınan insanlar için bir barınak haline getirmişlerdi. 1946 yılında, ülke Pakistan ve Hindistan olarak ikiye bölünmeden önce Müslümanlar ve Hindular arasında çok kötü çatışmalar olmuş, beş günde dört binden fazla insan ölmüştü. Rahibeler, kendilerine sığınan bir Hindu ve bir Müslüman iki adamı korumuşlardı. Dükkanlar içindekilerle birlikte yakılırken, her yer cesetle doluyken, Rahibe Teresa, öğrencilerine yiyecek bulmak için dışarı çıkmıştı. Askerler onu durdurarak Manastıra dönmesini söylemişler. "Kızlarıma yiyecek bulmak zorundayım, üç yüz öğrencim var ve yiyecek bir şey yok." diye karşılık verince askerler ona yiyecek bulmasında yardımcı olmuşlardı (Gray,1996:12-13). Cesareti, kararlılığı ve fedakarlığı sonucunda Rahibe Teresa amacına ulaşmış, öğrencilerine yiyecek bulabilmişti.

1982 yılında iç savaşta olan Lübnan'daki Rahibe Teresa'nın faaliyetleri, onun fedakarlık örneklerinden bir diğeri olarak karşımıza çıkmaktadır. İç savaşta ikiye bölünen Beyrut kentinin doğusunda açtığı evdeyken, otuz yedi Müslüman çocuğunun batı Beyrut'ta bir barınağa gönderildiğini öğrenmişti. İki grup 'yeşil hat' denen bölgede birbiriyle savaşmakta, bombalar patlamaktaydı. Bu çocukların aralarında zeka geriliği, felçli ve sakat olanlar da bulunmaktaydı. Masum olan bu insanlar yardım gelmezse açlıktan ölecekti. Rahibe Teresa, gönüllü kamyon şoförleri bularak birkaç saat içinde bu çocukları evlerine getirtti. Onlara yatak takımı, yiyecek ve malzeme bulmak için büyük çaba sarf etti (Wellman,2007:189). Sonuçta, kıvrak zekası, cesur duruşu ve fedakar yapısı sayesinde bu çocukları daha güvenli bir ortama taşımış oldu.

Rahibe Teresa, kimsenin yüzüne bile bakamadığı, çok kötü durumdaki hastalarla ilgilenmiş ve bunu kendisine görev edinmişti. Cüzamlı hastalardan, yaraları kurtlanmış

kişilere kadar birçok kişiyle büyük bir fedakarlık örneği göstererek ilgilenmişti. Bu hastalardan birisi Rahibe Teresa'ya şunları söylemişti: "Yaralarım o kadar kötü kokuyor ki, nasıl yanıma gelebiliyorsunuz? Rahibe Teresa ise "Elbette kokuyor, ama sen bu kadar acı çekerken, kokuyu nasıl dert edebilirim? Koku, hiç sorun değil." diye yanıt vermişti (Gray, 1996:43). Rahibe Teresa'nın yaptığı bu fedakarlıklar, güçlü kişiliğinin ve hayata farklı bakış açısının bir sonucuydu.

Bir eğitim profesörü olan Mary Poplin, Rahibe Teresa ve Hayırsever Misyonerler Kurumu ile vakit geçirme şansı bulmuştu. Onların aç, acı çeken ve zor durumda olan insanlara yaklaşırken nasıl bu kadar merhametle ve sabırla yaklaştıklarını gözlemlemişti. Bütün bunları İsa'yı düşünerek yaptıkları için bu kadar şefkatle ve sabırla yaklaşabildiklerini gördüğünü ifade etmişti. Rahibe Teresa, güçlüydü ve fedakardı. Öylesine sağlıklı ve iyileştirici ilişkileri vardı ki sevgi dolu, güçlü ve fedakardı (Poplin, 1999:33). Rahibe Teresa, yaptığı her işi büyük bir sevgiyle gerçekleştiriyordu. Başarısının sırrını şöyle ifade ediyordu: "Sırrım çok basit. Dua ediyorum ve duada Mesih'e sevdalanıyorum, dua etmenin O'nu sevmek demek olduğunu ve bunun O'nun sözünü yerine getirmek anlamına geldiğini anlıyorum." (Comastri,2016:85).

Rahibe Teresa, manevi gücünü Mesih'e olan sevgisinden almaktaydı. Önüne çıkan engelleri, bu sevginin verdiği güç, sabır ve fedakarlıkla aşabiliyordu. İnsanlara, çoğu insanın anlayamayacağı farklı bir boyuttan bakabiliyordu. Böylece, ufak tefek yapısının içinde bu kadar büyük bir gücü barındırabiliyordu.

2.3. Cesareti ve Kararlılığı

Rahibe Teresa'nın hayatı, genel anlamda, tam bir cesaret örneğiydi. Küçük yaşta babasını kaybetmiş, kendisini Tanrı'ya adanarak büyümüş ve henüz 18 yaşındayken ailesini geride bırakarak tek başına rahibe olmak için Hindistan'a gitme cesaretini göstermişti. Dilini ve kültürünü hiç bilmediği bir ülkede tek başına büyük bir mücadele vermişti. Rahibe Teresa, mantığına ters gelen hiç bir şeyi asla kabul etmeyen ve neye mal olursa olsun, yüreğindeki ve zihnindeki hayata geçirme cesaretini her zaman kendisinde bulan biriydi.

Loretto'yu bırakarak Motijhil'e gitmek onun cesareti, fedakarlığı ve kararlılığını gösteren en önemli örneklerinden birisiydi: "Loretto'yu bırakmak, hayatım boyunca yaptığım en büyük kefareti, en zor şeydi. O zor ve acıklı günlerde, onun benim değil de Tanrı'nın eseri olduğundan emindim. Dünyanın bundan iyilik edineceğini biliyordum." (Lorenzo, 2009:36). Manastırdaki rahat bir hayata sırtını dönüp, Motijhil'in varoşlarına fakirlerin en fakirine yardıma koşmak hem çok tehlikeliydi hem de herkesin yapamayacağı büyük bir cesaret örneğiydi.

Rahibe Kalküta'nın Motijhil varoşunda ihtiyaç sahiplerine yardım ederken, cesaret ve kararlılığını gösteren bir anısını şöyle ifade etmişti: "Kaldırımdan aldığım ilk kişi, yarısı fareler ve karıncalar tarafından yenmiş bir kadındı. Onu bir el arabasıyla hastaneye götürdüm, onu içeri almak istemiyorlardı, onu hastaneye kaldırana dek gitmeyi reddettiğim için onu kabul ettiler..." (Lorenzo, 2009:35). Bir şeyi yapmak istediğinde bunun yapılabileceğinin mümkün olduğundan eminse onu kararından hiç kimse vazgeçiremezdi. Rahibe Teresa'nın kararlı tavrı ve kişiliğine birçok örnek verilebilir ama en bariz olanları, fakirlere yardım konusunda ortaya çıkanlardı. Bir keresinde fakirlere vermek için ihtiyaç duyduğu ilaçların listesiyle büyük bir eczaneye girmişti. Rahibe Teresa baktığı insanlar için yemek ve ilaç dilenmekten utanmıyordu.

Eczacı çok meşgul gibiydi. Rahibe ona ilaç listesini göstermiş, oradaki ilaçları kendisine parasız olarak vermesini rica etmişti. Bunun üzerine eczacı, Rahibe Teresa'nın kendisini rahat bırakmasını ve isteğini gerçekleştiremeyeceğini ifade etmişti. Ama Rahibe Teresa pes etmeyerek bir köşeye oturmuş ve tesbih duası etmeye koyulmuştu. Duayı bitirdiğinde, elinde istediği ilaçların bulunduğu paketle eczacı belirmişti. (Lorenzo,2009).

Rahibe Teresa kararlı, ısrarlı ve tuttuğunu koparan bir kişiliğe sahipti ve pratik bir zekası vardı. İşlerini kısa zaman içinde ve olumlu sonuçlandırmak için ne gerektiğini bilir ve onu elde edene kadar o işi bırakmazdı.

Hindistan'ın birçok yerindeki Hayırsever Misyonerler Kurumu'nun kurduğu evlere uzun süren tren yolculukları, Rahibe Teresa'nın çok vaktini almaktaydı. Bu yolculukları kısaltabilmek için Hindistan'ın iç hava yollarını kullanmak istiyordu ama bunu maddi olarak karşılayamayacağını biliyordu. Bu nedenle, önce bir hükümet görevlisinden yardım istedi. Hatta hosteslik yapmayı bile önerdi. Bu isteği kabul edilmeyince, hükümetin başka kanallarından yardım istedi. Onun ısrarcı ve kararlı tavrı bu konunun Başbakan Nehru ya da kızı İndra Gandhi'ye kadar gitmesine neden oldu. Sonunda belirli sayıda uçuş yapma güvencesini aldı (Wellman,2007:147).

26 Ekim 1985'de Birleşmiş Milletler Genel Toplantısı sırasında Rahibe Teresa, Aziz Francesco'ya atfedilen ve Sevgi Görevlileri'nin tüm evlerinde her gün edilen bir duayı, Birleşmiş Milletler'e sunmuş ve herkes duayı onunla birlikte okumuştur. "Rahibe Teresa böyleydi işte, Dünyanın kudretlileriyken de özgür ve cesurdu, inandığı konularda sebatkar ve kararlıydı." (Lorenzo, 2009:84).

Birleşmiş Milletler Genel Toplantısı'nda BM sekreteri Rahibe Teresa'yı konuşmasını yapmak için kürsüye davet ettiğinde Onu, 'dünyanın en kudretli kadını' olarak tanıtmıştı. Ataerkil düzenin hakim olduğu bir dünyada, bu denli önemli bir toplantıda, bir kadının bu şekilde övgüyle ön plana çıkarılması çok önemli bir adımdı. Bunu Rahibe Teresa, hiç bir şeyi yokken başarmıştı. Tanrı'ya ve kendisine olan büyük inancı, çalışkan, kararlı ve cesur duruşu, onu buralara kadar getirebilmişti. Diğer taraftan baktığımızda, ufak tefek yapısı, çok çalışmaktan beli bükülmüş duruşu, üzerinde yamalı sarisi ve sandaletleriyle 'Dünyanın en kudretli kadını' sembolize ediyordu. Bir kadının erkek egemen bir dünyada, güçlü biri olarak yükselebilmesi onun belkide cinselliğinden sıyrılmalarıyla mümkün olabilmişti.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. HAKKINDA ÇIKAN TARTIŞMALAR

Dünyaca ünlü dini bir kadın figür olarak yükselmeye başladıkça, Rahibe Teresa, birçok tartışmanın da konusu olmuştur. Öncelikle hangi millete ait olduğu tartışmaları neredeyse bütün Balkan devletleri arasında yaşanmıştır. Doğduğu yıl olan 1910 senesinde balkanlar Osmanlı İmparatorluğunun hakimiyetindeydi. O dönem Üsküp'te Agnes Bojaxhiu, şimdiki adıyla, Rahibe Teresa'nın Arnavut kökenli bir ailenin üçüncü çocuğu olarak dünyaya gelmesi, sonrasında ise bağımsızlıklarını ilan eden Makedonya, Arnavutluk, Hırvatistan ve hatta Sırbistan arasında onun ait olduğu millet konusunda çeşitli tartışmalara sebep olmuştur. Rahibe Teresa'nın onların milletine ait olduğunu ilk Hırvatlar iddia etmişti. Bunu Rahibe Teresa'nın sırp-hırvat dilini ana dili gibi konuşmasına bağlamışlardı. Ayrıca, 1990'ların başında Hindistan'da Hırvat büyükelçisi tarafından Rahibe Teresa'ya Hırvat pasaportu verilmişti. Makedonya hükümeti ise Rahibe Teresa adına "Makedonya, kız kardeşi Gonxhe Bojaxhiu-Teresa Anayı şerefendirir, Üsküp 1910-Kalküta 1997" yazılı bir anıt yaptırmış, tartışmaların uzaması üzerine anıtı Roma'ya göndermeye karar vermişti. Bu konuda en çok mücadele veren Arnavutlar olmuştur. Rahibe Teresa'nın Arnavut kökenli bir aileden geldiğini vurgulayarak diğer balkan milletlerinin onu sahiplenmeye çalışmasına sürekli karşı çıkmışlardı. Arnavut lider Ramiz Alia önemli insani işler ve hayırseverlik işleri yapanları 'Teresa Ana Ödülü' ile onurlandırmaya çalışmıştı. Diğer taraftan Kosovalı Arnavutlar ise Priştine'de 'Teresa Ana Hayırseverler Kurumunu' kurmuşlardı. Rahibe Teresa'nın ölümünden çok kısa bir süre önce ise Kosovalı Arnavut lider, İbrahim

Rugova, Teresa Ana'yı 'Kosova'nın Onursal Vatandaşı' olarak ilan etmişti (Alpion,2004:227-228).

Arnavutların Teresa Ana'yı bu kadar çok sahiplenmek istemelerinin altında yatan farklı birçok iddia ortaya atılmıştı. Bunlardan birisi, Teresa Ana'nın ebedi istirahat edeceği yer olarak Arnavutluğu seçmek istemesinin, ülkeye hac ziyaretiyle turizm anlamında önemli bir hediye verebilecek olmasıydı. Bütün bu tartışmaların arasında, belki de Balkan ülkeleri arasında herhangi bir sorun çıkmaması için Rahibe Teresa, ebedi istirahat yeri olarak Hindistan'ı seçmişti (Alpion,2004:228). Balkan devletleri Rahibe Teresa adı altında ayrışmak, tartışmaya girmek yerine, onun adına birleşmeyi seçmiş olsalardı durum her iki taraf için daha farklı olabilirdi. "Rahibe Teresa, bir röportajında muhabirlere "Ben doğduğum yer olan Üsküp'ün bir vatandaşıyım, ama ben dünyaya aitim." demişti. 1963'deki depremten sonraki bir konuşmasında ise "Tamamen farklı gözüküyor olsa da burası hala benim Üsküp'üm." şeklinde ifade etmişti (Porter,1986:93). Her ne kadar doğduğu yere özlemini belirtse de, yıllarını verdiği Hindistan ve kendi şahsına yüklenen anlamın sorumluluğunu da taşımış olduğunu söylemek yanlış olmaz.

Diğer taraftan, Amerikalı Arnavutlar, Rahibe Teresa'nın Hayırseverlik Kurumu'ndan Kosova için yardım talebinde bulunmuşlardı. Bu talep şaşkıncı bir şekilde Rahibe Teresa ve kurumu tarafından politik işlere karışmamak adına ret edilmişti. Bu durum, Rahibe Teresa'nın batıda ve birçok Balkan ülkesinde çok büyük bir siyasi etkiye sahip olan tarafsız bir figür olarak düşünüldüğünde, Amerikalı Arnavutlar açısından büyük hayal kırıklığına sebep olmuştu (Alpion,2004:241).

Rahibe Teresa, attığı her adımı dikkatlice seçmişti. Kendisini, Arnavut kökenli, Üsküp doğumlu bir Hindistan vatandaşı olarak görmesinin yanı sıra, her zaman dünyaya ait olduğunu da vurgulamıştı. Bu açıdan olayları ele aldığımızda, her ülke için aynı mesafede durmaya çalıştığını, zaten birçok polemğin içindeyken politik tartışmaların da odak noktası olmayı istemediğini açıkça görmekteyiz.

3.1. OLUMLU YAKLAŞIMLAR

Rahibe Teresa, toplumdaki savunmasız ve dezavantajlı kesime yardım ederek Dünya toplumuna çok önemli bir katkıda bulunmuştu. Yaptığı işler sayesinde insanları olumlu yönde etkileyerek, onları etrafındaki ihtiyaç sahiplerine bireysel olarak nasıl yardımcı olabilecekleri konusunda araştırmaya sevk etmişti. İnsanları önce kendi ailelerinde barış ve huzuru bulmaya yönlendirmişti (Chidiac, 2016:477). İnsanlara hayata materyalist bakış açısından çok sevgiyle bakabilmeyi aşılammıştı. Küçük eylemleri büyük bir sevgiyle yapabilme fikrini benimsetmeye çalışmıştı.

Rahibe Teresa'nın hayatı boyunca yaptıkları, birçoğumuz için oldukça zor görünebilir. Ama işin manevi kısmını anlamaya çalıştığımızda bu derece zor bir yaşam şekline Rahibe Teresa'nın nasıl meydan okuyabildiğini de kavrayabiliriz. Rahibe Teresa ve Hayırsever Misyonerler'in yanında bir süre kalma şansını yakalayan Mary Poplin bu durumu şöyle ifade etmişti. "Rahibe Teresa fakirlere, fakirlerin ona ihtiyacı olduğu için değil, Tanrı'nın ondan bunu yapmasını istediği için hizmet etmişti." (Poplin, 1997:12). Rahibe Teresa ve yanında çalışan rahibeler yardım ettikleri herkeste Tanrı'yı görüyorlardı. Aksi takdirde, bir anlam arayışındaki, Hindu tapınaklarına, Budist inziva yerlerine bakan New Jersey'li bir gence, açlıktan ölmüş, yarısı fareler tarafından yenmiş, sokakta kurtlanmış yaşlı bir Müslüman'a ya da yeni doğmuş ve çöp yığnında bulunmuş

bir bebeğe büyük bir sevgi ve şefkatle yaklaşabilmeleri çok zor olurdu (Poplin, 1997:12).

Rahibe Teresa için dua etmek çok önemliydi. Dua etmek Tanrı'ya yakın olmaktı. Ancak dua ile ihtiyaç duyulan her şeyi Tanrı sağlayabilirdi. Bir çocuğun dua ile iyileştiğine Mary Poplin şahit olduğunu belirtmişti: "Ben kendim aylardır yaşam mücadelesi veren bir çocuğun bir gecelik dua ile iyileştiğini gördüm. Dua etmek fiziksel ya da tıbbi bir iş değil, Hayırsever Misyonerlerin yaptığı ilk iş, onların metodu, onların teknolojisi." (Poplin, 1997:12). Dua ile yola çıkan Rahibe Teresa ve yanındaki rahibeler bu yolla ne kadar çok sevgi ve şefkat verirlerse o kadar çok karşılığını aldıklarını, Tanrı'ya inanmanın, O'ndan istemenin ve O'nu dinlemenin önemini bu şekilde vurgulamışlardı.

Rahibe Teresa'nın yeni Misyoner aktivitesi ya da eyleme koyduğu sevgisiyle Hıristiyanlığın yirminci yüzyılın ortasında Hindistan'da karşılaştığı meydan okumalara karşı çözümler bulduğuna inanılırdı (Muggeridge,1971). Rahibe Teresa, kendi zamanının ötesinde birisiydi. İsa'yı Loretto'nun duvarlarının dışına çıkarıp Kalküta'nın gecekondularının içine götürebilmek kalıplaşmış her şeyin dışında kendi içinde geliştirdiği öngörüye borçluydu. Devrimsel misyoner aslında, özel alana indirgenen dinin nedenlerinden biri olarak görülen aydınlanma mantığına meydan okuyordu. Rahibe Teresa, dini halka getiren ilk misyoner değildi, ama dinin şahsa ve halka ait rollerini birleştiren kişiydi (Alpion,2014:47).

Rahibe Teresa bütün sınırların değiştirilebileceğini kanıtlamıştı. Manastırın sadece içinde dua ederek birçok kişiye yardımcı olamayacağını anlamıştı. Rahibelerin manastırın içinde kalmaları gerektiği kuralında olduğu gibi, dini kurallar eğer insanlar

için konulmuşsa, yine insanlar için olumlu yönde değiştirilebilirdi. Böylece manastırın dışına çıkararak aslında en zor olanı tercih etmişti. İşte bu noktada, özel alana indirgenen dinin halka getirilmesini sağlamış ve erkek hiyerarşisini yıkararak bir dini kadın figür olarak yükselmeyi başarmıştı.

Fakirlerin günlük olarak neler hissettiğini anlayabilmek için hiçbir yiyeceği, parası ve kalacak yeri olmadan son çare olarak dilenmeye başvurmuştu. 'Efendimiz benden haçın fakirliğiyle kaplı özgür bir rahibe olmamı istiyor.' diyerek yiyecek ve kalacak bir yer bulabilmek için fakirlerin neler çektiğini anlamaya çalışmıştı. Erkek egemen dini bir yapıda çaresizlik içinde güvenli bir alana doğru çılgınca itilmek yerine, harekete geçmeyi seçti. Cesareti ve karallığıyla yaptığı projeler, Kilise tarafından takip edilmeye başlanmıştı. Kadınların Kiliseye para dışında başka şeyler katabileceğini kanıtlamış oldu. Böylece kadınların Vatikan tarafından değer görmesini sağladı (Perez-Chisti,2010:37). Rahibe Teresa, erkek hiyerarşisine dayalı Katolik mezhebinde, güçlü bir kadın olarak ön plana çıkabilmeyi başarmıştı. Bir kadının dünya için ne kadar önemli olduğunun farkındaydı ve kadına verdiği değeri Philadelphia, Pennsylvania'da katıldığı 41. Uluslararası Aşai Rabbani Ayini Kongresi'nde şu sözlerle ifade etmişti: "Tanrı tüm Dünya'ya sevgisini ve merhametini göstermesi için bir kadını seçmiştir." (Teresa,1976: Congress Cassettes). İşte bu bakış açısıyla, Rahibe Teresa, sadece Vatikan'a değil, tüm dünyaya basit bir yaşam tarzına sahip gösterişsiz bir kadının ne kadar önemli ve başarılı olabileceğini yaptığı faaliyetlerle ispatlamış oldu.

Hayırsever misyonerlerin, Hindistanlı Marksistlerle paylaştıkları ortak amaç fakirlere yardım etmektir. Rahibe Teresa, ideolojik ve politik tartışmalardan uzak durduğu için bu ortaklık yürüdü. Kendi taraflarından bakıldığında Sol hükümet, Rahibe Teresa'nın işindeki dini özelliklerden bilinçli olarak uzak durarak onun kamu

çalışmalarını destekledi ve onunla işbirliği yaptı (Chaudhuri and Menon,1997). Böylece Neo-Marksizm, geleneksel Marksizm aksine dinin sosyal bir değişiklik yapabileceğini göstermiş oldu (Alpion,2014:48). Rahibe Teresa sadece Loretto'nun duvarlarını değil, Marksizmin ve dinin kalıplaşmış duvarlarını da yıkmış oldu. Dini kuralları zaman ve mekana uygun olarak yorumlanarak uygulanması gerektiğini büyük bir mücadele vererek gözler önüne serdi.

Kapsamlı bir Hıristiyanlık anlayışı ile Rahibe Teresa diğer inançlara da saygı göstermiş ve insanları birbirinden ayırmadan hepsini Tanrı'nın çocukları olarak görmüştü. Loretto duvarlarının dışında Hindistan'da insanlara yardım ederken onlardan biri olduğunu göstermek için sarı giyinmeyi tercih etmişti. Böylece Hıristiyanlıktaki birçok kalıbı yıkabilmiş, James Haire'nin ifadesiyle Hıristiyanlığı 'Latin tutsaklığı'ndan (Latin Captivity) kurtarmıştı.

3.1.1. Rahibe Teresa'nın Tanınırlılığı

Hindistan genelinde Rahibe Teresa'nın yaptığı çalışmalar ve açtığı evler, başta dönemin Başbakanı Nehru olmak üzere Hindistan hükümetinin dikkatini çekmişti. Rahibe Teresa'nın Başbakanın kızı Indra Gandhi ile tanışması, faaliyetlerini ona anlatması ve göstermesiyle Hindistan'daki en yüksek sivil güçlerin kendisini tanımına sebep olmuştu.

1958 yılında Sevgi Görevlileri'nin çatısı altında hizmet veren rahibe sayısı seksen altıya ulaşmıştı. Shishu Bhavan'da yüz kadar çocuğa bakılmakta, bu sayı Ölmek Üzere Olanların Evi'nde de yaklaşık aynıydı. Ölmek üzereyken getirilen yoksulların hemen hemen yarısı iyileşmekte ve iyileşme oranı her yıl artmaktaydı. Rahibeler okullarda yüzlerce çocuğa hizmet vermekteydi. Gezici cüzam klinikleri binin üzerinde

cüzamlıyı tedavi edebiliyordu. Bütün bunlar, Kalküta Meclisi'nin Rahibe Teresa'yı tanımasına ve ona destek olmalarına neden olmuştu. Eğitim yerleri dayanıp döşeniyordu, öğretmenlere eğitim araç-gereçleri temin ediliyordu. Hatta Motijhil'de bir devir daim pompası ile yoksullara temiz su sağlanıyordu (Wellman,2007:131-132).

1960 yılının Ekim ayında, Rahibe Teresa Kalküta'dan Las Vegas'a uçmuştu. Burada Ulusal Katolik Kadınlar Konseyi'nin üç bin delegeyiyle bir araya gelmiş ve yoksulların en yoksulu için yapılan bütün faaliyetlerini anlatma fırsatı bulmuştu. Bu sayede tanınırlılığını artırırken, binlerce dolar bağış da toplayabilmişti. Amerika'da Chicago, Washinton D.C.'ye uğrayan Rahibe Teresa, Illinois'teki Katolik kadınlara, Kalküta'nın güneyinde Kindderpore'daki Ana ve Çocuk Kliniği'ne desteklerinden dolayı teşekkür etti ve bu kliniğin 1959 yılında yetmiş dört bin Hintli anneyle çocuğu tedavi ettiğini belirtti. New York'ta, bir televizyon yorumcusu olan Piskopos Fulton Sheen, Katolik Yardım Hizmetleri'nin Piskopos gözetmeni Edward Swanstrom, Dünya Sağlık Örgütü Başkanı Dr. Marcolino Candua ve sosyal reformcu Dorothy Day gibi birçok tanınmış kişiyi ziyaret etti. New York'tan Londra'ya uçan Rahibe Teresa, burada da Hindistan Büyükelçisini, bir televizyon röportajcısını ve yardım kuruluşlarıyla bağlantılı güçlü kişileri ziyaret etmişti. Böylece daha sonra yoksullar için yardım sağlayabilecek birçok bağlantı kurabilmeyi başarmış ve daha da tanınmaya başlamıştı (Wellman,2007:140).

1964 yılında Papa VI. Paul, Evkaristik Kongre için Bombay'e gelmişti. Hindistan'daki Amerikalılar, Papa VI. Paul'a yeni, üstü açılabilen bir otomobil vermişti. Papa VI. Paul bu otomobili küçük bir törenle Rahibe Teresa'ya takdim ettive bu olay basında da haber olmuştu (Wellman,2007:151). Papanın Rahibe Teresa'yı özel olarak tanıması, onun basın yoluyla daha da çok tanınmasına vesile olmuştu. Rahibe Teresa,

yoksulların sesini duyurabilmek için doğru kişilerle iletişime geçmişti, bu sayede amacını ve faaliyetlerini dünya çapında da insanlara duyurmayı başarmıştı.

İlk zamanlar çok da fazla tanınmayan Rahibe Teresa, Kalküta'nın yerel bir gazetesi olan *The Statesman*'de, varoşlarda en zor durumda bulunan kişilere hizmet etmek için Hindistan'a gelmiş Avrupalı rahibenin ilginç macerasını anlatan makalenin ardından Malcom Muggeridge tarafından 1969'da BBC için yapılmış olan bir belgesel sayesinde tanınmaya başlamıştı (Lorenzo, 2009:75).

Malcolm Muggeridge, yaptığı bu program sayesinde insanların dikkatini Rahibe Teresa'ya ve yaptığı işlere çekerek hem kendi başarısını artırmış hem de on beş bin doların üzerinde yardım parasını Rahibe Teresa'ya ulaştırmıştı. Bu para Londra'daki Birlikte Çalışanlara verilmişti. Bu belgeselin ardından Rahibe Teresa'yı merak eden, zengin, fakir, genç olan ve olmayan birçok meraklı insan ve hacı, Rahibe Teresa'yı görmek ve evlerinde hizmet etmek için Kalküta'ya gelmeye başlamıştı. Sayıları yaklaşık altı milyonu bulan yardımcıları, 1969'da Sevgi Görevlileri Dinsel Topluluğuna katılmışlardı. Hasta ve acı çekenlere yardımcı olanları içine alan bu grup International Movement of Co-workers (Uluslararası Yardımcıları Kuruluşu) adını alarak Rahibe Teresa'nın dinsel topluluğunun bir kolu olmuşlardı (Lorenzo, 2009:77).

Rahibe Teresa'nın batı dünyasıyla kurduğu ilk büyük temas, İngiltere'nin başkenti Londra'da tüm Avrupa'daki rahibe adayları için bir ev açması olmuştu. Bu ev daha sonra Roma'ya taşınmıştı. Malcolm Muggeridge'in BBC için yaptığı program da başarılı olunca, 1969'da Kalküta'da Rahibe Teresa'nın Manastır Evi'nde yeni bir program yapmaya karar vermişlerdi. Özellikle cüzamlılar ve Ölmek Üzere Olanlar'ın Evi çok dikkatlerini çekmiş ve bunlar üzerinden yapılan program 1970 yılında

yayınlandığında çok beğeni toplamıştı. Malcolm Muggeridge Kalküta'da yaşadıklarından çok fazla etkilenmiş ve Rahibe Teresa'nın düşünce ve dualarının da yer aldığı *Something Beautiful for God (Tanrı İçin Güzel Bir Şey)* adında 1970 yılında bir kitap çıkarmış ve telif hakları Rahibe Teresa komitesine verilmişti (Wellman,2007).

Atılan bütün bu adımlar Rahibe Teresa'nın ve Hayırsever Misyonerler Kurumu'nun yaptığı çalışmaları tüm dünyaya tanıtmakla kalmıyor, aynı zamanda birçok gönüllü insanın da yardım faaliyetlerine katılmalarına vesile oluyordu. İşte bu noktada Rahibe Teresa'nın yaptığı faaliyetleri ve bir araya geldiği insanları çok akıllıca planladığını söyleyebiliriz.

1975'in sonunda Rahibe Teresa, dünyada en çok okunan dergilerden biri olan *Time* dergisinin kapağında sergilenmişti. "Yaşayan Kutsallar" adında kendisini öven bir makale ile dünya çapında tanınırlılığını daha da artırmış oldu. Makalede Rahibe Teresa'nın Hindistan'da fakirler, kimsesizler, hastalar ve ölmek üzere olanlar için yaptığı çalışmalara değinilmiş. Büyük bir özveriyle yakaladığı başarı övgüye değer görülmüştü. Rahibe Teresa, hayatı boyunca yaptığı çalışmalar sonunda elde ettiği başarılar göz önünde bulundurulduğunda çeşitli ödüllere layık görülmüştü. Sırayla belirtmek gerekirse;

- 1962 yılının Ağustos ayında, Hindistan Başbakanı Nehru tarafından, Hindistan'a hizmetlerinden ötürü, "Padma Shree Ödülü" (Tanrının ayaklarında Lotus ödülü) nü aldı.
- 6 Ocak 1971'de Papa VI. Pavlus'un elinden "XXIII Yuhanna" Uluslararası Barış Ödülü'nü aldı.
- 16 Ekim 1971'de "Uluslararası John F. Kennedy Ödülü"nü aldı.

- 1972 yılının Kasım ayında Hindistan hükümetinden "Jawaharlal Nehru Uluslararası Anlayış Ödülü"nü aldı.
- 1973 yılının Nisan ayında Londra'da, "Dinin Gelişimi için Templeton Ödülü" nü aldı.
- 19 Haziran 1974'de ABD'de "Mater de Magistra Ödülü"nü aldı.
- 1975 yılının Ağustos ayında Roma'da FAO (Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü) Madalyonu'nu aldı.
- 23 Ekim 1975'de ABD'de "Albert Schweitzer Ödülü"nü aldı.
- 1977'de Roma'da "Uluslararası Balzan Ödülü"nü aldı.
- 1977'de Hint hükümetinin en yüksek ödülü olan ve öncesinde ülkeye yaptığı hizmetler nedeniyle sadece Indira Gandhi'ye verilmiş olan "Bharat Ratna" (Hindistan İncisi) ödülüne layık görülmüştü.
- 10 Aralık 1979'da Rahibe Teresa'ya kurduğu Hayırsever Misyonerler Kurumu ve bu kurum vasıtasıyla yapmış olduğu insani yardım faaliyetlerinden ötürü, Oslo'da Nobel Barış Ödülü verilmişti.
- 1983'de İngiliz başarı ödülü aldı.
- 1985'de Beyaz Saray'da o dönemin cumhurbaşkanı Ronald Reagan tarafından Özgürlük Madalyonu verilmişti.
- 1991 yılında Washington'da Amerika Birleşik Devletleri Lekesiz Meryem Topluluğu Ulusal Başkanı Peder James Mc Curry tarafından "Kilisenin Annesi Meryem'in şerefine Aziz Maksimilyan Kolbe Ödülü" verilmişti (Lorenzo, 2009:91).

Yukarıda belirtilen ödüllerin yanı sıra,

- 18 Ekim 1971'de Washington Üniversitesi'nden,
- 1976'da Hindistan Santiniketan Üniversitesi'nden,

- 1976'da İngiltere Cambridge Üniversitesi'nden,
- 10 Haziran 1982'de ABD Harvard Üniversitesi'nden Rahibe Teresa'ya fahri diplomalar verilmişti (Lorenzo, 2009:73).

Alınan her ödül akabinde çeşitli miktarlarda yardım paraları da getirmişti. Gönderilen paralar yoksulların en yoksullarına yardım amaçlı kullanılmıştı. Ödül parası dışında gelen başka yardımlar da olmuştu. "1975 yılında İmparatorluk Kimya Endüstrileri onlara Tiljala'daki büyük yapı topluluğunu devretti. Bu, yurt dışından gelen gönüllülerin ve akıl hastalarının barınacakları, yoksullara meslek kurslarının verileceği ve küçük kulübe endüstrisinin yapılacağı, her amaçla kullanılacak kocaman bir yapı topluluğuydu. Tesis *Prem Dan*, ya da *Sevgi Armağanı* adıyla tanındı." (Wellman,2007:179).

Bütün bu ödülleri alırken yaptığı işleri Tanrı'nın isteğiyle yaptığını vurgulamıştı. "Ben Tanrı'nın elinde küçük bir kalemim. O düşünüyor ve O yazıyor, kalem sadece kullanılmaya izin vermektedir." (Howden,1998:23). Dünyadaki fakirlik, evsizlik, yalnızlık, alkolizm, kumar ve daha birçok sorunun çözümü için Tanrı'ya sığınmak gerektiğini ifade etmişti. Tanrı'nın isteğiyle İhtiyaç sahipleri için yaptığı çalışmalar, dünya çapında duyuldukça aldığı ödüllerin sayısı artmış, herkes tarafından övgüye değer görülmüş, böylece yardım faaliyetleri de her geçen gün daha çok desteklenmişti.

3.1.2. Basında Rahibe Teresa

Rahibe Teresa, medyanın ilgisini Hayırseverler Misyonerler Kurumu'nu kurmadan önce çekmişti. 1940'ların sonunda, Katolik bir muhabir, Kalküta'daki bir meslektaşına Rahibe Teresa için "Reklam bulmaya çalışıyor."(Doig, 1978:48) demişti. Hindistanlı bir Katolik olan *Desmond Doig*'e bir meslektaşı tarafından Avrupalı

Rahibeyi takip etmesi gerektiği tavsiye edilmişti. Nedeni olarak şunları söylemişti. "O, oldukça sıra dışı ve bir azize olacak."(Johnson, 2003:51). Bunun üzerine Kalküta'daki muhabir, Rahibe Teresa'nın yaptığı faaliyetleri takip etmeye çalıştı. 1950 ve 1960'larda Rahibe Teresa ve yanındaki rahibeler önce Kalküta daha sonra tüm Hindistan'da gazetelerde görülmeye başlamışlardı. Rahibe Teresa, Hayırsever Misyonerler'i kurmasıyla birlikte Hindistan'daki Katolik basınının tamamen ilgi odağı haline gelmişti.

1968'de Londra'da BBC'den *Malcolm Muggeridge* ile yaptığı röportaj Rahibe Teresa için bir dönüm noktası oldu. Bir yıl sonra *Muggeridge* Kalküta'ya giderek Rahibe Teresa hakkında BBC'de bir program hazırladı (Alpion,2014:31). 1969'da Rahibe Teresa hakkında bir belgesel hazırlamak için Kalküta'ya gitti. Burada Ölmek Üzere Olanların Evi'nde çekim yapmak istediğinde içerdeki ışığın bunun için uygun olmadığını fark etti. Fakat yine de çekime devam etti. Londra'ya döndüklerinde kameramanın içerdeki ışık için endişelenmesinin boşa çıktığını, içeride yapılan çekimlerin dışarıdakilerden bile daha iyi olduğunu fark etmişlerdi. "İçeride yapılan çekimler, özellikle güzel ve hoş bir ışık içinde banyo edildi, dışarıdaki kısım ise oldukça loş ve bulanıktı." (Muggeridge,1971:41). "Teknik olarak açıklanamayan ışık, *Newman*'in çok bilinen seçkin ilahisinde işaret ettiği İyilik Işığıydı...TeresaAna'nın Ölmek Üzere Olanlar için Evi, sizin de içeri girer girmez hissedebileceğiniz gibi, sevgiyle doluyordu. Bu sevgi nurluydu, sanatçıların Azizlerin başlarının etrafında gördüğü ve görünür kıldığı haleler gibiydi. Ben kendim, bu parlaklığın fotografik bir filme kaydedilmiş olmasını şaşkıncı bulmuyorum.... Kişisel olarak, Ken'in ilk otantik fotografik mucizeyi, kaydettiğine inanıyorum (Muggeridge,1971:41-44). *Muggeridge* bu durumu bir mucize haberi olarak yayma konusunda elinden gelenin en iyisini yapmıştı. Bunun yanısıra Rahibe Teresa'nın yaptıklarını 1971'de *Something Beautiful for God (Tanrı Adına Güzel Birşey)*adlı kitabıyla anlatmaya çalıştı. Böylece Rahibe

Teresa, dünya çapında daha çok tanınır oldu. Ardından gelen birçok röportaj Rahibe Teresa'nın ününü daha da artırdı. Aralık 1975'de *Time* dergisinde 'Messenger of Love and Hope' (Sevgi ve Umudun Elçisi) başlığı altında kapak oldu. Dergide "Saint Among us:The work of Mother Teresa" (Aramızdaki Azize:Rahibe Teresa'nın İşi) isimli makale yayınlandı. Bu makalede, Rahibe Teresa'nın yaptığı insani yardımlar, büyük bir övgüyle anlatılmıştı. Artık sadece Hindistan'da değil, tüm dünyada tanınır olmuştu.

Rahibe Teresa, basında kendisi hakkında çıkan haberlere her zaman sessiz kalmıştı. Hayırsever Misyonerler Kurumu ile birlikte yaptığı çalışmaların basın tarafından abartılarak reklam edilmesine, kendisinin azize olarak görülmesi ve *Muggridge*'in da desteklediği mucizelerin olduğu haberlerinin yayılmasına izin vermişti. Özellikle Hindistan'daki liderler, onu azize olarak sunarak kendi amaçları doğrultusunda medyayı etkili bir şekilde kullanmışlardı. Katolik rahibe onlara, İngiltere'den bağımsızlıklarını almalarının ardından, 1947'de Pakistan'dan ayrılmalarında ve 1971'deki laikliği korumak adına Bangladeş'in oluşumuna öncülük eden sivil savaşta ve Hindistan'ı hoşgörülü, davetkar bir ülke olarak tanıtımını yapmakta çok yardımcı olduğunu kanıtlamıştı. Beyaz batılı kadın, Katolik Rahibe, onların terk edilmiş çocuklarına, cüzamlılara, ölmek üzere olanlara bu kadar şefkat ve sevgi gösterebiliyorsa, Hintliler de kendi kalplerinde bu sevgi, hoşgörü ve şefkati bulabileceklerdi (Alpion,2006:548).

Rahibe Teresa, basında çıkan haberler sayesinde dünya çapında tanınmaya başladıkça, ona gösterilen ilgiyi, siyasi ve politik amaçları için kullanmak isteyenler olmuştu. Onun sayesinde Hindistan'ın olumlu anlamda tanıtımının yapılması girişimlerinin yanı sıra, doğduğu yer ve kökenleri açısından Arnavutluk, Makedonya, Sırbistan ve Hırvatistan'ın onu sahiplenme çabaları da Rahibe Teresa'nın daha çok

dikkat çekmesine sebep olmuştu. Bütün bu tartışmalar Rahibe Teresa'nın yaşamı boyunca artarak devam etmişti. Hatta onu yaşarken azize ilan edenler ve bunun üzerinden prim yapmak isteyenler de olmuştu. Böylece, basında çıkan haberler, Rahibe Teresa'nın yaptığı insani yardımlar, onun yaşayan bir azize olması, ölümü ve ölümünden sonra hızlandırılmış bir süreçle azize ilan edilmesi ve hac ziyaretleri üzerine yoğunlaşmıştı.

Azize ilan edilmesi ile ilgili haberlerde, Rahibe Teresa'nın Azizelik mertebesine layık görülmesinin nedenleri Vatikan yetkililerince sunulmaya çalışıldığını görmekteyiz. Haberde, *Kardinal Angelo Amato*'nun Rahibe Teresa'nın yaptığı faaliyetlerin önemini şöyle vurgulamıştı: "Tek başına, başkalarını düşünen rahibenin çağrısıyla başlayan emrin, 139 ülkede 758 evde hizmet veren aktif olarak çalışan 5000 kız kardeşe dönüşmüştü." *Papa Francis* Rahibe Teresa hakkında, 'Bu Dünya'nın güçleri önünde sesini duyurmuş, böylece yarattıkları fakirliğin günahı için hatalarını fark edebilmişlerdi." yorumunu yaparak Rahibe Teresa'nın Azize ilan edilmesinin gerekçelerinden birini sunmaya çalışmıştı (Warden, 2016:4). Bu haberde dikkat çeken başka önemli bir nokta ise, Rahibe Teresa'nın tüm dünya güçleri önünde bir kadın olarak yükselebildiğinin bir kanıtı sunulmaktaydı. Ataerkilliğin hakim olduğu bir dünyada Tanrı'ya sığınarak insanlara yardım eden bir rahibenin eril güçler karşısında görünür kılınması, hatta onlar tarafından yüceltilmesi, çok önemli bir adımdı.

Basında Rahibe Teresa hakkında en çok çıkan haberlerden biri, Rahibe Teresa'nın azize ilan edilme süreciydi. Azize ilan edilmesi için gereken şartlardan bir tanesi bir mucizenin meydana gelmesiydi. Rahibe Teresa'nın hayatı hakkında Reuters haber ajansına, Hayırsever Misyonerler Kurumu'nun sözcüsü "Rahibe Teresa'nın bütün yaşamının bir mucize olduğunu düşünüyorduk. Hayatını fakirlere adanmıştı. Hizmet

etmekten başka aklında hiç bir şey yoktu." şeklinde konuşmuştu. Rahibe Teresa, yaptığı insani faaliyetlerden dolayı daha yaşarken azize ilan edilmişti. Vefatından sonra Rahibe Teresa'nın azize ilan edilmesi süreci hemen başlatılmıştı. Bir kişinin azize ilan edilebilmesi için ölümünden sonra gereken beş yıllık süreç, Rahibe Teresa için Papa John Paul II tarafından iki yıla indirilmişti. Azize ilan edilme sürecinin başlamasıyla beraber, Kalküta Başpiskoposu, *Thomos D'Souza* Reuter haber ajansına "Onun bütün hayatı ve işi fakirler içindi. Şimdi resmi olarak bu durum bir şekilde onaylanmaktadır. Tanrı'ya minnettarız." şeklinde ifade vermişti. Böylece, Rahibe Teresa, ölümünden tam altı yıl sonra 2003 senesinde azize ilan edilmişti (India Times,2015).

Rahibe Teresa'nın 6 Eylül 2017'de Kalküta başpiskoposluk idare bölgesinin Koruyucu Azize ilan edilmesi basında yer almıştı. Vatikan'ın Hindistan büyükelçisi tarafından Rahibe Teresa'nın bir çocuğu taşıyan bronz heykeliyle açılış merasimi yapılmış ve Rahibe Teresa, Kalküta şehrine katkılarından dolayı buranın Koruyucu Azizesi ilan edilmişti. Bu durum, Rahibe Teresa'nın fakirlere, dinine, inancına ya da sınıfına bakmaksızın yaptığı yardımlar nedeniyle halk tarafından mutlulukla karşılanmıştı (Banerjee,2017:A40).

Diğer yandan, basında Rahibe Teresa'nın azize ilan edilmesine karşı çıkan haberler de olmuştu. *Hemant Mehta*, Rahibe Teresa tarafından gerçekleştirildiği düşünülen iki mucizeyi yazısında eleştirmişti. İlk mucize olarak kabul edilen, *Monica Besra* isimli Hintli bir kadının rahmindeki tümörün, sadece Rahibe Teresa'nın resminin bulunduğu bir madalyonu bu kadının karnına konulmasıyla nasıl yok olabileceğini sorgulamıştı. Monica Besra'nın Rahibe Teresa'nın ölümünden sonra bile yıllarca nasıl acı çektiğini, Besra'nın hastalığı üzerinde doktorların nasıl yıllarca çalıştığı konusunun göz ardı edilmesini eleştirmekteydi. Daha da kötüsü, bu mucize iddiasının fakir ve

okuma yazması olmayan insanları tıbbi desteği ret ederek mucize arayışına girebilecekleri ihtimali üzerinde durmuştu. Aynı şekilde ikinci mucizeye konu olan beynindeki rahatsızlık nedeniyle komada olan Brezilyalı adamın, ismine, yaşına ve tıbbi geçmişine bakılmaksızın bir anda Rahibe Teresa'ya eşinin dua etmesiyle iyileştiği haberini anlamsız bulmuştu (Mehta, 2016:15). Rahibe Teresa'nın tanınan biri olması, onun hakkında abartılı haberlerin ortaya çıkmasına da neden olmuştu. Bu anlamda, Mehta, mucize olaylarını bilimsel gerçeklere dayanmadığı ve cahil insanları yanlış yönlendirdiği konularına dikkat çekmeye çalışmıştı.

Artık ünlü ve gözler önünde olan birisi olarak Rahibe Teresa, yaptığı faaliyetlere karşı basında hem olumlu hem de olumsuz eleştirilere maruz kalmıştı. Bazıları Rahibe Teresa'nın yaptığı bir şeyi acımasızca farklı yönlerden ele alıp eleştirirken bazıları da yine aynı konu üzerinde onu azize mertebesine kadar yüceltebiliyordu.

Basında Rahibe Teresa hakkında çıkan eleştirilere karşı Peder *Brian Kolodiejchuk* Reuters haber ajansına bazı açıklamalarda bulunmuştu. Ölmek üzere olan hastalar için Rahibe Teresa tarafından açılan evlerde, kurtulabilecek hastaların eğitimsiz rahibeler yüzünden kaybedildiği haberi üzerine, konunun çarpıtıldığını ve Rahibe Teresa'nın bir hastane değil, ölmek üzere olan hastalara huzur içinde ölebilmelerini sağlamak için bir yer açtığını belirtmişti. Rahibe Teresa'nın, hayatı boyunca birçok eleştiriye maruz kalmış olsa da tüm insanların gözünde şefkatin ve sevginin bir modeli haline geldiğini vurgulamıştı. Öyle ki bu durumu birçok kitap ve filmlerde gördüğümüz ve duyduğumuz iyiliği temsilen söylenen şu cümle ile anlaşılıyordu: "Benim kim olduğumu zannediyorsun? Rahibe Teresa mı?" (Balmer, 2016:20).

Basında yer alan başka bir haberde, Hayırsever Misyonerlerin New York'taki faaliyetlerine yer verilmişti. Bu bölgede yaşayan *Nancy Rivera*, rahibelerin faaliyetlerini şöyle ifade etmişti: "Rahibelerin evsiz insanları sokaklardaki banklardan toplayıp, onları temizleyip, onların karınlarını doyururken gördüğümde Teresa Ana'nın kıymetli varlığını hissedebiliyordum." Güney Bronx'taki Manastırın başındaki kız kardeş *Regipaul*, zengin New York'ta bile Hayırsever Misyonerler 20 kız kardeş ile, 18 evsiz adama kalacak yer, 200 fakir ailenin yemek ihtiyacını karşılayacağı çorba mutfağı temin ettiklerini ifade etmişti. Çok dikkat çekici diğer bir hizmetleri, Manhattan'daki AIDS'li hastalar için kurulan evdi. Kız kardeşler, 1980'lerin başında yeni keşfedilen ve büyük bir önyargı ile korkulan bu hastalığa yakalananlara ilk bakan kişilerden olmuşlardı (Louis,2016:9). Rahibe Teresa, toplum tarafından dışlanan herkese Hayırsever Misyonerler Kurumu'yla birlikte kucak açıyor, onları tüm dünyada görünür kılıyordu. Yaptığı her faaliyetle, göz ardı edilen her şeyin önemini ortaya çıkarıyor, böylece basının her daim ilgi odağında oluyordu.

Rahibe Teresa'nın ölümünden sonra genellikle basında Rahibe Teresa'nın ölüm yıldönümü ve onu anmak adına çıkan haberler olduğunu görmekteyiz. Örneğin 21. ölüm yıl dönümünde Rahibe Teresa'nın tüm dünya tarafından hatırlandığı haberinde, Rahibe Teresa'nın toplumun mağdur insanlarına kendini adamasına ve Nobel Barış Ödülü kazanmasına vurgu yapılmıştı (Times of India, 2018). Rahibe Teresa'nın azize ilan edilmesinin yıl dönümü haberlerinde de Rahibe Teresa hakkında övgü dolu cümleler yer almaktaydı. Haberlerden bir tanesi, Hindistan'da Hıristiyanlık Kurumu ve Birleşmiş Mezheplerarası Rahipler Sınıfının, Rahibe Teresa'nın azize ilan edilmesinin 2. yıldönümü nedeniyle Meerut'ta Misafir Evi kavşağının ismini Rahibe Teresa Kavşağı olarak değiştirilip buraya Rahibe Teresa'nın heykelinin dikilmesi talebinden

bahsetmekteydi. Ayrıca haberde, Rahibe Teresa'nın fakirlere yaptığı hizmetlerden dolayı bunu hak ettiği vurgulanmaktaydı (Times of India, 2018).

Rahibe Teresa'yı öven ve kişiliğine vurgu yapan diğer bir haber, Washington Post'ta yayınlanan *Grazie Pozo Christie*'ye aitti. Bu haberde, Rahibe Teresa'nın yoksullukla mücadelesi ve onu bir erdem olarak taşımasına yer verilmişti. Rahibe Teresa'nın fakirler için onlarla birlikte mücadele verirken, fakirliği hayatı boyunca kucaklayarak birçok insanın anlayamayacağı bir şekilde onun önemini anlatmaya çalışmasına değinilmişti. Maddi fakirlik, manevi fakirlik ve fakirliğin erdemini insanlara anlatmaya çalıştığı belirtilmişti. Rahibe Teresa'nın özellikle zengin ülkelerde maddi fakirlikten çok manevi fakirliğin yaşandığını, birbirimize karşı inanılmaz bir şekilde sevgi yoksunu olduğumuzu, çocuklarımızı kucaklamaktan, ailelerimizi korumaktan aciz olduğumuzu vurguladığına yer verilmişti (Christie, 2016).

Rahibe Teresa hakkında çıkan haberlerin büyük bölümü olumlu yöneydi. Bunlardan bir tanesi de Rahibe Teresa hakkında bir kitap çıkaran rahip *Fr Vincent Chinnadurai*, gece konu bölgesindeki bir kiliseye Rahibe Teresa'yı davet etmesi ve Rahibe Teresa'nın oradaki insanları kutsamasından bahsetmekteydi. Haberde, Rahibe Teresa ile karşılaşma şansı bulan herkesin kesinlikle onun sadeliğini hatırlayacağı vurgulanmaktaydı (Times of India, 2017).

1980'lerin başında Rahibe Teresa, tek bir Katolik kilisesi'nin bulunduğu Kentucky'nin bir kaç yerinden biri olan Jenkins'e davet edilmişti ve burada fiziksel şiddete uğramış kadınlar ve çocukları için bir bakımevi açmıştı. Bu haberde Rahibe Teresa'nın organizasyon ve lojistik becerelerine yer verilmişti. Hızlı bir kararla bu bakımevinin genişletilerek çocuklar için bir de oyunevi inşa edilmesini sağlamıştı.

Rahibe Teresa'nın bu haberde de espri anlayışı ve insanlara sürekli gülümseyerek yaklaşması üzerinde durulmuştu (McGrath,2016).

Rahibe Teresa'nın azizlik süreci, azize ilan edilmesi ve azize ilan edilmesinin yıldönümü haberlerinde sıkça onun kişiliği hakkında yazılan izlenimlere de rastlamaktayız. Yaklaşık 44 Amreikalı hacının önce İtalya, sonra Hindistan ve kutsal topraklara Rahibe Teresa'nın hayatını anmak üzere götürüleceği basında çıkan haberler arasındaydı. *Steve Ray*'in Rahibe Teresa temalı Hindistan'a yapılan hac yolculuğundaki izlenimlerine göre, Rahibe Teresa, Hintli değil Arnavut olmasına rağmen, Hindistan'da herkes tarafından sevilen, ulusal ve dini sınırların ötesine geçmiş birisiydi. Katolik Yardım Hizmetleri yöneticisi, *Sean Callahan*, Rahibe Teresa'nın neşeli, şaka yapmayı seven, fakirlerle dayanışma içinde olan, onları yaralı, fakir ve unutulmuşların kılığındaki İsa olarak gördüğü için ne zaman yardıma ihtiyaçları olsa onların her zaman yanında olan ve onları kucaklayan biri olarak tanıtmıştı (Toppo, 2016).

Basında Rahibe Teresa'nın şahsına yapılan övgülerden nasibini, kendisi tarafından kurulan 'Hayırsever Misyonerler Kurumu'da almaktaydı. *Julie Zauzmer* Washington Post'da, bu kurumun Washington'da nasıl faaliyet gösterdiklerini anlatmıştı. Rahibe Teresa'nın ölümünden sonra bile 'Hayırsever Misyonerler Kurumu'nun ihtiyaç sahiplerine, hastalara, evsizlere aynı şekilde yardım etmeye devam ettiklerini belirtmişti. Karısını 15 yıl önce kaybetmiş ve diyabetten dolayı işini bırakmak zorunda kalmış, sokaklarda yaşayan *Joseph Sam*'in Sosyal Hizmetler tarafından alınarak Hayırsever Misyonerler Kurumu'na gönderildiğini yazmıştı. "Böyle bir yer olmasaydı, nerede olurdu bilemiyorum. Burada büyük bir huzur buluyorum" diyen *Sam*'i buranın atmosferini belirtmek için örnek vermişti. Rahibe Teresa'nın ölümünden sonra bile insanları etkilemeye devam ettiğini vurgulayarak, burada gönüllü olarak üç ya da dört

hafta geçirmek isteyen *Eileen Martin*'in hasta kadınların gece yarısı bezlerini değiştirdikten sonra bile burayı terk etmek istemediğini ve burada rahibelerle aylar geçirdiğini belirtmişti (Zauzmer, 2016). Rahibe Teresa'nın hayattayken yaptığı işler insanlara ilham kaynağı olurken, ölümünden sonra da insanlar üzerindeki etkisi azalmadan devam etmişti. Göz ardı edilen yoksullar için yaptıkları onu, çoğu insanın gözünde bir efsaneye dönüştürmüştü.

Ellen Barry, *The New York Times*'a yazdığı haberde, Rahibe Teresa'nın azize ilan edilmesine Kalküta şehrinin tanıklık ettiğine yer vermişti. Barry, Rahibe Teresa'nın ölmek üzere olanlar için kurduğu evi, onu efsaneleştiren en önemli adımlardan birisi olarak görmekteydi. Yazısında, *Apu Sil* isimli bir kişinin rahibelerin kollarında taşınan insanları gördüğünü, bu insanların hayatlarının son aşamalarında olduğunu, çoğunun vücutlarının kanadığını, bazılarının ise vücutlarının kurtlandığını söylediğini ifade etmişti. *Mr. Sil* isimli başka birinin ise, çocukken rahibelerin, hastaların yaralarını nazik bir şekilde temizlediklerini izlediklerini, önce korktuklarını, sonra onların iyileştiğini gördüklerinde, rahibelerin insan kılığındaki tanrılar olduğunu düşündüklerini belirtmişti. Ayrıca, *Mohammad Salam*'ın Rahibe Teresa'nın, ne zaman üşümüş birini görse, elinde bir battaniye ile geldiğini. Onu övmek için söylenecek kelimelerin yetersiz kalacağını ifade ettiğini vurgulamıştı. Diğer taraftan, Barry yazısında Hindu gruplarının, Rahibe Teresa'nın Hintlileri Hıristiyanlığa çekmeye çalıştığı, Rahibe Teresa'nın kurumlarında hastaların doğru tedavi edilmediği, Batının gözünde Kalküta şehrinin imajını sarstığı iddialarına da yer vermişti. Bütün bunlara rağmen, olumlu ve olumsuz eleştiriler arasında Rahibe Teresa'nın azizeliğe layık görüldüğünü vurgulamıştı (Barry2016).

Rahibe Teresa, vefatından sonra basının daha çok ilgisini çekmişti. Azizelik süreci, azize ilan edilmesiyle ilgili haberlerin ardından, hayatıyla ilgili çekilen filmler ve

yapılan belgeseller, bir film festivali ile duyurulmuştu. Hindistan'ın 100 yerinde ve 50 farklı ülkede gösterime girecek olan filmler, basın haberiyle tanıtılmıştı. Rahibe Teresa'nın mesajını tüm dünyaya yayarak bir farkındalık kazandırmayı amaçlayan bu filmlerden iki tanesi: *Pauline Sisters* tarafından 'Acı Çekene kadar Sevmek' ve Londra'lı film yapımcısı tarafından '(Teresa)Ananın Hatıraları'. Charlie Chaplin'in kızı *Geraldine*'nin Rahibe Teresa'yı canlandığı 'Tanrı'nın Fakirleri Adına' isimli belgesel de basında yer almıştı (India West, 2016).

Bütün bu övgülerin yanı sıra Rahibe Teresa, birçok eleştiriye de maruz kalmıştı. Basında çıkan haberler çoğunlukla ona yapılan övgülere yer verse de onun hakkında yapılan eleştiriler ve bu eleştirilere verilen cevaplar da gazete ve dergilerde çıkmaktaydı.

The New York Times'ta *Laurine Goodstein*'in yazısında Rahibe Teresa'ya yapılan eleştirilere verilen cevapları ele almıştı. Kanada'lı Rahip *Brian Kolodiejchuk*'un Rahibe Teresa'ya yapılan eleştirilere karşı onu savunduğu belirtilmişti. Özellikle Rahibe Teresa'nın Kalküta şehrinin fakirliğine odaklanmasının ve bu şehrin imajını başkalarının gözünde düşürdüğüne yönelik eleştirilere, Rahibe Teresa'nın Kalküta'ya odaklanmaktan ziyade fakirlere yardıma burada başladığı vurgulanmıştı. Hayırsever misyonerlerin Amerika'da da birçok evinin olduğu, buradaki fakirlere de yardım ettikleri ifade edilmişti. Rahibe Teresa'nın asıl fakirliğin sevilmemek, istenmemek gibi manevi fakirlik olduğunu vurguladığı özellikle belirtilmişti (Goodstein, Laurie,2016).

Basındaki haberler, Rahibe Teresa'ya övgüler, hakkında yapılan eleştiriler, bu eleştirilere verilen cevaplar ve aynı konuların hem olumlu hem de olumsuz bakış açılarıyla ele alınmasıyla devam etmekteydi. Annie Gowen, The Washing Post'a yazdığı

yazısında, Rahibe Teresa'nın 1979'da Nobel Ödülü'nü alması ve ardından 2003 yılında azize ilan edilmesiyle Kalküta şehrinin imajını eleştirilerin aksine olumlu yönde değiştirdiğini ifade etmişti. Ayrıca, Rahibe Teresa'nın hastalar ve ölmek üzere olanlar için doğru tıbbi yardım yapılamadığı eleştirilerine verdiği cevabına da yer vermişti: "Bizler, sosyal hizmet çalışanları, öğretmenler, hemşire ya da doktorlar değiliz. Biz fakirlerin içinde İsa'ya hizmet ediyoruz. Hayatımızın başka bir sebebi ya da motivasyonu yok. İşte bir çok insanın anlamadığı nokta budur." (Gowen, 2016).

Annie Gowen, The Washington Post'daki başka bir yazısında ise, Rahibe Teresa'nın azize ilan edilmesi sürecinde, azizelik için gerekli olan mucizelerden bahsetmişti. *Monica Besra* isimli Hintli bir kadının, üzerinde Rahibe Teresa'nın fotoğrafının bulunduğu bir madalyon sayesinde ona dua ederek iyileştiği haberi ilk mucize olarak kabul edilmişti. Bu durum, Hindistan'ın Bilim ve Rasyonelist Topluluğunun başkanı *Prabir Ghosh* tarafından eleştirilmişti. Bu şekilde mistik bir iyileşme hikayesine insanları özendirmek, bunları teşvik etmek, halk sağlığı açısından çok zarar verici olabileceğini açıklamasına bu haberde yer verilmişti (Gowen, 2016b).

Diğer bir eleştiri haberi *Kai Schultz* tarafından The Washington Post'da kaleme alınmıştı. Bu haberde, *Dr. Chatterjee*'nin izlenimlerine yer verilmişti. *Dr. Chatterjee*, Kalküta'nın önceden Hindistan'ın mücevherleri arasında gösterilirken özellikle, İngilizlerin Delhi'ye 1911'de gelmeleriyle imajının düştüğünü belirtmişti. Bu imajın daha da kötüleşmesini Rahibe Teresa'nın neden olduğunu savunmuştu. Bu durumu, Katolik Kilisesi'nin Doğu nüfusuna ve bir doğu iline yapılan emperyalist bir girişimi olarak görmüştü. Rahibe Teresa tarafından yürütülen kurumlarda acı çekildiğine, çocukların yatağa bağlı olduğuna, ölmek üzere olanlara aspirin dışında rahatlatıcı birşey verilmediğine değinmişti. Ayrıca hijyenik şartların uygun olmadığına, bir hasta için

kullanılan iğnenin başka hastalar için de kullanıldığına, daha da kötüsü, dışkı bulaşmış battaniyelerin tabakların temizlendiği yerde yıkandığına vurgu yapmıştı (Schultz, 2016). Diğer taraftan, Rahibe Teresa, hayattayken ve ölümünden sonra, hakkında yapılan övgüler ve eleştirilerle basın sayesinde çok önemli bir dini figüre dönüşmüştü. Her ne kadar olumsuz eleştirilere maruz kalmış olsa da bu, onun azize ilan edilmesini engelleyememişti. Böylece basında onun azize ilan edilmesi ve bu tören hakkında da haberlere yer verilmiş oldu.

Rahibe Teresa'nın azize ilan edilmesi törenine ünlü bir şarkıcının davet edilmesi, basındaki Rahibe Teresa ile ilgili karşımıza çıkan başka bir haberdir. Kosova doğumlu İngiliz şarkıcı *Rita Ora*, Rahibe Teresa'nın hayatının kutlanacağı gece için Kosova'nın onursal büyükelçisi olarak Vatikan'a davet edilmiş ve burada Noel ilahisi söylemişti. Bundan şeref duyduğunu belirten *Ora*, Rahibe Teresa'nın önemi ve Dünya üzerindeki etkisine değinmişti (Sunday Times,2016).

Benzer başka bir haberde, Rahibe Teresa'nın azize ilan edilmesi töreninde İngiliz-Kosovalı şarkıcı *Rita Ora*'nın Rahibe Teresa'nın hayatı ve fakirler için bir müzikal performansta bulunacağı belirtilmişti. Rahibe Teresa'ya yapılan eleştirilere tekrar değinilerek, Rahibe Teresa'nın kürtaja ve doğum kontrolüne karşı duruşunun fakirliği daha da kötüleştirdiği, Hitchens'in onu hırsız ve fakirlerin değil fakirliğin dostu olarak tanımlaması üzerinde durulmuştu. Bütün bunlara rağmen, Rahibe Teresa'nın fakirlere yardım etmeye odaklanması, Papa'nın Katolik inancın üzerindeki merhameti vurgulayan çağrısına adeta bir ayna tuttuğu haberde belirtilmişti. Böylece *Papa Francis*'in Merhametin Kutsal Yılı'nın bir simgesi olarak Rahibe Teresa'nın azizelik mertebesine yükselme törenini yöneteceği vurgulanmıştı (Times, 2016).

Önemli dini bir kadın figür olarak tüm dünya tarafından tanınmış Rahibe Teresa, hayatı boyunca ve ölümünden sonra da olumlu ve olumsuz birçok tartışmanın konusu olmuştur. Fakirlerin en fakirine ulaşarak onlara yardım etmek için yola çıkan, karşılaştığı zorlukları tek başına göğüsleyerek sabrı ve kararlı tavrıyla büyük başarılar imza atan Rahibe Teresa, Hindistan'da ve dünyanın birçok yerinde ihtiyaç sahiplerinin hayatlarına, bazılarına göre olumlu bazılarına göre ise olumsuz dokunuşlar yapmış bir karakter olarak görülmüştür. Övgüler ve tartışmalar içinde geçen hayatı ve sonrası basındaki haberlere de yansımıştır. Sonuç itibarıyla, hakkında yazılan ve çizilen her şey onu yıllar geçse de unutulmayacak güçlü bir kadın öncü lidere dönüştürmüştür.

3.2. OLUMSUZ YAKLAŞIMLAR

Rahibe Teresa, basında ününün yayılmasıyla batının da dikkatini çekmeyi başarmıştı. Basit yaşamı ve Tanrı'ya olan güçlü inancı, insanlara dini, ırkı, sosyal statüsü, politik inancı ne olursa olsun kucak açabilmesi, materyalist Batı toplumlarının hayatta yeni bir amaç edinmelerini sağlamıştı. Böylece sadece fakirler için değil zenginler için de bir idol olmuştur. Fakat, 1992'de Christopher Hitchens'ın '*Kalküta'nın Cadısı*' (The Ghoul of Calcutta) isimli makalesiyle rüzgar tersine dönmüştür.

Rahibe Teresa, hayatı boyunca çeşitli eleştirilere maruz kalmıştı. Gösteriş meraklısı olması, kontrolsüz bir yığın para idare etmesi, rahibelerini çok zor şartlara mahkum etmesi, fakirlik nedenlerini ortadan kaldırmadan plansızca sadece fakirlere yardım etmekle yetinmesi, tartışmalı bazı kişilerden para yardımı kabul etmesi ve özellikle de kürtaj ve doğum kontrolü konularındaki tavrı, en çok ön plana çıkan eleştiriler arasındaydı.

Rahibe Teresa hakkında, basındaki eleştiriler Nisan 1992'de başlamıştı. İlahiyatçı *Ken Matto* ve feminist bilim kadını *Germaine Greer* Rahibe Teresa'nın kişiliği ve yaptığı işleri ciddi eleştirenler arasında olmuşlardı. Fakirlerin istismarını meşrulaştırmak, Hıristiyan olmayan topraklarda Hıristiyanlığı yaymak, Üçüncü Dünya ülkelerinin aşağılanmalarını sürekli kılmak, erkekler tarafından kadınların boyun eğmesini normal olarak sunmak ve Batı'ya Hindistan'da ve diğer gelişmekte olan ülkelerdeki sömürge politikalarıyla ilgili olarak suçlu vicdanlarını rahatlatmalarına yardımcı olmak, yapılan eleştiriler arasındaydı. Bütün bunlara ilaveten Hintli Fizikçi Dr. Aroup Chatterjee, Rahibe Teresa'nın 1978 ve 1979'da Nobel Barış Ödülü alabilmesi için nüfuzlu politikacılar tarafından desteklendiğini de iddia etmişti. Tam da bu dönemde Rahibe Teresa, Muggeridge ve onun güçlü Amerikalı arkadaşlarının fikriyle de örtüşen kürtaja karşı duruşunu ortaya koymuştu. Ayrıca, Hintli entellektüellerden *Dr. Aroup Chatterjee*'nin yanı sıra, Krishna Dutta(2003) ve Dhiru Shah(2003), Rahibe Teresa'yı Batı'nın gözünde Kalküta'nın hoş olmayan bir imajını yaratmak ve bunun devamlılığını sağlamak konusunda eleştirmişlerdi (Alpion,2006:549-551).

Rahibe Teresa, Tanrı'dan geldiğini düşündüğü çağrıya göre önce Kalküta'daki fakirler için kendisine yardımcı olan rahibelerle birlikte elinden gelen yardımı yapmaya başlamıştı. Yaptıkları faaliyetler basında 'Hayırsever Misyonerler Kurumu'nu tanıtımını yapmaya yardımcı olsa da Kalküta'nın gerçek yüzünü tüm çıplaklığıyla bütün dünyanın görmesini de sağlamıştı. Ciddi boyuttaki fakirlik, kimsesiz çocuklar, hastanelere kabul edilmeyen ve sokaklarda ölen insanlar, rahibelerin yardım faaliyetleriyle birlikte reklam ediliyordu. Bu durumdan Kalküta'da yaşayan bazı kesimler büyük bir rahatsızlık duymaya başlamıştı. "Kalküta sakinlerinin bazıları onu, dikkati, şehrin fakirlerinin gerçek ihtiyaçlarından uzaklaştırmakla, Kalküta'ya kötü bir isim kazandırmakla ve

sadece Katolik öğretileri kabul etmeye hazır olanlara yardım etmekle suçlamaktaydı." (Blackmore, 2011:247).

Diğer taraftan, Rahibe Teresa, açtığı kurumun insanlar tarafından kabul görebilmesi ve yaptıkları faaliyetler için yardım toplayabilmek adına basın onları reklam etmesine izin veriyordu. Bu durumdan Hindistan'da yardım faaliyetlerinde bulunan ama tanıtımı yapılmayanlar rahatsızlık duyuyordu. Bu noktada, Shah, Hint basınının bir bölümünü ve bazı dürüst olmayan Hintli politikacıları, Rahibe Teresa'yı Hindistan'da fakirlerle ilgilenen tek kişiymiş gibi sunmalarını eleştirmişti (Shah,2003). Rahibe Teresa'nın yaptığı yardımlar reklamın ötesine çok da fazla geçemiyordu. Evsiz ve aç birisine yemek vererek onun ertesi gün aç kalmayacağını ya da bir barınacak yer bulabilmesini garanti edemiyordu. Evsiz, yoksul, aç olanlara geçici yardımlarla onları görünür kılıyordu ama onların sorunlarına kalıcı bir çözüm sağlayamıyordu.

Rahibe Teresa'nın yaptığı iş aslında, fakirliği ortaya çıkaran ve fakirliğin devam etmesini sağlayan güçlere karşı gerçek bir meydan okumadan çok, burjuvanın suçunu hafifleten küresel bir girişimdi. Rahibe Teresa, fakirliği kutsal bir durum olarak tanımlamıştı. Fakirliği kaldırmanın yollarını aramak yerine, fakirliğe kıymet vererek, sadece fakirlerin arasında mutluluğun bulunabileceğini ifade etmişti. Fakirliğin kötü biri olma olasılığını azalttığını ve kutlanacak bir durum olduğunu vurgulamıştı. Böylece, fakirliğin nedenini aramaktan çok, fakirlerin hayırseverlik işletmeleri tarafından himaye talebini destekleyen bir yaklaşım sunmuştu (Prashad, 1997:2856-2857).

Rahibe Teresa'nın ölümünden sonra kendisi yerine gelen kız kardeşi Nirmala, bu durumu şöyle ifade etmişti: "Fakirlik daima var olacaktır. Fakirlerin, fakirliği doğru bir şekilde görmesini istiyoruz_onu kabul etmelerini ve Efendimizin onların ihtiyaçlarını

karşılacağına inanmalarını istiyoruz." (Crosette,1997:14). Hayırsever Misyonerler, itaat ve kadere boyun eğmek konularında vaaz vererek insanlara bu iki alışkanlığı edindirmeye çalışıyorlardı. Oysaki bunlar, fakirliğin gerçek bir sosyal değişime doğru siyasi bir özellik kazanma umudunu yok ediyordu (Prashad, 1997:2857). Rahibe Teresa, Üçüncü Dünya Ülkelerinin zor durumunu hafifletmek yerine, fakirliğin bizler için aslında bir hediye olduğunu söyleyerek, kendi kurumunun devamlılığını sağlamaya çalışmakla eleştirilmişti (Leng,2011:135).

Hayırsever Misyonerler, Kalküta'yı çok kötü bir yer olarak göstererek, buranın kurtuluşunu anti-kapitalist eylemlerden ziyade azizlerin şefaatine bağlamışlardı. Oysa ki, hastalar, acı çekenler ve ölenler için kurulan evlerde yeterince tıbbi yardım verilemiyordu. Rahibe Teresa, sadece kendisi 1948 yılında bir kaç ay tıbbi eğitim alabilmişti, yanındaki diğer rahibelerin ise hiçbir tıbbi eğitimleri yoktu (Prashad,1997). Bu konuda, Hitchens kitabında, Dr. Robin Fox'un 1994'te Rahibe Teresa'yı ziyaretindeki gözlemlerine yer vermişti. Kalküta'daki hastalara bakım standartlarının doğru olmadığına değinen Dr. Robin Fox, burada zaman zaman doktorların olduğuna ama genellikle gönüllü kız kardeşlerin hasta bakımı ile ilgili karar verdiklerini belirtmişti. Bir hasta ile ilgili yanlış karar verdiklerini gözlemlediğini, tedavi edilebilecek, tedavi edilemeyecek olan hastaları rahibelerin ayırt edemediğini, ölecek olanlar için de doğru tıbbi yardımın sağlanamadığını, kısaca rahibelerin manevi güçlerinin hastaları iyileştirmekte yetersiz olduğunu vurgulamıştı (Hitchens, 2012:18-19).

Hitchens, benzer bir eleştiriyi, gönüllü olarak rahibelerin yaşamları ile ilgili çalışma yapan Mary Loudon örneği ile de yapmıştı. Mary Loudon'a göre, ölmekte olanlar için rahibeler doğru tıbbi müdahale yapamamışlardı. Onlar acı çekerken ağrı

kesici bile verilmediğini, hatta aynı iğneyi birçoğu için kullandıklarını, iğneyi soğuk suyla temizlediklerini, kaynamış suda sterilize edilmediğini belirtmişti. Ayrıca, 15 yaşındaki böbrek hastası bir çocuk için antibiyotiklerinin olmadığını, bu hastayı operasyon için hastaneye bile götürmediklerini, onu götürürlerse diğerlerini de götürmeleri gerektiğini ve bunu yapamayacaklarını ifade ettiklerini vurgulamıştı. Hitchens bütün bunları eleştirirken Rahibe Teresa'nın gelirine de dikkat çekmekteydi. Gelen yardım paralarıyla bunları çok kolay karşılayabilecekken, asıl meselenin acı çeken insanların rahatlatılmasından ziyade, ölüm, ızdırıp ve boyun eğenlerin dünyaya ilan edilmesi olduğunu özellikle belirtmişti (Hitchens,2012:19).

Rahibe Teresa'nın inancına göre acı, aslında Tanrı'nın bir hediyesiydi. Belki bu yaklaşım, onun hastalar ve acı çekenlere karşı elinde yapabileceği daha çok şey olmasına rağmen onlara karşı kayıtsız kalmasına neden olmuştu. Kendisi de hayatta acı çekmeyi, zor şartlarda yaşamayı seçmişti. Bunu fakirleri daha iyi anlayabilmek için yapmıştı ama onları yeterince iyi anlayamadığı, kendisini, yanındaki rahibeleri ve baktığı hastaları çok katı kurallarda yaşamaya makum etmesi de eleştirilen başka bir konu olarak karşımıza çıkmaktaydı.

Rahibe Teresa, kurduğu Hayırsever Misyonerler Kurumu'nda fakirlerin en fakirlerine yardım edebilmek için onlar gibi yaşamayı seçmişti. Kendisi ve yanındaki rahibeleri de çok az şeye sahiplerdi. Sarileri, sandaletleri, bir kovaları, tespihleri, haçları ve İncilleri vardı. Hepsi aynı yiyeceği yiyor ve aynı kıyafetleri giyiniyorlardı. Bu yaşam biçimiyle, Rahibe Teresa'nın hem kendi kız kardeşleri hem de yardım ettiği kişiler için koyduğu sert standartlar, birçok eleştiri almıştı (Johnson,2003:153).

Bir Katolik olarak yetiştirilen Avustralyalı genç bir kadın olan Colette Livermore, Hayırsever Misyonerler Kurumu'nda 1973-1984 tarihleri arasında 11 yıl görev almıştı. Avustralya, Filipinler ve Kalküta dahil olmak üzere birçok yerde çalışmıştı. Bu kurumdaki rahibelere uygulanan aşırı otoriteyle mücadele verdiğini belirtmişti. Bir rahibenin neyi ne kadar yiyeceğine bile karar veremediğini hatta alerjisi olan bir yiyeceği yemek zorunda olan bir rahibenin bunun sonuçlarına sessizce katlanmak zorunda kaldığını ifade etmişti. Ayrıca, Manastıra ölmek üzere olan bir çocuğunu getiren ailenin geri çevrildiğini hatta bütün gece dışarıda bekleyen çocuğa tıbbi yardımın da verilmediğini belirtmişti. Hayırsever Misyonerler Kurumu'nun ülkeler ve kültürlerarası yaptıkları yardım çalışmaları için rahibelerin dil, kültürel ve dini anlamda yeterince eğitim alamadıklarını da vurgulamıştı (Paris,2009:36).

Hitchens, Rahibe Teresa'nın çok fazla ödül ve akabinde gelen maddi yardımları kabul etmesini doğru bulmuyordu. Hiç kimsenin hükümet ve organizasyonlardan alınan yardım paralarının toplam miktarını sormadığını belirtiyordu. Bütün toplanan parayla Kalküta'da dünyanın en iyi hastanelerden birinin kurulabileceğini, fakat paranın yoksullardan çok dini ve misyonerlik işleri için kullanıldığına dikkat çekiyordu (Hitchens,2012:30-31).

Rahibe Teresa, dünya çapında tanındıkça yardım faaliyetleri nedeniyle çeşitli ödüllere layık görülüyordu. Gelen ödüller akabinde birçok maddi desteği de getiriyordu. Fakat bu maddi destek, Rahibe Teresa'nın açtığı Hayırsever Misyonerler Kurumu'nda, buradaki çalışanların yaşam standartlarında ve en önemlisi burada bakılan yardıma muhtaç insanların bakım koşullarında çok önemli bir iyileşmeye vesile olamaması çok dikkat çekmekteydi.

Rahibe Teresa, gelen yardım paralarını yeterince iyi kullanmamakla eleştirilmişti. Kendilerine sığınanlar için toplanan paralarla daha iyi bir bakım sağlayabilecekken, dışarıdan her şeyin sade ve yardıma muhtaç olduğu izlenimini verebilmek için gerekli olan bazı şeylerin yapılmasına izin vermemişti. Örneğin, yardıma muhtaçlar için taşınan büyük bir ev içinde asansör yapılmasına izin vermemişti. Oysaki içeride merdiven çıkamayacak kadar hasta olan fakirlerin bulunduğu eleştirilen diğer bir durumdu. Cömert insanların sömürülebilmesi ve daha çok para geliri edinilebilmesi için yoksul ve hastalara gerektiği kadar yardım yapılmamıştı. Elde edinilen paranın ne orada çalışan rahibelerin ne de yoksulların hayatını değiştirmekte bir etkisi olmamıştı (Hitchens, 2012:22-23).

Rahibe Teresa, yardım paralarını doğru kullanamaması konusunda aldığı eleştirilerin yanı sıra, yardım paralarını kabul ettiği kişiler konusunda da eleştirilere hedef olmuştu. Bazı tartışmalı şahıslardan yardım parası kabul etmesi ve bu kişilerle basında birlikte görülmesi akıllarda çeşitli soru işaretleri bırakmıştı. Rahibe Teresa'nın yardım aldığı ve birlikte basında görüntülediği kişilerden birisi, *Robert Maxwell*'di¹¹. *Robert Maxwell*, Rahibe Teresa'yı kendi gazete grubu tarafından yürütülen bir fon sağlama projesine dahil etmişti. Daha sonra ise tanıtım fotoğraflarında Rahibe Teresa'nın kendi yanında olmasını sağlamıştı. Böylece, bazı insanların bakış açısını kendi çıkarları için değiştirmeyi başarmıştı. Hitchens bu noktada, Rahibe Teresa'nın böyle bir insan için nasıl vaktini ayırabildiğini ve onun yanında nasıl yer alabildiğini sorgulamıştı (Hitchens, 2012:31).

¹¹1923 yılında Çek Cumhuriyeti'nde Yahudi bir ailenin çocuğu olarak doğan Robert Maxwell, 1974 yılında iş dünyasına atılmıştı. İsrail gizli servisi Mossad adına çalıştığı ileri sürülen ünlü medya patronu, 1974'den sonra hızla yükselişe geçmişti. 1980 yılından itibaren başta Daily Mirror olmak üzere birçok gazete ve televizyon kanalı kurarak İngiltere'de önemli bir güç haline gelmişti. Maxwell, İsrail devleti için ünlü iş adamlarıyla antlaşmalar sağlamıştı. İsrail devletine karşı gelen iş adamlarına karşı medyanın gücünü kullanmıştı. Daha sonra Mossad ile ters düşmüş ve Mossad tarafından öldürüldüğü iddia edilmişti (<http://www.biyografi.net/kisiyrinti.asp?kisiid=2422-10/11/2018>).

Yukarıda ifade edilen olaya başka bir örnek olarak, *Charles Keating*, karşımıza çıkmaktadır. Hitchens, 1980'lerin başında Amerika'daki küçük yatırımcıların mevduat hesaplarına düzenlediği saldırı ve politik rüşvetle de adını duyuran *Charles Keating*'in, bu dönemde Rahibe Teresa'ya bir milyondan fazla para bağışında bulunduğunu ve hatta özel jetini Rahibe Teresa'nın kullanımına verdiğini iddia etmişti. Buna karşılık Rahibe Teresa'nın, bazı önemli durumlarda kendi prestijini *Charles Keating*'in kullanmasına izin verdiğini de belirtmekteydi. Dikkat çekici diğer bir nokta ise, 1992'de yargılanan *Keating*, Kaliforniya yasaları gereği en yüksek cezayı almıştı. Hitchens'ın iddiasına göre, Rahibe Teresa, dava sürecinde, davalı ile tam olarak ne alakası olduğunu açıklamadan ve onun suçunu hafifletecek herhangi bir delil göstermeden mahkemeye *Keating* 'e özel af için bir mektup yazmıştı:

"Sayın Lance Ito,

Biz, işe, politikaya ya da mahkemelere karışmayız. Hayırsever Misyonerler olarak bizim işimiz, fakirlerin en fakirine tüm kalbimizle, hiç bir karşılık almadan hizmet etmektir.

Bay *Charles Keating*'in işi ya da sizin ilgilendiğiniz konularla ilgili hiç bir bilgim yoktur. Tek bildiğim, onun Tanrı'nın fakirlerine daima kibar ve cömert olduğu ve ne zaman ihtiyaç duyulsa, yardıma her daim hazır olduğudur. Bu nedenle, şu anda sıkıntı içindeyken onu ve ailesini unutmak istemiyorum. İsa bize der ki; "Kardeşlerine her ne yaparsan, Bana yapmış sayılırsın." Bay *Keating* fakirlere yardım etmek için çok şey yaptı. İşte bu yüzden, onun adına size yazıyorum.

Ne zaman birisi benden bir yargıçla konuşmamı isterse, onlara da her zaman aynı şeyi söylerim. Onlardan dua etmelerini, kalplerinin içine bakmalarını, bu durumda İsa ne yaparsa onu yapmalarını isterim. Sayın yargıç, sizden istediğim de budur. Size olan minnettarlığım, sizin, işiniz, aileniz ve çalıştığınız kişiler için dua etmem olacaktır." (Hitchens,2012:34).

Dava Avukatı *Paul W. Turley* tarafından bu mektuba verilen cevapta; Rahibe Teresa'nın yardımcı olmaya çalıştığı Charles Keating'in fakir zengin demeden birçok kişiyi toplumda yaklaşık 252 milyon dolar dolandırdığını, bu şekilde sevgi, saygı ve merhameti de satın alamayacağını ve kilisenin böyle bir durum için kullanılmaması gerektiğini, kısaca adalet olmadan merhametin olamayacağını belirtmişti. Hitchens, *Paul W. Turley* mektubunda, Rahibe Teresa'dan bağışlanan parayı onun için alın teri dökene geri getirmesini istediğini belirtmiş ama bu mektuba hiçbir şekilde cevap verilmediğini ve paranın da iade edilmediğini vurgulamıştı (Hitchens, 2012:34-35).

Rahibe Teresa'nın adının özellikle mafya ve dolandırıcılıkla suçlanan iki insanla anılması ve bu insanlarla basına yan yana fotoğraf vermesi akıllarda bir çok soru işareti bırakmıştı. Onun, Kalküta'daki fakirlerin en fakirine, mağdur insanlara yardım için kurduğu Hayırsever Misyonerler Kurumu'nun, insanları mağdur ederek para kazanan kişilerden yardım kabul edebilmesi, kurumun misyonu ve yaptıkları yardım faaliyetlerine ters düşen bir tutarsızlık örneği olarak karşımıza çıkmaktaydı.

Milyonlarca kişi tarafından tanınmış ve sevilmiş olan Rahibe Teresa, hayatı boyunca yaptığı hayırseverlik çalışmaları ile aslında bizlere hangi mesajı vermişti? Hiç bir karşılık beklemeden kendisini fakirlerin en fakirleri için adamıştı. 'Erdemli Kadın' modeli olarak onu örnek alanlar için kadın figürü her zaman fedakarlık yapan taraf mı

olmalıydı? Yaptığı bu önemli işin karşılığında kendisi için hiç bir şey talep etmemiştir. Başkaları için kendi zamanını ve enerjisini feda etmeye istekli oluşu ve bunun için hiç bir maddi beklentiye girmemesi, bu işin bir kadın tarafından yapıldığı gerçeğiyle bizi yüzleştirmektedir (Stanovsky, 1999:147). Bu anlamda, Rahibe Teresa, ataerkil hiyerarşiye dayalı Katolik mezhebinde güçlü bir kadın olarak kendisi ön plana çıkmamıştır. Bir kadının, büyük bir istekle toplumdaki dışlananlar için kendisini feda etmesi ve bunu hiç bir karşılık beklemeden yapabilmesi fikrinin toplum tarafından benimsenmesini isteyen ataerkil düzen sayesinde Rahibe Teresa, saygıdeğer, ahlaklı ve fedakar bir kadın figür olarak dikkat çekici hale getirilmiştir.

"Bir kadından hiç bir şey karşılığında çalışmasını istediğimizde, kadın olarak biz bunu ret ettiğimizde ya da yaptığımız işin toplumdaki karşılığını beklemediğimizde, bu durum bir baskıyı meydana getirir." (Irigaray, 1993b:81). Erkekler için bu konuda toplumda hiç bir standart belirtilmemiş olmasına rağmen, hiç bir karşılık beklemeden, bir kadın tarafından evdeki işlerin yapılması, çocukların doyurulması ve bakımı, erkeklerin ihtiyaçlarının giderilmesi ya da Rahibe Teresa örneğinde olduğu gibi ihtiyacı olan herkesin yardımına koşulması, "Erdemli kadın" olmanın koşulları olarak toplumumuzca bizlere öğretilmektedir. "Toplumlarımız, annenin doğumdan önce ve sonra çocuğunu ücretsiz olarak beslemesi ve erkeğin ve toplumun hemşiresi olarak kalması gerektiğine hükmetmektedir." (Irigaray, 1993b:83). Neden bir kadın tarafından yapılan bu kadar değerli ve gerekli bir iş karşılıksız kalmalıdır? Ne yazık ki, bir kadının değeri, hiç bir karşılık beklemeden toplumun ondan istediklerine karşı fedakarlık yapabilmesiyle ölçülmektedir. Bu nedenle, Rahibe Teresa, ihtiyacı olanlara karşılıksız baktığı ve gönüllü olarak onlarla ilgilendiği için onurlandırıcı bir ünvan olarak O'na 'Ana' sıfatı verilmiş ve Rahibe Ana olarak anılmaya başlanmıştır. Böylece, annelik ve

kadınlar tarafından karşılıksız yapılan işler arasındaki ilişki açıkça ortaya konmuştur (Stanovsky, 1999:148).

3.2.1. Kürtajla İlgili Eleştiriler

Rahibe Teresa, yaptığı insani yardımlar ve hayırseverlik faaliyetlerinden dolayı 1979 yılında Nobel Barış Ödülüne layık görülmüştü. Ödülünü almak üzere gittiği Norveç'in Oslo Üniversitesi'nde Dünya barışının en sinsi düşmanı olarak kürtaj konusunu dile getirmişti:

"Bugün barışı en çok mahveden şeyin kürtaj olduğunu düşünüyorum, çünkü bu doğrudan bir savaş, doğrudan adam öldürme, annenin doğrudan işlediği bir cinayet. Kutsal Yazı'da Tanrı'nın çok açıkça "Bir anne çocuğunu unutsa bile, ben sizi unutmayacağım..." dediğini okuyoruz. Beni en çok etkileyen bu cümlenin başlangıcı. Bir anne çocuğunu unutsa bile... Bu, imkansızdır. Bu nedenle, bugün barışı en çok mahveden şey budur. Çünkü bir anne kendi çocuğunu öldürebiliyorsa, geriye benim sizi öldürmem ve sizin de beni öldürmeniz mi kalıyor? İkisinin arasında bir fark yok." (Wellman,2007:187).

Onun bu düşünceleri çok eleştiri toplamıştı. Rahibe Teresa, bir annenin çocuğunun yaşam hakkını elinden almasını cinayet olarak görüyordu ama doğduktan sonra çocuğun yaşayabileceği maddi, manevi sıkıntıları engelleyebilecek çözüm önerileri sunmuyordu. Plansız gebeliklerde, bir annenin çocuğunu doğurabilmesiyle ilgili maddi ve psikolojik olarak hazır olmasını sağlayacak bir planı da yoktu. Anne ve babanın bir arada olması ve her anlamda çocuğunu büyütebilecek yeterlilikte olmaları, çocukların sağlıklı doğup sağlıklı büyümeleri için gereken şartların olup olmadığına da bakmıyordu. Rahibe Teresa'nın kürtaj ile ilgili bu duruşunu, Hitchens da

eleştirmektedir: "Roma Katolik Kilisesi milyonlarca fakir ve bereketli insan üzerinde büyük bir politik güce sahipti. Fakat insan nüfusunun büyümesiyle yaşam standartlarının düşmesi, hastalıkların ve çevresel felaketlerin yayılması arasındaki bağlantıyı reddetmekteydi. Vatikan, Rahibe Teresa'yı iki şekilde kullanıyordu: Birincisi Katolik olmayanlara Kilisenin iyi işler yaptığını göstermekte, ikincisi, sadakat sınırları içinde ahlaki boyun eğmenin güçlü bir silahı olarak kullanıyordu. Bu anlamda, Rahibe Teresa, kürtaj ve doğum kontrolüne karşı çıkararak aslında kilisenin isteklerini yerine getiriyordu." (Hitchens, 2012:26-27). Bu durumda, Vatikan için çocukların hangi şartlarda doğduğu çok önemli olmadığı düşünülebilir. Asıl hedeflerinin, kendi kurallarına boyun eğecek ve bunu ahlaki bir durum gibi gösterebileceği, giderek artan bir insan popülasyonu elde etmek olduğu söylenebilir. Bu konudaki aynı düşünceyi, Blackmore da şu sözlerle savunmaktaydı.

"Rahibe Teresa kürtaja ve doğum kontrolüne şiddetle karşıydı. Yardım ettiği insanların çoğu kontraseptiflere erişimi olmayan, tecavüze uğramaktan kurtulma becerisi olmayan ve hamile kaldıklarında sağlık bakımına neredeyse hiç ulaşma imkanı olmayan genç bayanlardı. Yine de azimle onlara en çok yardım edebilecek tek şeye - kendi doğurganlıklarını kontrol etmelerine - karşı Katolik direnişini sürdürdü. Kalküta'nın açlarına ne kadar yardım ettiği konusunda ne düşünürsek düşünelim, davranışının özgecilik aldatmacasını kullanarak Katolik memlerin yayılmasını sağladığına hiç şüphe yoktu." (Blackmore, 2011:247).

Rahibe Teresa, Nobel Barış Ödülü sayesinde kazandığı gücü arkasına alarak katıldığı uluslararası birçok platformda kürtaj ile ilgili düşüncelerini dile getirmişti. Fakat maddi ve manevi olarak uygun bir çevre hazırlanmadan, hatta anne ve babası olmadan büyütülmeye çalışılan çocukların, Vatikan'ın fikirlerini benimsetmek ve

insanları Katolik düşüncenin yararına yönlendirmeye çalışmak için dünyaya getirilmesini sağlayarak, kürtajı çok kötü bir olay olarak göstermeye çalıştığı düşünülmekteydi. Diğer taraftan, Rahibe Teresa'nın bu konudaki düşüncesi çok daha basit de olabilirdi: 'Tanrı'nın verdiği canı sadece Tanrı alabilirdi.'

Rahibe Teresa'nın evlat edindirme konusundaki çabasının altında yatan sebeplerden biri de kürtaja engel olmaktı. " Anneler, kürtaj yapmayın! bebeğinizi dünyaya getirin ve sonra, onu hiç istemeyecek olursanız, bana getirin, onu ben yetiştireceğim" diyordu (Lorenzo, 2009:63). Burada Rahibe Teresa, her ne kadar iyi niyetini gösteriyor olsa da, tecavüz, ekonomik sıkıntı ya da benzeri sebeplerle dünyaya getirilmesi istenmeyen her bir çocuğa tek başına yetemeyeceği aşıkardı. Diğer taraftan kendisi biyolojik bir anne olmadığı için bir kadının bu konudaki gerçek duygularını anlaması ondan beklenemezdi. Ayrıca, bu konuda geleceğe dair, kendisinin olmadığı dönem için herhangi bir planı da yoktu. "Varoşlarda yaşayan yoksul çocukların okulu, dispanserler, ölmek üzere olanlar için açılan evler, fakirlerin meslek edinmesi için açılan meslek kursları, hepsi anın ihtiyaç ve gerektirdiği aciliyete göre gerçekleştiriliyordu. Rahibe Teresa eserlerini planlamıyordu." (Lorenzo, 2009:63).

Özellikle çocukları içeren bu denli önemli konularda, geleceği planlamadan hareket etmek Rahibe Teresa'ya inanan ve güvenenler açısından büyük bir hayal kırıklığına sebep olmuştu. Kürtaj hakkını bir kadının elinden alarak hem geleceğini planlayamadığı çocuğa hem de onun annesine büyük bir haksızlık etmekteydi. Aynı şekilde fakirlerin de gelecekte ne yapacağını çok iyi planlayamadan anlık verdiği kararlarla işleri yürütmeye çalışmıştı. Kendi rahibelerine kültürel, dinsel, psikolojik ve tıbbi yardımlar vermeden açılan hayır kurumları ve kurduğu dinsel topluluklar gelecek vaat etmemişti.

3.2.2. Mektupları

Rahibe Teresa, Tanrı tarafından geldiğine inandığı ilk çağrıyı yaklaşık 12 yaşında aldığını belirtmişti. Bu çağrıyı aldığı dönemde sağlığının nasıl olduğu ile ilgili çok net bir bilgi olmamasına rağmen çocukken sürekli hastalandığı bilinmekteydi. Sağlığının kötü olması anne ve babasını çok endişelendirirdi. Özellikle annesi, sürekli hastalanması nedeniyle onu kaybedeceğini düşünerek üzülürdü (Porter, 1986:27). Hindistan'da da sık sık hastalanıyordu. Özellikle 1946 yılında çok hastaydı. Kız kardeş Marie Therese bu durumu şöyle ifade etmişti: "Ona karşı çok dikkatliydik. Onun bunu fark edip etmediğini bilemiyorum ama gerçekten öyleydik... İşe geldiğinde ve etrafta dolaşmaya başladığında, Başrahibe ve Başrahip onunla ekstra ilgilenirdi' (Spink,1998b:22). Önlem olarak her öğleden sonra üç saat yatakta kalması istenilirdi. İlerleme göstermeyince iyileşmesi için Darjeeling'e gönderilmişti. Yolda, hasta ve yorgun Rahibe Teresa, Tanrı'dan ikinci çağrıyı aldığını iddia etmişti (Alpion,2006:543). Verem hastalığından dolayı bitkin düşen Rahibe Teresa'nın Tanrı'nın sesini duyması tartışma konusu olmuştu. Darjeeling'e giden trende, "Geçirdiği verem hastalığından sonra hayatını fakirlere adaması konusunda Tanrı tarafından gelen çağrıyı hissetmişti." (Rademacher2009:62). Bazıları için bu durum, Rahibe Teresa'nın Tanrı tarafından seçilmiş kutsal bir kişilik olduğunu düşündürse de diğerleri için onun kötüye giden sağlığının ve gerçekle hayali karıştıran zihinsel hastalığının bir göstergesi olmuştu.

Rahibe Teresa'nın kendi iç dünyasını, Tanrı'ya karşı hislerini ve içine düştüğü boşluğu ifade ettiği mektupları birçok eleştiriye hedef olmuştu. Dışarıdan bakıldığında işini büyük bir sevgi ve cesaretle yapan, inandığı her şey için büyük bir mücadele veren ve günlük yaşamında gayet neşeli görünen Rahibe Teresa, kendi içinde büyük bir çelişki yaşamaktaydı. Bunu rağmen, hissettiği bu karanlık boşluğu, dış dünyasına asla yansıtmamış, yapmış olduğu faaliyetleri asla azaltmamıştı. Kendisini Tanrı'nın elindeki

bir kalem gibi tasavvur eden Rahibe Teresa, Tanrı'nın, büyüklüğünü göstermek için kendisinin hiçliğini kullandığına inanıyordu (Kolodiejchuk, 2007:13).

Rahibe Teresa hakkında çıkan eleştirilerin bir diğeri, manevi direktörü Peder Van Exem'e yazdığı mektupları olmuştu. Mektuplarında Tanrı'yı hissedemediğinden ötürü çektiği ızdırabı kaleme almıştı. Tanrı'nın kendisinden uzaklaştığı ve yaşadığı yalnızlıktan dolayı hissettiği boşluk ve kuruluk, bu mektupların ana konusu olmuştu. Rahibe Teresa'nın ölümünden sonra açığa çıkartılan mektuplar, onun Tanrı'ya olan inancını kaybettiğinin bir kanıtı olarak gösterilmişti.

Rahibe Teresa hayatının büyük bir bölümünde manevi bir kuruluk yaşamıştı. Bu onun sevdiği Tanrısından hiç bir teselli alamadığı bir dönemdi. Ruhun bu karanlık gecesi boyunca çok üstün seviyede duyguların zirvesinde bir iman terbiyesi göstermişti (Langford,2008:66). Ailesinden uzakta, tek başına gittiği Hindistan'da tek dayandığı güç Tanrı'nın yanında olmasıydı. Bir süre sonra, Tanrı'nın onu terk ettiği hissine kapılması, içinde büyük bir yalnızlık duygusunu yaşamasına sebep olmuştu. Bu özellikle Hayırsever Misyonerler Kurumu için çalışmalarına başladığı dönemdi.

Cemaatinden ayrılıp Hayırsever Misyonerler Kurumu'nu kurduğunda, çok yalnız kalmıştı. Kendisini teselli edecek çok uğraşı olmasına rağmen, sarsılmış inancı ile bir başına kalmıştı (King,2007:782). Bu süreçte yaşadıklarını manevi direktörü Peder Celest Van Exem'e ve birkaç rahibe yazdığı mektuplarla ifade ederek destek aramıştı: "Şu an Peder-49 yada 50'den beri bu korkunç kaybetme duygusu-bu anlatılamaz karanlık- bu yalnızlık, sürekli Tanrı'yı istemek kalbimde derin bir acıya sebep oluyor. Öylesine karanlık ki- ne zihnimle ne mantığımla görebiliyorum- Tanrı'nın ruhumdaki yeri boşluk-Benim içimde Tanrı yok- Arzulamanın acısı bu kadar büyükken-Sadece

Tanrı'yı ararken&isterken-Sonunda hissettiğim şey- O, beni istemiyor- O, orada değil- ...Tanrı beni istemiyor-Bazen-Sadece kalbimin sesini duyuyorum-"Tanrım" ve başka hiçbir şey gelmiyor-Bu işkence ve acıyı tarif edemem-" ¹²(Kolodiejchuk, 2007:15-16).

Tanrı ile olan aşkını, ölümlü gözlerden saklamayı başaran Rahibe Teresa'nın ruhsal zenginliğini, sadece Kalküta'da, sonradan Başpiskopos olan Ferdinand Perier ve birkaç rahip fark etmişti.

Rahibe Teresa, ruhani rehberi Peder Celest Van Exem'e bazı mektuplar yazıyordu. Bu mektuplarda iki sır ön plana çıkıyordu. 1946-1947 yılları arasında Mesih İsa ile konuşmuş olması ve hayatının geri kalanında "karanlık gece" denilen ruhu her türlü teselliden uzak tutup, Tanrı'nın kendisi tarafından gerçekleştirilen içsel bir arınmaydı (Lorenzo, 2009:99). 1958 yılının Temmuz ayında yazdığı bir mektupta "Gülümseyişim bir yığın acıyı örten büyük bir manto" diyor. Bu sözler Lorenzo tarafından "Ruhsal olarak tamamen karanlıkta geçirilmiş, içsel tesellinin olmadığı, her günün Tanrı'dan sürekli uzak ve O'nun yokluğunu yaşıyor olmanın ezici hissi içinde geçtiği elli yıl." (Lorenzo, 2009:100) olarak yorumlanmıştı.

Rahibe Teresa'nın tecrübe ettiği bu durum bazılarına göre, içsel bir arınmaya işaret etse de, bazıları onun Tanrı'ya olan inancını kaybettiğini düşünüyordu. Rahibe Teresa ise, içinde Tanrı'yı hissedememesini Tanrı'nın kendisini terk etmesine bağlıyordu. Nerede yanlış yaptığını bulmaya çalışırken, kendisini büyük bir ızdırap içinde buluyordu.

"Düşüncelerimi, Semaya yükseltmeye çalıştığım yerde öylesine yargılayıcı bir boşluk var ki, bu düşünceler keskin bıçaklar gibi geri dönüyor ve ruhumu yaralıyor.

¹²Rahibe Teresa'nın Peder Joseph Neuner, S.J., 'a yazdığı tarihi belirtilmemiş mektup.

Aşk-kelimesi-hiç bir şey getirmiyor. Tanrı'nın içimde yaşadığı söylenildi bana-ama karanlık, soğukluk ve boşluğun gerçeği öylesine büyük ki, ruhuma hiç bir şey dokunmuyor." (Huart,2000:656). "Kaybetmenin dayanılmaz acısı, Tanrı'nın beni istemediğinin, Tanrı'nın Tanrı olmadığının, Tanrı'nın gerçekte var olmadığının." (Zaleski,2003:25).

Rahibe Teresa, Tanrı'yı kendi içinde hissedememesini kendi zayıflığı ve günahkarlığı olarak görmüştü. İçinde hissettiği bu karanlığın, kusurlarından ileri geldiğini düşünerek kusurlarından arınması gerektiği sonucuna varmıştı. Acı veren bu iç tecrübesi, Rahibe Teresa'nın işine sınıksız sarılması ve görevini daha iyi yerine getirmesinin önemli bir parçası olarak önümüze çıkmaktaydı.

1953 yılının Mart ayında Kalküta piskoposu olan Périer'e şunları yazmıştı: "Lütfen, özellikle de benim için dua edin ki İsa'nın eserini bozmayayım ve Rabbimiz kendini gösterecek çünkü içimde inanılmaz bir karanlık var, sanki her şey ölmüş gibi. Hemen hemen esere başladığımdan beri kendimi böyle hissediyorum. Rabbimiz'den bana cesaret vermesini isteyin." (Lorenzo, 2009:100). O yıllarda Hayırsever Misyonerler Kurumu için çalışmalarına çok yoğun bir şekilde devam etmekteydi. Fakat bütün bu dualarına rağmen içindeki boşluk aynıydı. Aralık 1955'te yazdığı başka bir mektupta; "İçimde her şey buz gibi. Yol almamı sağlayan tek şey gözü kapalı iman çünkü işin aslı, benim için her şey karanlık." (Lorenzo, 2009:100). İkişer ya da üçer yıl arayla yazdığı mektupları incelediğimizde, Rahibe Teresa'nın manevi dünyasında yaşadığı boşluğun artarak devam ettiğini görmekteyiz. Ocak 1958'te yazdığı mektupta; "İçimde canlı olan Tanrı arzusu o kadar korkunç derecede acı dolu ki, buna karşın karanlık gitgide büyüyor. Ruhumda nasıl bir çelişki var! İçimde hissettiğim acı öylesine

büyük ki, yapılan tüm reklama ve insanların konuşmalarına karşı hiçbir şey hissetmiyorum." (Lorenzo, 2009:100) şeklinde ifade etmişti.

Rahibe Teresa'nın mektuplarında ifade ettiği 'karanlık' kelimesi, derin iç çekişmesi, teselli olamama, manevi yoksunluk, hayatında Tanrı'nın yokluğu aynı zamanda da O'nun için acı veren özlemi anlatmaktaydı. "İç karanlık" denilen şey Katolik mistisizm geleneğinde yeni bir şey değildi. Aslında İspanyol rahibi mistik Aziz John'un 'Karanlık Gece' dediği şeyi tecrübe eden bir çok aziz arasında bilinen bir olguydu. "Karanlık Gece" Tanrıyla bütünleşmeden önce birinin yaşadığı acı dolu arınma olarak ifade edilmekteydi. 'Duyuların Gecesi' ve "Ruhun Gecesi" olarak iki aşamada meydana gelmekteydi. İlk gece, kişi duyusal tatminlere bağlanmaktan vazgeçerek tefekküre çekilirdi. Tanrı ışığını ve sevgisini iletirken, ruh kusurlu olduğu için bunları almaktan acizdi ve hissedemezdi. Onun yerine, bütün bunları karanlık, acı, kuruluk ve boşluk olarak hissedirdi. Kişi ilk geceyi geçirdikten sonra, kusurlarının en derin köklerinden temizlenebilmesi için Tanrı tarafından 'Ruhun Gecesi'ne yönlendirilirdi. Aşırı bir kuraklık hissi bu arınmaya eşlik ederken, kişi kendisini Tanrı tarafından reddedilmiş ve terk edilmiş hissedirdi ve bu durum sonsuz bir cehennem azabı hissi uyandırır. Bu ızdırap verici durumda kişi sadece Tanrı'yı isterken ve O'nu öylesine çok severken, O'na karşı aşkını bile fark edemezdi. Bu aşamada, inanç, umut ve sadakat erdemleri ciddi şekilde denenirdi. Bu acı veren arınma sayesinde, kişi yaratılmış her şeyden ayrılarak, İsa ile O'na tam anlamıyla hizmet edebilecek bir birlikteliğe yönlendirilirdi (Kolodiejchuk, 2007:35-36).

Rahibe Teresa'nın yaşadığı karanlık aslında, Katolik inanışa göre Tanrı'ya en çok yaklaştığı anı ifade ediyordu. Her şey karanlık ve büyük bir boşluk gibi görünse de bu durum görünenin tam tersi bir anlam içerebilirdi:

"Karanlık Gece' kavramı aslında tam olarak karanlığı ifade etmiyor olabilir. "(Dini deneyimin bu çeşidi) karanlıktır, çünkü çok fazla ışık verir, 'aşırı' ışık. Yıldızlara rahatça bakabilirsiniz, ama güneşe baktığınızda, sizi kör edecektir. Belli bir mesafeden özelliklerini seçebilirsiniz, ama çok yakınsa, odaklanamazsınız." (Matthew,1995:104). Kutsal Karanlık aslında hoş bir fikirdir. Tanrı'nın varlığını zihnimizle göremeyiz ama aşk Tanrı'yı gördüğümüz gözdür. Aşkın kendisi, anlamaktır. Ama aşk sadece duyguyla karıştırılmamalıdır. Duygular kolayca yok olabilir, değiştirilebilir ya da ayarlanabilir. Tanrı'yı gördüğümüz aşk, kalbin geçici bir tutkusundan çok isteme eylemidir. Tanrı, bütün tutkuların ruhu arındırmak için, ilahi birleşmenin akıl almaz kutsallığına O'nu hazırlamak için vardır. Bilen karanlık ile beraber, seven karanlık vardır (Zaleski,2003:25).

Rahibe Teresa'nın mektuplarında belirttiği bu karanlık boşluğun, ona günlük yaşamında yüksek düzeyde enerji verdiği söylenebilir. Çünkü içinde yaşadığı bu ızdırabı dışarıya hiç bir şekilde yansıtmadığı gibi, kendisini çok yoğun bir çalışmanın içine de sokmuştu. Katolik inanışa göre, eğer Tanrı varsa, bütün bu olanlar O'nun isteği olmalıydı. Çünkü bütün her şeyin kaynağı Tanrı'ydı. Bu nedenle, acı çekmek de O'nun isteği olmalıydı ve bu kişinin iyiliği içindi. Ruhun karanlık gecesi, Katolik gelenekte, pasif anlamda sakınmaktan çok tamamen kabullenme, aktif anlamda ise, kişinin içsel yaşamı ne kadar zor olursa olsun, kendini tam anlamıyla ibadete adanması (Mahmood, 2014: 642). "Karanlık Gece' boyunca dua eden kişinin içinde çoğunlukla keskin biçimde kaygı hissedilir. Bu gereklidir, çünkü ruhani gece, tam bir dönüşümü, üstün gelen gücün ellerine içsel yaşamımızın sınırsız kontrolünü işaret eder. Kendimizden geçmeye başlarız: yani, alışılmış ve bilinçli savunmalarımızın arkasına çekiliriz. Bu savunmalar

aynı zamanda, eğer gelişmek istiyorsak terk etmemiz gereken sınırlardır." (Merton,1969:55).

Katolik inanınış 'karanlık gece'yi bu şekilde tanımlıyor olmasına rağmen, Rahibe Teresa, bu duruma farklı bir anlam daha katmıştı. Ona göre, çektiği bu acı, acı çeken diğerleriyle empati kurabilmesi için büyük bir fırsattı. Çünkü duyduğu O ses, ona acı çekmesini söylemişti. Bu nedenle, acı çekmesi, onun kişisel gelişimi için eşsiz bir değerdi (Frankl, 1975:40-41).

Rahibe Teresa, kendi içinde yaşadığı bu ruhsal durumu ifade eden mektuplarını Peder Van Exem'e vermişti. Daha sonra bu mektupların açığa çıkarılmaması ve yok edilmesi konusunda Peder Van Exem'den ricada bulunmuştu. Fakat 1957'de yinelediği bu isteği karşılık görmemiş, hatta bu mektupların makale ya da kitap konusu olma ihtimali ortaya çıkmıştı. Rahibe Teresa, "Bu belgeler ortaya çıkarsa, insanlar İsa'dan çok beni düşüneceklerdir." diye rahiplere uyarıda bulunsa da onları ikna edememişti. Buna karşılık, Peder Van Exem, yıllarca Rahibe Teresa'nın mektupları yok etme ısrarına karşı mücadele vermişti. Onu takip eden gelecek nesillerin faydalanması, aynı durumda olanlara rehberlik etmesi amacıyla bu mektupları koruma konusunda Rahibe Teresa'yı ikna etmeye çalışmıştı (Kolodiejchuk, 2007:19).

Rahibe Teresa'nın ölümünden sonra açığa çıkarılan bu mektuplar, onun azize ilan edilmesine sebep olmuştu. İçinde yaşadığı bu boşluk, Tanrı'yı hissedememesi ya da diğer bir deyimle kuruluk Katolik Kilisesi'nin dini öğretisinde şöyle ifade edilmekteydi: "Özellikle içten dua etmek isteyenler için diğer bir zorluk kuruluktur. Kuruluk, kalp Tanrı'dan ayrıldığında, düşünceler, anılar ve duygular hatta ruhani olanlardan hiçbir tat almadan dini düşüncelere dalmış olarak dua eden kişiyle ilgilidir. Izdırabında ve

mezarında İsa'ya inançla bağlı olarak tam anlamıyla bir iman etmenin anıdır. 'Bir buğday tanesi yeryüzüne düşüp ömrünü tamamlamadıkça, yalnız kalır: ama eğer ölürse çok meyve verir.' Eğer kuruluk köklerin yoksunluğundansa, çünkü söz taş gibi bir toprağa düşmüştür, bu savaş dinden dönmeyi gerektirir." (Vatikan,1994). Burada bahsedilen Katolik kavramı Williams, Psikiyatrik açıdan ve dini ya da ruhani bir sorun olarak iki şekilde ele almaya çalışmıştı. Bir taraftan, Rahibe Teresa'nın mektupları onun İsa'nın Hacı'nın gizemine girdiği düşünülerek (Kolodiejchuk,2007) onun azize ilan edilmesinin bir kanıtı olarak görülürken, diğer taraftan, inanmak için bütün amacını kaybetmiş (Hitchens,2007), yıllarca Hindistan'da günlük şahit olduğu açlık, sefalet, hastalık ve ölümlerden kaynaklanan bir depresyona girmiş olabileceği de tartışılmıştı (Williams,2013). Rahibe Teresa'nın özellikle mektuplarında belirttiği acı, depresyona girenlerin çektiği acıya çok benzetilmişti. "Neden ruhumda bu kadar çok acı ve karanlık var? Bazen kendimi artık dayanamayacağım derken buluyorum." Diğer bir mektubunda: "Keşke kalbimin içinde ne olduğunu bilseydiniz. Bazen acı o kadar büyük ki, her şey parçalanacakmış gibi hissediyorum. Gülümsemek, acıların üzerini kapatan büyük bir pelerin." (Kolodiejchuk, 2007). Williams bu ifadeleri 'acı' kelimesini depresyonun duygusal durumunu tanımlamak için kullanan yazarların ifadeleriyle karşılaştırmaktaydı:

"Keşfetmeye başladığım şey, gizemli, normal deneyimden tamamen uzakta olan bir şekilde, depresyonla başlayan korkunun sıkıntılı bir serpintisi, fiziksel acının özelliğini alıyor." (Styron,1990). "Zihnimde korkunç bir üzüntü ve acı." (Jamison,1995). "Hayatta olmanın her saniyesi bana acı veriyor...En kötü acı, sizin dünyayı ya da dünyanın sizi ölçmesiyle her boşluğu kapatan kupkuru bir acı." (Solomon,2001).

Rahibe Teresa'nın ifadelerinin depresyona girmiş kişilerin duygularının ifadeleriyle benzerlikler taşıdığı ifade edilmektedir. Ayrıca, Williams'a göre, depresyonda olan birinin depresyon sırasında kimseyle konuşmak istememesi, diğer bir deyişle kendisini iletişime kapatması durumunu, Rahibe Teresa başka bir mektubunda şu sözlerle ifade ediyordu "Kalbimde öylesine derin bir yalnızlık var ki, ifade edemiyorum. Aylarca, Peder Van Exem ile konuşamadım ve konuşmayı gittikçe daha zor buluyorum." Bu ifadeleri Williams Solomon'un şu sözleriyle karşılaştırıyor: "Depresyonda olma gerçeği ile ilgili olarak açık ve net olmak depresyonun şimdiki zamanda ifadesinden daha kolaydır. Depresyodayken konuşmayı çok zor buluyorum. Biraz daha kendimi iyi hissettiğimde 'Evet o zaman ben depresyodaydım.' diyebilirim."

Rahibe Teresa, uluslararası üne sahip ve övgüye değer birisi olarak, depresyon gibi bir zihinsel rahatsızlığın konusu asla gündeme gelmemiş ve üstleri tarafından bu konunun bu şekilde olabileceği düşünülmemişti. Kendini Tanrıya hizmet etmek için adanmış Katolik bir rahibenin depresyonda olması durumunu dini anlamda, unutulmanın ağır bir yükü olarak hissetmiş gibi gelebilirdi (Williams,2013).

Rahibe Teresa'nın küçük yaşta babasını kaybetmesi sonucu yaşadığı acı, biyolojik babasının yerine O'nu asla terk etmeyecek olan Kutsal Baba olarak İsa'ya sığınması sonrasında ailesinden çok uzaklara gitmesi, uzun yıllar ailesini görememesi, ailesinden vefat edenleri uzaktan duyup cenazelerine bile gidememesi ve içinde bulunduğu yaşam tarzı neticesinde fakirlerin en fakiriyle en zor şartlar altında mücadele vermesi (Alpion,2014) onun depresyon da olma ihtimalini de göz ardı etmememiz gerektiğini bizlere vurguluyordu.

Bütün bunlar göz önünde bulundurulduğunda, Rahibe Teresa'nın hayatının büyük bir bölümünde yaşadığı karanlık boşluğu, hissettiği kuruluğu ve Tanrı'nın kendisini terk ettiğini yazdığı mektupları, dini anlamda Tanrı'ya en çok yaklaştığı Kutsal Karanlık olarak değerlendirilmişti. Diğer taraftan, bu konuyu bilimsel olarak ele alıp, Rahibe Teresa'nın içinde bulunduğu yaşam standartları ve bedenindeki rahatsızlığın onu bitkin düşürmesinin sonucu depresyon gibi zihinsel bir rahatsızlık geçirdiği sonucuna varanlar da olmuştu. Bunlara ilaveten, Rahibe Teresa, yıllarca Tanrı'yı hissedememiş ve O'na olan inancını yitirmiş bir rahibe olarak insanlara Tanrı'yı ve O'nun isteklerini nasıl anlatabildiği konusunda da eleştirilere maruz kalmıştı.

4. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Rahibe Teresa, onsekiz yaşında ailesini geride bırakarak tek başına gittiği, hiç tanımadığı bir ülkede çok önemli başarılarla imza atmıştı. Sadece Tanrı'ya sığınarak doğru olduğuna inandıklarını hayata geçirmeye çalışmış ve bunlar için büyük bir mücadele vermişti. Tanrı'ya ve kendisine olan büyük inancı sayesinde, karşılaştığı bütün zorluklara meydan okuyabilmişti. Toplum tarafından dışlanmış, görmezden gelinmiş fakirlerin en fakirine büyük bir fadakarlıkla hizmet etmişti. Daha geniş kitlelere yardım edebilmek için 'Hayırsever Misyonerler Kurumu'nu kurmuş ve kaderleriyle baş başa bırakılmış kimsesiz çocuklara, cüzamlılara, ölmek üzere olanlara, evsizlere ve daha birçok insana büyük ölçüde yardım etmeyi başarmıştı. Sabırlı, fedakar, cesur ve kararlı kişiliği onun karşılaştığı her türlü zorluğa karşı güçlü durabilmesini sağlamıştı. İnsanlar için en çok tehlikeli durumun, maddi fakirlikten çok manevi fakirlik olduğunu vurgulamıştı. İnsanlara hayata materyalist bakış açısından çok sevgiyle bakabilmeyi aşlamıştı. Küçük eylemleri büyük bir sevgiyle yapabilme fikrini benimsetmeye çalışmıştı.

Kapsamlı bir Hıristiyanlık anlayışı ile Rahibe Teresa diğer inançlara da saygı göstermiş ve insanları birbirinden ayırmadan hepsini Tanrı'nın çocukları olarak görmüştü. Rahibe Teresa, dini halka getirerek dinin şahsa ve halka ait rollerini birleştiren bir kişiydi. Manastırın duvarları içinde dua ederek birçok kişiye yardımcı olamayacağını anlamıştı. Böylece manastırın dışına çıkarak büyük bir mücadele vermişti. Dini kurallar eğer insanlar için konulmuşsa, yine insanlar için olumlu yönde değiştirilebilirdi. Bu anlamda kendi koyduğumuz sınırların değiştirilebileceğini kanıtlamıştı. Böylece, özel alana indirgenen dinin halka getirilmesini sağlamış ve erkek hiyerarşisini yıkarak bir dini kadın figür olarak yükselmeyi başarmıştı. Rahibe Teresa

sadece Loretto'nun duvarlarını değil, dinin kalıplaşmış duvarlarını da yıkmış oldu. İnandıkları uğruna verdiği büyük mücadeleye, dini kuralların zaman ve mekana göre yorumlanarak uygulanması gerektiğini de gözler önüne sermişti.

Rahibe Teresa'nın yaptığı çalışmalar birçok eleştiriye de maruz kalmıştı. Hayırseverlik faaliyetlerini, reklam malzemesi haline getirerek birçok yerden yardım parası toplaması, adı dolandırıcılık ve mafya ile anılan insanlarla basında yer alması, toplanan büyük miktarda yardım paralarına rağmen açtığı kurumlarda hasta ve kimsesizlerin ve hatta yanında çalışan rahibelerin yaşam standartlarında hiç bir iyileştirme yapmaması çok eleştiri almıştı. Acı çekmeyi aslında Tanrı'nın bir hediyesi olarak gören Rahibe Teresa, hastalar ve acı çekenler için elinde yapabileceği daha çok şey olmasına rağmen, onlara karşı kayıtsız kalmıştı. Fakirleri daha iyi anlayabilmek adına kendisi de hayatta acı çekmeyi, zor şartlarda yaşamayı seçmişti. Bunu rağmen, onları yeterince iyi anlayabilmek yerine, kendisini, yanındaki rahibeleri ve baktığı hastaları çok katı kurallarda yaşamaya makum etmişti.

Rahibe Teresa'nın yaptığı yardım faaliyetleri basında çok fazla reklam edilmişti. Kürtaja karşı duruşunu, Tanrı'nın verdiği canı başka hiç kimsenin alamayacağı bakış açısıyla belirtmesine rağmen, kimsesiz çocukların geleceği için doğru bir planlama yapamamıştı. Hastalara, evsizlere, yoksullara ve kimsesiz çocuklara yardım etmişti, fakat kendisinin olamayacağı dönemler için onlara yapılacak yardımın devamlılığını garanti edememişti. Geçici yardımlarla onları görünür kılmıştı ama onların sorunlarına kalıcı bir çözüm sağlayamamıştı.

Ataerkilliğin hakim olduğu bir dünyada, Tanrı'ya sığınarak insanlara yardım eden bir rahibenin eril güçler karşısında görünür kılınması, hatta onlar tarafından

yüceltilmesi, çok önemli bir adımdı. Fakat, Rahibe Teresa'nın başarılı dinsel topluluklarının kaynağı olarak erkek olan Pederlerden etkilenmiş olarak gösterilmesi, bir kadının başarılı olabilmesi için bir erkeğin desteğine ihtiyaç duyduğu gerçeğinin ataerkil düzen tarafından benimsetilmeye çalışıldığı gerçeğini ortaya çıkarmıştı. Ayrıca, Rahibe Teresa'nın her fırsatta itaate vurgu yapması, erkek egemen düzenin kadınlar tarafından benimsenip bunun olağan bir durummuş gibi yansıtıldığını da göstermekteydi.

Diğer taraftan, Rahibe Teresa, her ne kadar kurduğu dinsel topluluklarda Papa'dan izin almış olsa, bu toplulukların tüzük ve çalışmalarında pederlerin etkisi ve desteğiyle hareket etmiş olsa da onun Meryem'i bir kadın ve bir anne olarak yüceltiyor olması çok dikkat çekiciydi. Hayırsever Misyonerler Kurumu, kendilerini Meryem'e aday bir topluluktu. Bir kadın olarak Meryem'i yüceltiyordu. Onu isa'nın dünyaya gelmesi, merhamet ve sevgiyi yayabilmesi için seçilmiş bir kadın olarak görüyordu. Fakat, ataerkil düzenin hakim olduğu Katolik Mezhebinde, yapılan her türlü eylem için erkek olarak Papa'nın izin vermesi gerekiyordu. Bir kadın olan Meryem'i yücelten topluluğun kurulmasına ve yine bir kadın olan rahibenin yapmak istediği faaliyetler için Papa tarafından onay verilmesi gerekiyordu.

Hayırsever misyonerler Kurumu diğer adıyla Sevgi Görevlileri, çalışmalarına başlamadan önce, Hindistan'daki insanlara, onlardan biri olduklarını hissettirmek amacıyla kendileri için mavi, beyaz çizgili, pamuklu basit bir sarı seçmişlerdi. Fakat bu kıyafete yüklenen anlam oldukça düşündürücüydü. Bu kıyafetteki çizgiler, fakirlik, itaat, bekaret ve fakirlere hizmeti temsil etmekteydi. Burada hem Bakire Meryem hem de rahibeler için yapılan mütevazilik vurgusu, başkaldırmama, boyun eğme ve dikkat çekmeme anlamlarında kadınlara yönelik bir tanımlama söz konusuydu. Toplumda dışlanmış kesime büyük bir fedakarlıkla ve hiç bir karşılık beklemeden yapılacak

hayırseverlik faaliyetleri, kadınlar tarafından mütevazilikle, başkaldırmadan ve boyun eğerek gerçekleştirilmesi sağlanıyordu. Böylece toplumdaki kadının rolü de belirlenmiş oluyordu.

Yaptığı faaliyetler ve yaşam tarzı ile dünyada birçok kişinin ilgi odağı haline gelen Rahibe Teresa, ataerkil düzen içerisinde güçlü dini bir kadın figür olarak yükselmeyi başarmıştı. Erkek egemen bir toplumda daha da önemlisi erkek hiyerarşisine dayalı bir dini mezhepte bir kadın olarak yükselebilmek ve bu derece söz sahibi olabilmek, belkide Rahibe Teresa'nın en büyük zaferiydi. Diğer taraftan, onun bu başarısı, yaptığı hayırseverlik faaliyetleriyle takdir görmesinden çok, hiç bir karşılık beklemeden ve büyük bir istekle kendini feda edebilen bir kadın modeli olmasından kaynaklanmıştı. Bu nedenle, bu durum, bir kadın olarak Rahibe Teresa'nın kazandığı bir zaferden ziyade, fedakarlığın her zaman bir kadın ile özdeşleştirilmesi ve bunun toplum tarafından bu şekilde kabul görmesini isteyen ataerkilliğin bir zaferiydi.

KAYNAKÇA

Alpion, G. (2004). Media, Ethnicity and Patriotism-The balkans 'Unholy War' for the Appropriation of Mother Teresa. *Journal of Southern Europe and The Balkans*,6(3),227-243.

Alpion, G. (2006). Media, Celebrity Culture-Subjectivist, Structuralists and Post-Structuralists Approaches to Mother Teresa's Celebrity Status. *Journal of Media and Cultural Studies*, 20(4), 541-557.

Alpion, G. (2014). The Emergence of Mother Teresa as a Religious Visionary and the Initial Resistance to Her Charism/a: A Sociological and Public Theology Perspective. *International Journal of Public Theology*, 8(1), 25-50.

Balmer, C. (2016, September 9). Aller lifetime With The Poor, Mother Teresa Speeds To Sainthood. *News India Times*, p. 20. [Erişim: 20.01.2019], <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=f6h&AN=118213262&site=eds-live>

Banerjee, M. (2017, September 15). Mother Teresa Declared Patron Saint of Calcutta by Vatican. *India -- West*, p. A40. [Erişim: 05.01.2019],<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=f6h&AN=125142344&site=eds-live>

Barry, E. (2016). Mother Teresa Is Made a Saint, and a City Testifies to Her Grace. *The New York Times*, p. 1. [Erişim: 07.01.2019], <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edsgao&AN=edsgcl.462492021&site=eds-live>

Berisha, S. (2012). *Live coverage from Parliment*. Retrieved from Radio Tirana, 11.30-12.00, September 6.

Blackmore, S. (2011).*Mem Makinesi Genetik Evrimin Devamı Olarak Kültürel Evrim* (N. şimşek, Çeviri).Alfa Yayınları, İstanbul.

Barry, E. (2016). Mother Teresa Is Made a Saint, and a City Testifies to Her Grace. *The New York Times*, p. 1. [Erişim: 11.01.2019], <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edsgao&AN=edsgcl.462492021&site=eds-live>

Cassidy, J. (1993). Welcome to Mother Teresa. *The Furrow*, 44(7/8), 395-398.

Chatterjee, A. (2003). *Mother Teresa, the final verdict*. Kolkata: Meteor Books.

Chaudhuri, K. & Menon, P. (1997). For the Poorest of the Poor: People the World over Mourn the Death of Mother Teresa, *Frontline*, 14. no. 19.

Chawla, N. (2002). *Mother Theresa*. Collins & Brown.

Christie, G. P. (2016). Mother Teresa fought poverty as an evil - and lived it as a virtue. *The Washington Post*. [Erişim: 18.01.2019], <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edsgao&AN=edsgcl.462272019&site=eds-live>

Christians demand Mother Teresa's statue on circuit house crossing to commemorate 2nd anniversary of her sainthood. (2018). *The Times of India*. [Erişim: 13.01.2019] <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edsggo&AN=edsgcl.55190269&site=eds-live>

Clucas, J. G. (1988). *Mother Teresa*. Chelsea House Pub.

Cohen, A. P. (2013). *Symbolic construction of community*. Routledge.

Comastri, A. (2016). *Rahibe Teresa: Temiz Bir Su Damlası* (M. Meryem, Trans.). İstanbul: Sent Antuan Kilisesi.

Connor, Kevin(Dir.). (1997). *Mother Teresa: In the name of God's Poor* [Film]. USA: The Family Channel and Hallmark Entertainment, USA Film.

Crossette, B. (1997). Pomp Pushes the Poorest from Mother Teresa's Last Rites. *New York Times*, 14.

Devananda, A. (1985). *Contemplative at the Heart of the World*. London: Fount.

Doig, D. (1978). *Mother Teresa: Her People and Her Work*. London: Collins.

Dutta, K.(2003). 'Saint of the gutters with friends in high places', *Times Higher Education Supplement*, 16 May, p.29.

Egan, E. (1986). *Such a vision of the Street: Mother Teresa-The Spirit and The Work, Complete and Unabridged*. New York: Doubleday.

Endresen, C. (2015). The Nation and the Nun: Mother Teresa, Albania's Muslim Majority and the Secular State. *Islam and Christian-Muslim Relations*, 26(1),53-74.

Frankl, V.(1975). *Man's search for ultimate meaning*. New York: Random House.

Gjergji, L. (2000). *Nënae Dashurisë/Mother of Love*. Academy of Sciences and Arts of Kosova, Prishtina, Kosova.

Gauthier, J. (2005). *I Thirst: St Therese and Mother Teresa*. New York: St Pauls.

Goodstein, L. (2016). A Priest's 17 Years of Lobbying for Mother Teresa's Sainthood. *The New York Times*, p. 9. [Erişim: 17.01.2019], <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edsgao&AN=edsgcl.460634039&site=eds-live>

Gowen, A. (2016a). In the Indian city that Mother Teresa made famous, celebration - and ambivalence about her legacy. *The Washington Post*. [Erişim: 05.01.2019], <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edsgao&AN=edsgcl.462454042&site=eds-live>

Gowen, A. (2016b). The Vatican believes Mother Teresa cured this woman. But was it a miracle? *The Washington Post*. [Erişim: 11.01.2019], <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edsgao&AN=edsgcl.462167454&site=eds-live>

- Gray, C. (1988). *Mother Teresa*. London: Longman.
- Gray, C. (1990). *Mother Teresa: The Nun whose 'Mission of Love' has Helped Millions of the World's Poorest People*. Watford: Exley.
- Gray, C. (1996). *Teresa Ana*. Ankara: İlkKaynak Kültür ve Sanat Ürünleri.
- Haire, J. (2007). Public Theology—a Purely Western Issue? Public Theology in the Praxis of the Church in Asia . *CTC Bulletin: Bulletin of the Program Area on Faith, Mission and Unity*, 23(3), 48-61.
- Hitchens, C. (1992). The Ghoul of Calcutta. *The nation*, 13 Apr. 1992.
- Hitchens, C. (2012). *The missionary position: Mother Teresa in theory and practice*. Hachette UK.
- Howden, I. (1998). *Mother Teresa*. London: Hodder and Stoughton.
- Huart, A. (2000). Mother Teresa: Joy in Darkness. *Vidyajyoti: Journal of Theological Reflection*, 64, 654.
- In rich New York, Mother Teresa's sisters serve its poorest like in Kolkata. (2016). *The South Asian Times*. [Erişim: 16.01.2019], <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=conga&AN=edsgcl.463135421&site=eds-live>
- India Times. (2015). *Mother Teresa to be made a saint on Dec. 25*. *India Times*. [Erişim: 03.01.2019], <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=ns&AN=AP73a5b11ac0c14b67a284677afe8d4e6f&site=eds-live>
- India-West, (2016, July 29). Mother Teresa Film festival to Kick Off in India, *India West: Arts and Entertainment*: C8. [Erişim: 28.01.2019], https://www.indiawest.com/entertainment/global/mother-teresa-international-film-festival-to-kick-off-in-india/article_699a1286-505d-11e6-9f11-df52d657c1bc.html
- Irigaray, L. (1993). *Sexes and genealogies*. Columbia University Press.
- Jamison, K. R. (1995). *An Unquiet Mind*. New York: Random House Vintage Books.
- Jasper, K. (1919). *Psychologie der Weltanschauungen*. Berlin: Julius Springer.
- Joly, E. L. (1977). *We do it for Jesus: Mother Teresa and her Missionaries of Charity*. London: Darton, Longman and Todd.
- Johnson, E. (2003). Mother Teresa: From Teacher to 'Living Saint'. *Franklin Watts, London and Sydney*.
- Johnson, M. (2011). *An Unquestionable Thirst*. New York: Spiegel and Grau.
- King, T.M. (2007). Endmatter: Believers and Their Disbelief. *Journal of Religion and Science*, 42(3), 779-792.
- Langford, J. (2008). *Mother Teresa's Secret Fire*. Huntington, IN: Our Sunday Visitor.

- Leng, F. (2011). *Consecrated Spirits*. Norwich: Canterbury Press.
- Lorenzo, M. D. (2009). *Rahibe Teresa: Sınır Tanımayan Bir Sevgi*(M.Meryem Çeviri.). İstanbul: Pencere Yayınları.
- Massafra, A. (2009)."Toleranca në Bashkësi". [Erişim 20.02.2019], <http://www.kishakato likeshkoder.com>
- Matthew, I. (1995). *The impact of God*. London: Hodder & Stoughton.
- Mahmood, K. (2015). Psychoanalysis, Religion and Enculturation: Reflections Through the Life of Mother Teresa. *Journal of religion and health*, 54(2), 638-648.
- McBrian, R. P. (2001). *Lives of the Saints*. Harper Collins: New York.
- McGrath, N. (2016). When Mother Teresa came to Kentucky. *USA Today*. [Erişim: 22.01.2019],<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edsgao&AN=edsgcl.462361326&site=eds-live>
- Mehta, H. (2016, May). Mother Teresa doesn't deserve sainthood. *Freethought Today*, p. 15. [Erişim: 22.01.2019], <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=f6h&AN=114920289&site=eds-live>
- Merton, T. (1969). *Contemplative prayer*. New York: Double Day.
- Morgan,N. (1998). *Mother Teresa: Saint of the Slums*. London:Wayland.
- Mother Teresa of Calcuta Biographi. [Erişim: 20.01.2019], <http://www.motherteresa.org/biography.html>
- Muggeridge, M. (1971). *Something Beautiful for God: Mother Teresa of Calcutta*.London:Colins.
- Mukherjee, B. (1999). Mother Teresa. *Time*, 153(23), 88-90.
- Paris, J. W.(2009). The Christian Century. *The Christian Century Foundation*, 126(20), 36-37.
- Perez-Chisti, A. (2010). A Feminist Approach to Three Holy Women's Intuitive Processes. *ReVision Spring*, 31(2), p.35-46.
- Poplin, M. (1997). No Humanitarian: A Portrait of Mother Teresa. *Commonweal*, 124(22), 11-14.
- Poplin, M. (1999). The Global Classroom of the 21st Century: Lessons from Mother Teresa and Imperatives from Columbine. *educational HORIZONS*, 78(1), 30-38.
- Porter, D. (1986). *Mother Teresa: The Early Years*. New York and Oxford: Clio Press.
- Prashad, V. (1997). Mother Teresa: Mirror of bourgeois guilt. *Economic and Political Weekly*, 2856-2858.

Rademacher, N. (2009). " To Relate the Eucharist to Real Living": Mother Teresa and Dorothy Day at the Forty-First International Eucharistic Congress, Philadelphia, Pennsylvania. *US Catholic Historian*, 27(4), 59-72.

Riead, W. (Director). (2014).*The Letters*[Motion Picture]. USA:The Motion Picture Association, The USA film.

Rita rocks up in Vatican as Mother Teresa made a saint. (2016). *Sunday Times*, The, 19. [Erişim: 17.01.2019], <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=n5h&AN=7EH116713766&site=eds-live>

Schultz, K. (2016, August 27). Critic's Lonely Quest: Challenging Mother Teresa. *New York Times*, p. A5. [Erişim: 14.01.2019],<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=a9h&AN=117703560&site=eds-live>

Schwartz, S. (2016).First Things. *Journal of Religion and Public Life*,264, 17-19.

Scott, D. (2005). *A Revolution of Love: The Meaning of Mother Teresa*. Chicago:Loyola.

Selvaraj, A. (2017, March 10). Priest recalls Mother Teresa's last visit to Chennai. *Times of India*. [Erişim: 17.01.2019], <https://timesofindia.indiatimes.com/ci/ty/chennai/priest-recalls-mother-teresas-last-visit-to-chennai/articleshow/57576992.cms>

Shah, D. (2003). Mother Teresa's Hidden Mission in India: Conversion to Christianity. Available at: <http://www.indiastar.com/DhiruShah.Htm> (erişim 25.01.2019).

Sharn, L. (1997). Mother Teresa dies at 87. *USA Today*. [Erişim:13.01.2019],<http://www.usatoday.com/news/mother/mother01.htm>.

Solomon, A. (2001). *The Noonday Demon: An Atlas of Depression*. New York: Touchstone.

Spink, K. (1998a). *Mother Teresa: an Authorised Biography*. London: Fount.

Spink, K. (1998b). *The Wisdom of Mother Teresa*. London: Lion.

Stanovsky, D. (1999). Princess Diana, Mother Teresa, and the value of women's work. *NWSA Journal*, 11(2), 146-151.

Teresa, M. (1976). Official Audio-Cassette from 1976 Congress, Congress Cassettes. Ann Arbor, Michigan.

The Christian Century. (2001, August,29). *The Christian Century Foundation*, 118(24),11.

The Times of India, (2018, September 5). World remembers Mother Teresa on her 21st death anniversary. *Times of India*. [Erişim: 02.02.2019],<https://timesofindia.indiatimes.com/india/world-remembers-mother-teresa-on-her-21st-death-anniversary/articleshow/65679726.cms>

Time (1999, June 14). Mother Teresa: The Saint. *TIME Magazine*. [Erişim, 30.01.2019],<http://content.time.com/time/magazine/0,9263,7601990614,00.html>

Time (1975, December 29). Saint Among Us:The Work of Mother Teresa. *TIME Magazine*. [Erişim:15.02.2019]<http://content.time.com/time/subscriber/article/0,33009,945463,00.html>

Tom Kington. (2016). Rita Ora to add glitter as Mother Teresa is canonised at Vatican. *Times, The (United Kingdom)*, 37. [Erişim: 09.02.2019],<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=n5h&AN=7EH116645852&site=eds-live>

Toppo, Greg. (2016, September 1). Pilgrims trek to Rome to see Mother Teresa canonized. *USA Today*, p. 05A. [Erişim: 20.01.2019], <https://www.usatoday.com/story/news/2016/09/01/pilgrims-trek-rome-mother-teresas-canonization/89669356/>

Tümer, G. Katolik, Sorularla İslamiyet.[Erişim:30.01.2019] <https://sorularlaislamiyet.com/kaynak/katolik>

Vardey, L. (1995). *Mother Teresa: A Simple Path*. London: Rider.

Warden, S. (2016, September 18). Pope Francis declares Mother Teresa a saint. *Our Sunday Visitor*, pp. 4–5. [Erişim:11.01.2019], <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=n5h&AN=117949734&site=eds-live>

Wellman, S. (2007). *Rahibe Teresa: Sevgi Görevlisi*(Nirvan, F. N., Çeviri). İstanbul: Haberci yayınları.

Williams, S. Taylor. (2013) *Illness Narrative, Depression, and Sainthood: An Analysis of the Writings of Mother Teresa*. New York: Springer Science+Business Media.

Zaleski, C. (2003). 'The Dark Night of Mother Teresa. *First Things* (May):24-27.

Zauzmer, J. (2016, September 2). Mother Teresa's nuns still quietly serve the poor at a Washington convent. *Washington Post*. [Erişim: 15.01.20019], <https://www.washingtonpost.com/news/acts-of-faith/wp/2016/09/02/mother-teresas-nuns-still-quietly-serve-the-poor-at-d-c-convent/?noredirect=on>

EKLER

Time Magazine dergisinden kapak fotoğrafları alınmıştır.

https://tr.wikipedia.org/wiki/Rahibe_Teresa adresinden alınmıştır.

Tukishnews.com adresinden alınmıştır.

KRONOLOJİ

- 26 Ağustos 1910 Rahibe Teresa Üsküp kentinde dünyaya geldi.
- 27 Ağustos 1910 Vaftiz oldu.
- 1918 Babası Kole Bojaxhiu vefat etti.
- 25 Eylül 1928 Loreto Rahibeleri Dinsel Topluluğuna katılmak üzere Üsküp'ten ayrılarak İrlanda'ya gitti.
- 6 Ocak 1929 Kalküta, Hindistan'a gitti.
- 23 Mayıs 1929 Darjeeling'e rahibeliğe hazırlık için gitti.
- 24 Mayıs 1931 Loreto rahibesi olmak için yemin ederek adını İsa'nın Rahibe Maria Teresa'sı olarak değiştirdi.
- 24 Mayıs 1937 Entally St. Mary's College'da bir kaç yıl yaptığı öğretmenliğin ardından, Kalküta'da rahibelik yemini etti.
- 10 Eylül 1946 Kalküta'dan Darjeeling'e gitmek üzere bindiği trende Tanrı'dan bir çağrı aldığını belirtmiş ve bunu "çağrının içinde çağrı" olarak tanımlamıştı.
- 16 Ağustos 1948 Fakirlerin en fakiriyle yaşamak üzere Entally Manastırı'ndan ayrılmak için Vatikan'dan izin aldı.
- 19 Mart 1949 Rahibe Teresa yeni bir dinsel topluluk kurdu ve Rahibe Ana adını aldı.
- 7 Ekim 1950 Piskoposluk, Sevgi Görevlileri Dinsel Topluluğu'na onay verdi.
- 22 Ağustos 1952 Rahibe Teresa, Kalküta'da Ölmek Üzere Olanların Evi'ni (Nirmal HridayAsram'ı) açtı.
- Ocak 1953 Hasta ve Acı Çeken Yardımcı İşçileri Uluslararası Kuruluşu'nu (Link of Sick and Suffering Co-Workers) kurdu.

- Şubat 1953 Sevgi Görevlileri Dinsel Topluluğu Lower Circular Road 54/A'ya taşındı. Bir süre sonra da aynı yol üzerinde Terk Edilmiş Çocukların Evi (ShishuBhavan) açıldı.
- Eylül 1957 Rahibe Teresa, cüzamlı hastalar için bir kamyoneti yürüyen kliniğe çevirdi.
- 29 Mayıs 1959 Hindistan'ın Kalküta şehri dışındaki ilk ev, Bihar bölgesindeki Ranchi'de açıldı.
- 7 Ekim 1961 Sevgi Görevlileri Dinsel Topluluğu ilk genel toplantısını yaptı.
- Ağustos 1962 Rahibe Teresa, Hindistan Başbakanı Nehru tarafından, Hindistan'a hizmetlerinden ötürü, "Padma Shree Ödülü" (Tanrının ayaklarında Lotus ödülü)'nü aldı.
- 25 Mart 1963 Kalküta'da Sevgi Görevlileri Erkek Kardeşler Dinsel Topluluğu kuruldu.
- Ocak 1964 Cüzamlılar için "Barış Yeri" (Shantinagar) adında bir şehir kuruldu.
- 1 Şubat 1964 Sevgi Görevlileri'ne yurt dışında da evler açabilmeleri için Papa VI. Pavlus tarafından Vatikan onayı verildi. Venezuela'da ilk ev açıldı.
- 1965-1970 Sri Lanka'da, Roma'da, Melbourne'de, Londra'da, Amman'da Sevgi Görevlileri Dinsel Topluluğu'na ait evler açıldı.
- 6 Ocak 1971 Rahibe Teresa, Papa VI. Pavlus'un elinden "XXIII Yuhanna" Uluslar arası Barış Ödülü'nü aldı. Aynı yıl Washington Üniversitesi'nden Sosyal Bilimler alanında fahri diploma ve "Uluslararası John F. Kennedy Ödülü"nü aldı.
- 19 Ekim 1971 Rahibe Teresa, Amerika Birleşik Devletleri, New York'ta ilk Sevgi Görevlileri Evi'ni açtı.

- 12 Temmuz 1972 Annesi Drane Bernai 83 yaşında vefat etti. Bir yıl sonra da ablasını kaybetti.
- Kasım 1972 Hindistan hükümetinden "Jawaharlal Nehru Uluslararası Anlayış Ödülü"nü aldı.
- Mart 1973 Sevgi Görevlileri Filistin'deki mültecilere yardım etmek için Gazze sınırına gittiler.
- Nisan 1973 Londra'da, "Dinin Gelişimi için Templeton Ödülü" nü aldı.
- 22 Ağustos 1973 Yemen'de bir ev açıldı.
- 19 Haziran 1974 ABD'de "Mater de Magistra Ödülü"nü aldı.
- 1974 Palermo'da (Sicilya) ve Yeni Gine'de evler açıldı.
- 1975 Roma'da FAO (Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü) Madalyonu'nu ve ABD'de "Albert Schweitzer Ödülü"nü aldı.
- 26 Haziran 1976 New York'ta Rahibe Nirmala Joshi'nin başına geçtiği Sevgi Görevlileri'nin ilk temaşa dalı kuruldu.
- 1976-1977 Rahibe Teresa Hindistan'da Santini Ketan Üniversitesi'nden ve İngiltere Cambridge Üniversitesi'nden fahri diplomalar ile Roma'da "Uluslararası Balzan Ödülü"nü aldı.
- 10 Aralık 1979 Oslo'da "Nobel Barış Ödülü"nü aldı.
- 22 Mart 1980 Hint hükümetinin en yüksek ödülü olan "Bharat Ratna" (Hindistan İncisi) ödülünü aldı.
- 1980 Fransa Marsilya'da ilk ev açıldı. Roma'da terk edilmiş çocuklar için "Neşe Evi" adında bir ev açıldı.
- 1982-1983 Harvard Üniversitesi tarafından fahri diploma verildi ve İngiliz Onur ödülünü aldı.
- 13 Ekim 1984 ABD'de başına Peder Joseph Langford'un getirildiği, Sevgi Görevlileri Pederleri Dinsel Topluluğu kuruldu.

- 26 Ekim 1985 New York'ta Rahibe Teresa Birleşmiş Milletler Kürsüsü'nde konuştu. Başkan Reagan tarafından "Beyaz Saray Özgürlük Madalyası" verildi.
- 1986 Küba ve Paris'te evler açıldı.
- 1987 Rahibe Teresa'ya Sovyet Komitesi tarafından Barış Altın Madalyası verildi.
- 1988 Vatikan'da "Meryem'in armağanı" adlı ev açıldı.
- 1990 Rahibe Teresa sağlık sorunları nedeniyle dinsel topluluğunun genel baş rahibesi olmaktan istifa etti, fakat oybirliği ile yeniden seçildi.
- 1991 Rahibe Teresa'ya Washington'da "Kilisenin Annesi Meryem'in şerefine Aziz Maksimilyan Kolbe Ödülü" verildi. Aynı yıl Arnavutluk'da üç, Bağdat'ta bir ev açıldı.
- 29 Mart 1994 Vietnam'da bir ev açıldı.
- 10 Eylül 1996 Rahibe Teresa, dinsel topluluğu ile birlikte "esinlenme gününün" 50.yıl dönümünü kutladı.
- Aralık 1996 Rahibe Teresa kalp krizi geçirdi.
- Haziran 1997 ABD Kongresi'nde Altın Madalya aldı.
- 5 Eylül 1997 Rahibe Teresa, kalp yetmezliğinden Kalküta'da 87 yaşında vefat etti.
- 13 Eylül 1997 Devlet töreni ile yapılan cenaze merasimiyle Kalküta'da Sevgi Görevlileri'nin ana merkezine gömüldü.
- 26 Temmuz 1999 Papa'nın verdiği izinle Rahibe Teresa'nın kutlu kişiliği olup olmadığına dair araştırma süreci başlatıldı.
- 15 Ağustos 2001 Piskoposluk araştırmaları tamamlanarak, incelenmesi için raporlar Vatikan'a gönderildi.

20 Aralık 2002 Papa II. Jean Paul, rahminde çok büyük bir tümör bulunan Hintli bir kadının Rahibe Teresa sayesinde bilimsel olarak açıklanamayan iyileşmesini tanıdığını açıkladı.

19 Ekim 2003 Rahibe Teresa azize ilan edildi (Lorenzo,2009:7-12).

ÖZET

Teresa Ana olarak bilinen Agnes Ganxhe Bojaxhiu, 29 Ağustos 1910 tarihinde Arnavut kökenli bir ailenin üçüncü çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Katolik olan ailesinin yanında dini bir disiplinle yetiştirilen Agnes, İsa'ya olan derin sevgisinin etkisiyle 18 yaşında ailesini geride bırakarak Loreto rahibesi olmak üzere Hindistan'ın Kalküta şehrine gitmiştir. Burada Loreto Manastır'da öğretmenlik yaparken 1942 yılında kendisini Tanrı'ya adamaya yemin etmiştir. 10 Eylül 1946'da Tanrı'dan geldiğine inandığı bir çağrı almış ve bunu 'çağrının içinde çağrı' olarak tanımlamıştır. İsa'nın kendisinden fakirlerin en fakiriyle yaşamasını ve onlara yardım etmesini istediğini belirtmiştir. Bunu gerçekleştirebilmek için 'Hayırsever Misyonerler Kurumu'nu kurmuştur. Kendisine destek olan rahibelerle birlikte, fakirlerin en fakirine, kimsesiz çocuklara, hastalara, cüzamlılara hatta ölmek üzere olanlara yardımcı olmaya çalışmıştır. Kendi zamanının en başarılı kadınlarından biri olan Rahibe Teresa'nın hayatı ve kişiliği bu tez de incelenmiştir. Onu Nobel Ödülü'ne götüren aşamalar ve hayata bakış tarzı ele alınmıştır. İnsanlar tarafından bu kadar çok değer görmesinin nedeni ve yaptıkları faaliyetlere karşı olumlu ve olumsuz yaklaşımlar objektif bir bakış açısıyla aktarılmaya çalışılmıştır. Ataerkil sınırlar içerisinde önemli bir kadın figür olarak öne çıkabilmesinin nedenleri ve sonuçları üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Rahibe Teresa, Hayırsever Misyonerler Kurumu, Azize, dini kadın figür

ABSTRACT

Agnes Gaxhe Bojaxhiu, who is known as Mother Teresa, was born as the third child of an ethnic Albanian family on 29th August, 1910. Agnes, who had been raised with a religious discipline near her Catholic family, went to Calcutta, India to become a Loretto nun by leaving behind her family at the age of 18 under the influence of her deep love to Jesus Christ. As she was teaching here in Loretto Convent, she took a vow to devote herself to God in 1942. On 10th September, 1946, she received a call which she believed to come from God and described it 'call within a call'. She indicated that Jesus Christ wanted her to live with the poorest of the Poor and help them. In order to make it real, she established the Missionaries of Charity. She tried to help the poorest of the Poor, destitute children, patients, lepers, even the ones who are about to die altogether with the nuns supporting her. Mother Teresa's life and personality have been studied in this thesis. The processes to take her to win the Nobel Peace Prize and her view of life have been dealt with. Why she has been appreciated that much by people, positive and negative approaches towards her activities have been tried to be transferred with an objective view. The reasons and results of putting herself forward as an important woman figure in patriarchal boundaries have been brought out.

Key Words: Mother Teresa, the Missionaries of Charity, Saint, religious woman figure.